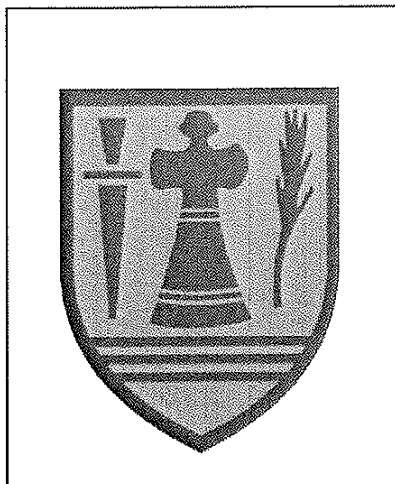

Република Србија
Град Пожаревац - Градска управа
Одељење за општу управу

Број 09-30-38/25

Датум: 12 DEC 2025, год.
Пожаревац

ПРОГРАМ УНАПРЕЂЕЊА ПОЛОЖАЈА МЛАДИХ ГРАДА ПОЖАРЕВЦА ЗА ПЕРИОД 2026-2028. ГОДИНЕ

- Нацрт -

САДРЖАЈ

УВОДНА РЕЧ ГРАДОНАЧЕЛНИКА	3
Увод	4
1. Правни основ и плански оквир	6
2. Опис постојећег стања	9
2.1. Демографски подаци	9
2.2. Кључни партнери за спровођење омладинске политике у локалној заједници	10
2.3. Анализа оставрених резултата спровођења претходног планског	13
2.4. Анализа расположивих могућности	16
2.5. Анализа потреба младих и дефинисање проблема	27
2.6. Анализа упоредне праксе	38
3. Промена која се постиже спровођењем стратегије	41
4. Визија	42
5. Циљеви стратегије	43
6. Анализа опција за остваривање посебних циљева	47
7. Мере за остваривање циљева	49
8. Механизам за спровођење мера и начин извештавања о резултатима спровођења стратегије	60
9. Информације о резултатима спроведених консултација и јавне расправе	62
10. Процена финансијских средстава потребних за спровођење стратегије	63
11. Објављивање	65
Прилог 1 – Значење скраћеница	66
12. АКЦИОНИ ПЛАН	67

УВОДНА РЕЧ ГРАДОНАЧЕЛНИКА

За израду овако значајног документа неопходан чинилац је пажљиво ослушкивање младих људи, уважавање њихових сугестија и идеја у каквој средини желе да граде своју будућност. Само таква стратегија може да буде документ који ће своју вредност потврдити у годинама које су пред нама.

Да би локална заједница функционисала у границама очекиваног са континуираним примесамa напретка неопходно је обавити посао, који подразумева много изазова. На путу тог подухвата нема неважних делова, али уверен сам да је брига за младе сам темељ дугорочног развоја. Тај задатак није исти у односу на прошло време, протекле векове, деценије, па и године.

Сведоци смо убрзаног развоја информационе технологије и чињенице да свет ујутру није исти као онај који смо оставили синоћ пред спавање. Захваљујући ИК технологији комплексни проблеми се брзо решавају али се и отварају нове могућности, готово светлосном брзином.

Како у свету, тако и код нас, тај муњевити развој могу да испрате само млади људи и овај документ има за циљ да им у тој области широм отвори врата.

Програм унапређења положаја младих Града Пожаревца имаће прилике да покаже колико је био визионарски. Ипак, уколикога не будемо спроводили широм отворених очију за свет који се мења из секунда у секунд, нећемо бити у прилици да на том путу будемо ближе локомотиви.

Поред стабилног посла и једнаких шанси за остваривање егзистенције младих, овим документом желимо да побољшамо и квалитет друштвеног живота који води до оне неопипљиве али веома важне категорије – личне и породичне среће.

УВОД

Програм унапређења положаја младих Града Пожаревца за период 2026-2028. године (у даљем тексту Програм) представља скуп вредности, општих и посебних циљева којима Град Пожаревац планира да побољша квалитет живота младих, као и мере и активности којима се ти циљеви остварују. Овај документ садржи свеобухватан структуриран приступ изградњи социјалних, економских, образовних, културних и других услова за квалитетан развој младих. Израда овог Програма је наставак реализације претходног Акционог плана за младе за период 2021-2025. године, али и нове анализе потреба, положаја и ставова младих у Пожаревцу, спроведеног кроз истраживања капацитета локалних институција и организација, као и анализом значајних докумената Омладинске политике на националном и регионалном нивоу. Програм се односи на младе особе између 15 и 30 година животне доби. Текст овог програма примењиваће се на све младе, без икакве дискриминације, посебно у односу на родне идентитете, сексуалну оријентацију, етничке, расне, националне, социјалне и културне мањине, али и у односу на место становања (град/село). Начело овог програма је омогућити једнак приступ програмима и услугама свим групама младих.

Програм јесте документ који, на предлог Радне групе и Градског већа, доноси Скупштина Града Пожаревца, а којим се уређује: активно учешће младих у друштвеном животу, обезбеђивање остваривања права младих на једнаке шансе, информисање младих, подстицање и вредновање толеранције, демократије, подстицање и развијање формалног и неформалног образовања, подстицање и стимулисање запошљавања и samozapoшљавања младих и омладинског предузетништва, унапређивање безбедности младих, одрживог развоја и здраве живогне средине, очување и унапређивање здравља младих и превенција социјалне искључености, као и области од значаја за младе.

Приликом дефинисања приоритета Програма, Радна група пошла је од анализе остварених резултата претходним Акционим планом за младе Града Пожаревца за период 2021-2025. године, општих стратешких циљева дефинисаних у важећој Националној стратегији за младе за период 2022-2030., као и анализа резултата Истраживања о потребама младих у Граду Пожаревцу, као и анализа резултата истраживања међусекторске сарадње са свим релевантним установама и организацијама на локалном нивоу.

У оквиру процеса анализе стања младих, дијалога са заинтересованим и одговорним странама у процесу доношења овог документа, утврђене су приоритетне области бриге о младима и то:

- Едукације, обуке и омладински рад у темама: запошљавање, компетенције и предузетништво младих, здравље и благостање младих, безбедност и безбедносна култура младих, личне и социјалне вештине и превенција социјалне искључености младих и млади у заштити животне средине и одрживом развоју;
- Информисаност, креативност и иновативност младих;
- Активизам, волонтеризам и активно учешће младих;
- Међусекторска сарадња на програмима за младе;
- Стварање услова за спровођење омладинске политике и омладинског рада.

Решењем Градског већа бр. 011-30-33/2025. године формирана је Радна група која је за задатак имала израду Програма унапређења положаја младих Града Пожаревца за период 2026-2028. године, у следећем саставу:

1. Милан Јовић, члан Градског већа Града Пожаревца, председник и координатор радне групе,
2. Маја Марић, омладинска радница, удружење за младе „Урбан Стреам“ Пожаревац, заменица председника,
3. Владан Бошковић, психолог, Удружење грађана „Шанса“, члан,
4. Валентина Миланов, дипломирани инжењер организационих наука, Економско-трговинска школа Пожаревац, чланица,
5. Весна Гардашевић, специјалиста медицинске психологије, Дом здравља Пожаревац, чланица,
6. Драгана Глишић Живановић, дипломирани библиотекар, Одељење за младе Народне библиотеке „Илија М. Петровић“ Пожаревац, чланица,

7. Срђан Стефановић, дипл. Економиста, одељење за друштвене делатности Градске управе Града Пожаревца, секретар радне групе.

Израда Програма спроведена је у три фазе. Прва фаза је обухватала анализу постојећих националних и локалних докумената од значаја за развој младих. Друга фаза је обухватала анализу потреба младих, при чему је спроведено анкетирање младих у локалној заједници, као и фокус група са младима, при чему су прикупљена размишљања, ставови и проблеми са којима се млади данас сусрећу. Трећа фаза је обухватала анализу и консултације са свим интересним групама које учествују у креирању и спровођењу омладинску политике на локалном нивоу.

Након фазе истраживања одређени су основни изазови и проблеми младих у нашој заједници. На основу њих предложене су мере за остваривање стратешког и појединачних циљева унапређења положаја младих Града Пожаревца. На основу мера предложене су активности, које су дате у акционом плану овог документа.

Документ поред општих одредби у виду прегледа ситуације на локалном нивоу, има обрађене области у оквиру којих су детаљније разматрани контекст, изазови са којима се млади сусрећу и представљени општи и посебни циљеви. Свако поглавље које описује област има преглед кључних резултата наменског истраживања, док је Извештај са комплетним резултатима истраживања представљен у Анексу 1 и 2. Саставни део документа је Акциони план са предложеним мерама и активностима за остваривање наведених циљева Програма. Буџет је у складу са сугестијама представљен по мерама и активностима.

Иако је Програм документ који „прописује“ скуп активности и динамику њиховог спровођења са одређеним носиоцима, он у својој суштини представља основу која се стално оплемењује, дограђује и шири у складу са захтевима и тренутним приликама.

1. ПРАВНИ ОСНОВ И ПЛАНСКИ ОКВИР

Скупштина града Пожаревца, Програм доноси на основу чл. 10. и 38. Закона о планском систему Републике Србије („Службени гласник РС”, број 30/18), члана 12. Закона о младима („Службени гласник РС”, број 50/11), као и Статута Града Пожаревца („Службени гласник Града Пожаревца“, бр 10/18) којим се предвиђа да Скупштина града доноси ниже секторске планове развоја кроз Програме и акционе планове у различитим областима у складу са законом и Националном стратегијом (члан39);

Позитивно законодавство релевантно за област омладинске политике, како на државном тако и на локалном нивоу, у Републици Србији обухвата следеће законе:

Закон о планском систему Републике Србије („Службени гласник РС”, број 30/18);

Овим законом се уређује плански систем Републике Србије, односно управљање системом јавних политика и средњорочно планирање, врсте и садржина планских докумената које у складу са својим надлежностима предлажу, усвајају и спроводе сви учесници у планском систему, међусобна усклађеност планских докумената, поступак утврђивања и спровођења јавних политика и обавеза извештавања о спровођењу планских докумената, као и сходна примена обавезе спровођења анализе ефеката на прописе и на вредновање учинака тих прописа. Предметним законом је, поред осталог, уређен појам, структура и садржина докумената јавних политика, без обзира на ниво власти на којем се доноси. У конкретном случају, Стратегија унапређења положаја младих Града Пожаревца (као најзначајнији документ јавне политике на локалном нивоу у предметној области) донета је на основу одредаба наведеног закона и то:

- у складу са чланом 13. Закона о планском систему у погледу структуре обавезних елемената које Стратегија треба да садржи;
- у складу са чланом 23, у погледу усклађености са планским документима донетим на републичком нивоу, при чему се водило рачуна о изворним надлежностима Града Пожаревца, прописаних Уставом и законом;
- у складу са чланом 38, којим је прописано да документ јавне политике јединице локалне самоуправе усваја скупштина јединице локалне самоуправе, изузев уколико је другачије прописано посебним законом.

Закона о младима („Службени гласник РС”, број 50/11).

Овим законом се дефинишу оквири и услови за подршку младима у организовању, друштвеном деловању, развоју и остваривању потенцијала на личну и друштвену добробит, структуре омладинског сектора, права, обавезе и одговорности у зависности од одговарајућег нивоа власти, афирмација аутономије омладинских удружења, удружења за младе, савеза и кровних савеза. Закон о младима по први пут јасно дефинише јавни интерес у областима омладинског сектора на републичком, покрајинском и локалном нивоу. Када је у питању локални ниво, Закон о младима утврђује да се финансирање потреба и интереса младих у јединици локалне самоуправе врши у складу са интересима и потребама сваке јединица локалне самоуправе посебно, као и њеним економским могућностима. Нарочито је исказана важност остваривања потреба и интереса младих у областима омладинског сектора када се ради о обезбеђивању услова за учешће младих у изради и спровођењу локалног акционог плана за младе, подстицању младих да активно учествују у друштвеним токовима кроз афирмацију и подршку омладинским активностима, омладинском раду и неформалном образовању, оснивању и раду канцеларија за младе, клубова за младе, омладинских центара и др, подстицању младих да учествују у спровођењу омладинске политике, укључујући изградњу капацитета њихових удружења и савеза, као и стварање услова за активно и квалитетно провођење слободног времена младих, бављење спортом, неговоње здравих и безбедних стилова живота, спровођење волонтерских активности, организацију обука, семинара и манифестација од значаја за запошљавање и усавршавање младих, те и других видова организованог и смисленог учешћа младих у раду јавних институција (на пример школски и

студентски парламенти). Јасно је утврђено и да се средства за остваривање наведених, као и других, потреба и интереса младих обезбеђују у буџету јединица локалне самоуправе.

Стратегија развоја здравља младих у Републици Србији („Службени гласник РС”, број 104/06), која у погледу унапређења здравља младих, укључујући и оспособљавање младих за бригу о сопственом здрављу, препознаје неколико кључних опредељења као што су:

- промоција здравља младих и примарна превенција;
- развој партнерских односа и јачање законске регулативе.

У овој стратегији, нарочито је истакнута потреба да се свим младим људима обезбеди сет здравствених услуга које су: поверљиве и квалитетне, засноване на потребама младих, а које обављају мотивисани, пријатељски расположени и едуковани здравствени радници у безбедном окружењу за младе и у чијем планирању, спровођењу, праћењу и оцењивању млади имају кључну улогу.

Стратегија запошљавања у Републици Србији за период од 2021. до 2026. године, за свој општи циљ има *Успостављен стабилан и одрживи раст запослености заснован на знању и достојанственом раду*, чији ће се степен достизања између осталог мерити и повећањем стопе запослености и стопе активности младих жена и мушкараца, као и смањењем стопе незапослености младих жена и мушкараца. Поред наведеног, посебан циљ - *Унапређен положај незапослених лица на тржишту рада*, предвиђа умањење стопа NEET за младе, као и платног јаза између младих мушкараца и жена. Наведена стратегија, као посебну меру предвиђа *Побољшање положаја младих на тржишту рада*, а поред ње предвиђа и унапређење услуга каријерног вођења и саветовања за младе, унапређење заштите младих са статусом детета без родитељског старања, односно незапослених младих који су били у домском смештају, хранитељским и старатељским породицама, унапређење и проширење обука и радних пракси за повећање запошљивости младих, итд.

Стратегија развоја образовања и васпитања у Републици Србији до 2030. године, чији први (од укупно два) општа циља гласи: *Повећани квалитет наставе и учења, праведност и доступност доуниверзитетског образовања и васпитања и ојачана васпитна функција образовноваспитних установа*, чиме ће се обезбедити квалитетно образовање за постизање пуног потенцијала сваког детета, младе и одрасле особе у Републици Србији. Неки од дефинисаних показатеља за остварење овог циља, а који су у непосредној вези са младима, јесу: *Смањење стопе незапослених од 15 до 24 године, који нису у процесу образовања или обуке*, као и *Смањење процента младих узраста од 18 до 24 године, који су рано напустили образовање и обуку*. Други општи циљ наведене стратегије гласи: *Унапређени доступност, квалитет, релевантност и праведност високог образовања*, где се као показатељи од посебног значаја за младе издвајају *Повећање процента генерације од 19 до 30 година обухваћене високим образовањем*, *Смањење процента студената који напуштају студије*, као и *Повећање процента студената из осетљивих друштвених група који завршавају основне, мастер и докторске студије*. Једна од идеја дефинисаних стратегијом је, да се младим људима путем платформе дуалног образовања (која обухвата јединство знања, вештина способности и ставова), обезбеди бржа и ефикаснија транзиција ка савременим захтевима тржишта рада.

Стратегија се ослања на важеће законе, стратегије и планове на националном и локалном нивоу, и то:

Националну стратегију за младе за период од 2022. до 2030. године („Службени гласник РС”, број 22/15);

Стратегију јавног здравља Републике Србије

Стратегију каријерног вођења и саветовања у Републици Србији

Стратегију развоја образовања у Србији

Стратегију превенције и заштите од дискриминације

Стратегију развоја дигиталних вештина у Републици Србији за период од 2020. до 2024. године

Стратегију развоја културе републике србије од 2020. до 2029. године

Стратегију развоја система јавног информисања у републици србији за период 2020–2025.
година

Програм о заштити менталног здравља у републици србији за период 2019-2026. године

ПЛАНА РАЗВОЈА ГРАДА ПОЖАРЕВЦА ЗА ПЕРИОД ОД 2023. ДО 2030. ГОДИНЕ.

2. ОПИС ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА

2.1. Демографски подаци

Град Пожаревац простире се на површини од 491 km², између три реке: Дунава, Велике Мораве и Млаве, испод брда Чачалица, на свега 15-ак км од Коридора 10, на веома значајној прузи Београд-Бор-Зајечар. Својим географским положајем и функционалним значајем представља "врата источне Србије". Положај Града у близини Аутопута Београд – Ниш, близина Дунава, раскрсница друмских и железничких путева ка Бору, Мајданпеку, Неготину и Зајечару, те богата сировинска база за пољопривреду и енергетику, чине географски и геоекономски положај Града Пожаревца изузетно повољним.

Пожаревац је привредни, културни и административни центар Браничевског округа.

Град је организован у 2 градска и 25 сеоских насеља. Градска насеља су град Пожаревац и градска општина Костолац.

На основу процене становништва за 2021. годину, Град Пожаревац имао је 70.168 становника.³ Према најновијим подацима Пописа становништва, одржаног 2022. године, укупан број становника у Пожаревцу је 69.252. На Попису становништва спроведеном 2011. године Пожаревац је имао 75.334 становника, од чега 53.752 у граду, а 21.582 на селу. Густина насељености општине је 147 становника на 1 км².

Према степену развијености јединица локалних самоуправа (ЈЛС), Град Пожаревац спада у прву групу коју чини укупно 20 ЈЛС чији је степен развијености изнад републичког просека.

Резултати пописа 2011. године, као и процене у наредним годинама, указују на присуство и повећање интензитета неповољних демографских појава и процеса са којима се већ деценијама суочава како Србија, тако и град Пожаревац и општине у његовом окружењу. Приметно је смањење укупног броја становника, природна депопулација, миграциони процеси и демографско старење које детерминише прилично ограничавајући популациони оквир формирања радног контингента, а самим тим и активног становништва.

Број становника у последње три декаде је у опадању. Просторни план Града Пожаревца констатовао је анализом пописних периода повећање становништва у периоду од 1948. до 1991. године са 52.721 становника на 84.678 становника, да би затим кренуло континуирано опадање бројности популације 74.902 (2002.), незнатно повећање на 75.334 становника (2011.) и наставак пада бројности на 70.168 становника (процена РЗС, 2021.). У периоду 2011-2021, број становника општине се смањио за 6.8%, односно град је изгубио 5.166 становника.

Табела садржи податке о промени укупног броја становништва у Браничевском округу и Граду Пожаревцу:

Period					
Indikator	Period				
Teritorija - NSTJ	Indikator	Teritorija - NSTJ	2011	2020	2024
Promena broja stanovnika [stopa]	REPUBLIKA SRBIJA		-4.8	-8.0	-5.7
	Region Južne i Istočne Srbije		-9.1	-12.8	-9.8
	Bраниčevska oblast		-12.0	-17.6	-11.8
	Grad Požarevac		-3.9	-11.8	-5.1

Табела 1 – Демографска слика Браничевског округа – промена броја становништва у стопама.

Извор: Републички завод за статистику

Увидом у податке који говоре о кретању броја становника на подручју Браничевског округа, може се закључити да је у периоду између три пописа дошло до смањења укупног броја становника од 2020. до 2024. године за 11,85. У Пожаревцу је смањен број становника за за исти период за 5,15.

T15 ПОДАЦИ О НЕЗАПОСЛЕНОСТИ И ЗАПОШЉАВАЊУ ПО ОБЛАСТИМА И ОПШТИНАМА

UNEMPLOYMENT AND EMPLOYMENT DATA BY COUNTIES AND MUNICIPALITIES

Регион/Област/Град-општина Region/County/municipality	Незапослена лица Unemployed persons		Новопријављени Newly registered		Пријављене потребе за запошљавањем Requests for jobseeking services in vacancy filling			Запослени са евиденције Recorded from the register		Графикон бр 36 Незапослена лица, запошљавање, новопријављени и пријављене потребе за регион Јужне и Источне Србије Chart No 36 - Unemployed, recruited from the NES Unemployment Register, newly registered persons and request for jobseeking services in
	Укупно Total	Жене Women	Укупно Total	Жене Women	Укупно Total	Неодређено Indefinite term	Одређено Fixed term	Укупно Total	Жене Women	
Регион Јужне и Источне Србије	93 862	51 243	6 459	3 349	1 983	685	1 270	3 051	1 883	
Подунавска	5 111	2 975	463	262	405	187	217	416	265	15.276
Велика Плана	1 563	881	122	72	84	50	34	117	65	19.382
Смедерево - град	1 940	1 167	209	127	177	21	155	213	145	7 579
Смедеревска Паланка	1 608	927	132	63	144	116	28	86	55	7 118
Браничевска	3 867	2 420	293	171	334	254	77	195	114	23.770
Велико Градиште	475	262	43	24	0	0	0	23	12	5 161
Голубац	187	105	26	16	0	0	0	2	1	5 798
Жабари	106	43	6	3	3	0	3	4	1	3.967
Жагубица	117	75	9	3	6	5	1	15	10	6 111
Кучево	270	141	11	6	15	8	7	9	4	
Мало Црниће	158	87	17	9	18	15	3	3	3	
Петровац	703	386	46	24	41	11	30	12	8	
Пожаревац - град	1 953	1 321	135	87	251	215	33	128	75	
Пожаревац	1 122	716	96	60	225	211	11	121	70	
Костолац	831	605	39	27	28	4	22	7	5	

Табела 2: Подаци о незапослености по општинама

Извор: Национална служба за запошљавање

Према табели је приметно да је удео жена у односу на мушкарце у незапослености знатно већи, чак 68% у Граду Пожаревцу.

У периоду од 2017. до 2025. године учешће младих у укупном броју незапослених се није значајно мењало и кретао се од 25,57 % до 31,16%. У посматраном периоду учешће младих жена у укупном броју младих се кретао од 51,44% до 58,06%.

2.2. Кључни партнери за спровођење омладинске политике у локалној заједници

Сектор	Установа/организација
Локална самоуправа	Град Пожаревац доноси Стратегије и остале документе од значаја за младе као што је Програм унапређења положаја младих Града Пожаревца за период 2026-2028. године .
	Град Пожаревац обезбеђује информисање младих преко званичне странице града rozarevac.rs
	Град Пожаревац је оснивач 83 спортска клуба за децу и младе.
	Град Пожаревац организује сарадњу са другим институцијама од значаја за младе као што су Центар за социјални рад, Дом здравља, Центар за културу, Полицијска управа, Црвени крст, основним и средњим школама и другим значајним установама.
Образовање, обуке и дигиталне вештине младих	Економско - трговинска школа - Пожаревац
	Политехничка школа - Пожаревац
	Медицинска школа Пожаревац
	Гимназија Пожаревац
	Пољопривредна школа са домом ученика „Соња Маринковић“ Пожаревац
	Школа за основно и средње музичко образовање „Стеван Мокрањац“
	Техничка школа са домом ученика „Никола Тесла“ Костолац
	Висока техничка школа струковних студија у Пожаревцу

	Факултет за пословне студије – Универзитет Џон Незбит У оквиру основних школа постоји 8 централних школа и 24 издвојена одељења. Средње образовање одвија се у 7 струковних средњих школа: Медицинска школа, Економско-трговинска школа, Пожаревачка гимназија, Пољопривредна школа са домом ученика „Соња Маринковић“, Политехничка школа, Школа за основно и средње музичко образовање Музичка школа „Стеван Мокрањац“ и Техничка школа са домом ученика „Никола Тесла“ у Костолцу. Што се тиче високо-образовних и истраживачких институција, оне су у Србији централизоване, тако да се истраживачки центри налазе углавном у Београду, док у Пожаревцу постоје две високо – образовне школе: Висока техничка школа струковних студија у Пожаревцу и Факултет за пословне студије – Мегатренд универзитет .
Култура, креативност и иновативност младих	Народна библиотека „Илија М. Петровић“ Пожаревац Центар за културу Пожаревац Фондација Миленин дом Галерија Милене Павловић Барили Туристичка организација Града Пожаревца Историјски архив Пожаревац Народни музеј Пожаревац Установе културе остварују међусобну и сарадњу са организацијама у свом раду. Установе имају свој програм рада и годишње планове. Установе укључују младе у своје програме преко реализације истих.
Запошљавање, предузетништво и каријерно вођење младих	Национална служба за запошљавање Национална служба за запошљавање има програме подстицаја запошљивости. У склопу тих програма млади могу да се приваљују и учествују. Национална служба за запошљавање спроводи следеће активности и програме: Активности и програми Професионално саветовање Сајмови запошљавања Покрени сопствени посао Мере подстицања запошљавања особа са инвалидитетом Фонд за запошљавање младих Планирање каријере Сајмови професионалне оријентације Центар за информисање и професионално саветовање (ЦИПС) Запошљавање у Републици Србији / Дозволе за рад Запошљавање у иностранству Миграциони сервисни центар Процена радне способности и могућности запослења или одржања запослења.
Превенција социјалне искључености младих	Центар за социјални рад Пожаревац Црвени крст Пожаревац Центар за социјални рад је основни носилац социјалне заштите у Граду Пожаревцу. У свом раду сарађује са свим установама и организацијама. Центар има услуге за децу и младе: Услуге социјалне заштите подељене су у следеће групе: 1) услуге процене и планирања 2) дневне услуге у заједници – дневни боравак; помоћ у кући; свратиште и друге услуге које подржавају боравак корисника у

	породици и непосредном окружењу; 3) услуге подршке за самосталан живот 4) саветодавно-терапијске и социјално-едукативне услуге 5) услуге смештаја.
Информисање, мобилност и омладинске размене младих	Новинско издавачко привредно друштво „Реч народа“ а.д. Пожаревац НВО Центар за развој локалних медија Пожаревац Радио Боом 93 URBAN GRAD POŽAREVAC Радио ХИТ Пожаревац Е Браничево Поједине медијске куће су доо, у приватном власништву, или основане од стране Града Пожареваца. Медији углавном сарађују са свим установама, делимично са организацијама.
Активизам, волонтеризам и активно учешће младих	Креативно-забавна радионица за младе “Urban Stream” Омладина „ЈАЗАС-а“ Пожаревац УГ „Шанса“ УГ Подигнимо гард пороцима УГ Боље сутра 012 Омладински савет Пожаревац Спортско рекреативна Асоцијација Креативна педагогија Удружења спроводе активности према својим областима деловања, плановима и програмима. Постоји 9 организација младих и за младе, које конкуришу на конкурсе за реализацију омладинске политике. Удружења углавном самостално спроводе активности, или у сарадњи са неком установом. Не постоји општи протокол о сарадњи међу установама и организацијама на локалном нивоу.
Здравље, благостање и здрави стилови живота младих	Општа болница Пожаревац Завод за јавно здравље Пожаревац Саветовалиште за младе Дома здравља Пожаревац У склопу Саветовалишта за младе постоје стручни психолози који спроводе лични, појединачни, групни терапијски рад са децом и младима, као и превентивно-едукативни. Саветовалиште има програм превенцијских програма, међутим недовољно ресурса за њихово спровођење. ЗЗЈЗ Пожареваца има планирани превентивни програм за децу и младе.
Безбедност и безбедносна култура младих	Полицијска управа Пожаревац Савет за безбедност Града Пожареваца Правосудни органи Просветне установе Здравствене установе Привреда Медији Организације цивилног друштва Удружења младих и за младе Полицијска управа према својим надлежностима сарађује са свим установама и организацијама.
Учешће младих у	Еколошко друштво „Обруч“

заштити животне средине и одрживом развоју	Удружење рекреативног еколошког бициклизма „ЕКО BIKE“ Еколошка удружења су главни носиоци едукације младих о еколошкој свести.
--	---

2.3. Анализа остварених резултата спровођења претходног планског документа

У периоду од 2021-2025. године Акциони план за младе Града Пожаревца спровођен је превасходно кроз Конкурсе за реализацију Локалног акционог плана за младе Града Пожаревца за период 2021-2025. године.

У оквиру позива који су спровођени сваке године, подржано је укупно 55 пројекта, и то по годинама:

Година реализације	Износ средстава	Број пројеката
2021.	3000000,00	9 пројеката
2022.	3500000,00	10 пројеката
2023.	3500000,00	10 пројеката
2024.	3500000,00	12 пројеката
2025.	4000000,00	14 пројеката

Кроз рад осталих институција и организација реализоване су следеће активности/ програми/ пројекти који за циљну групу имају младе у периоду од 2022-2025. године:

Црвени крст Србије – Црвени крст Пожаревац

Р.бр	Услуге/програми /активности	2022/2023		2023/2024		2024/2025	
		М	Ж	М	Ж	М	Ж
1.	Обука по школама из области Прве помоћи		194		112		143
2.	Акција добровољног давања крви		125		188		78
3.	11. мај Конкурс “ Крв живот значи “		166		253		95
4.	Акција солидарности “ Један слаткиш за свог друга “- новогодишњи/ ускршњи пакетићи		250		290		300
5.	Безбедност деце у саобраћају		660		657		635
6.	Трка за срећније детињство		4976		6000		6500
7.	Пројекат „Имам прибор – немам изговор“		80		80		80
8.	Пројекат „ Пакет за новорођену бебу“		20		20		20
9.	Ускршње јаје - дечија радост		150		150		150
10.	Пријем првака у подмладак Црвеног крста		660		657		635
11.	Обележавање 1. децембра – Светског дана борбе против Сиде		31		29		31
12.	Обележавање 5. децембра – Међународног дана волонтера		25		28		29
13.	Обележавање 31. маја – Светског дана без дуванског дима		55		54		54
14.	Обележавање 29. септембра - Светског дана срца		54		52		49
15.	Обележавање 7. априла – Светског дана здравља		52		49		48

Техничка школа са домом ученика „ Никола Тесла“

Р.бр	Услуге/програми /активности	2022/2023		2023/2024		2024/2025	
		М	Ж	М	Ж	М	Ж
1.	Ликовна секција						

2.	Драмска секција				
3.	Литерарна секција				
4.	Рецитаторска секција				
5.	Секција црвени крст				
6.	Секција за верску наставу				

Завод за јавно здравље Пожаревац

Р.бр	Услуге/програми /активности	2022/2023		2023/2024		2024/2025	
		М	Ж	М	Ж	М	Ж
1.	Активности промоције здравља у циљу унапређења здравља школске деце, у оквиру Програма од општег интереса (групне методе рада; теме-Здрави стилови живота, Превенција злоупотребе дувана, исхрана, физичка активност, репродуктивно здравље, ментално здравље..)	200		125		157	
		средњошкол аца		средњошкола ца		средњошкола ца	
2.	Кампање у оквиру календара и ван календара јавног здравља (Програм од општег интереса)- Европска недеља превенције рака грлића материце, Национални дан без дуванског дима, Светски дан здравља, Међународни дан физичке активности, Међународни дан злоупотребе и незаконите трговине дрогама, Светски дан менталног здравља, Октобар месец правилне исхране...); методе рада су медијске технике, мас медији и здравствено информисање;	-32 кампање; -11 манифестац ија у заједници у оквиру кампања; -459 учесника укупно		-27 кампања; -12 манифестациј а у заједници у оквиру кампања; -754 учесника укупно;		-30 кампања; -11 манифестациј а у заједници у оквиру кампања; -1290 учесника;	
3.	Семинари-едукације у области спречавања и сузбијања заразних болести; теме – Значај препоручене имунизације; Значај примарне превенције обољења изазваних ХПВ; Светски дан борбе против AIDS-a;	-4 семинара -112 ученика		-4 семинара -125 ученика		-3 семинара -111 ученика	
4.	Пројекат „Свако дете има право да одраста здраво“, реализован од стране Министарства здравља, Министарства спорта, Министарства просвете, ИЗЈЗ Батут и ЗЗЈЗ Пожаревац у ОШ и СШ Браничевског и Подунавског округа (укупно 7 школа)			Први циклус- обухваћено 222 ученика		Други циклус- обухваћено 222 ученика	

Удружење Креативна педагогија

Р.бр	Услуге/програми /активности	2022/2023		2023/2024		2024/2025	
		М	Ж	М	Ж	М	Ж
1.	Професионална оријентација и каријерни развој						
2.	Саветодавна индивидуална сарадња						
3.	Родна равноправност						
4.	Безбедност-заштита од трговине људима						
5.	Рад удужења – посете младих						
6.	Безбедност на интернету						
7.	Унапређивање техника учења						

Политехничка школа пожаревац

Р.бр	Услуге/програми /активности	2022/2023		2023/2024		2024/2025	
		М	Ж	М	Ж	М	Ж
1.	Ученички парламент	19	15	18	16	20	14
2.	Културнојавна делатност школе	12	17	14	15	10	20
3.	Еразмус+ пројекти	0	0	0	0	5	7
4.	Спортска такмичења	79	11	66	15	75	12
5.	Школски квиз	33	22	30	25	0	0

Спортско-рекреативна асоцијација

Р.бр	Услуге/програми /активности	2022/2023		2023/2024		2024/2025	
		М	Ж	М	Ж	М	Ж
1.	Едукације	500	600	600	700	500	600
2.	Стручне трибине	50	50	30	40	30	40
3.	Редовни програми рекреације – фитнес	20	30	20	40	20	30
4.	Повремени рекреативни програми	50	50	30	40	30	40
5.	Спортско-рекреативни излети	50	50	30	40	30	40
6.	Учешће у програмима из календара националног гранског савеза Асоцијације Спорт за све Србије	20	30	20	40	20	30

Центар за културу Пожаревац

Р.бр	Услуге/програми /активности	2022/2023		2023/2024		2024/2025	
		М	Ж	М	Ж	М	Ж
1.	ГАНИП	30	30	40	40	40	40
2.	Драмски студио	10	10	15	15	20	20
3.	Мешовити хор	5	5	5	5	5	5
4.	Хор Одјек	10	10	10	10	10	10
5.	Аматерско позориште	20	20	25	25	25	25
6.	Радионице	85	85	95	95	100	100

Основна школа „Доситеј Обрадовић“ Пожаревац

Р.бр	Услуге/програми /активности	2022/2023		2023/2024		2024/2025	
		М	Ж	М	Ж	М	Ж
1.	Редовни наставни часови						
2.	Рад са ученичким парламентом						
3.	Хуманитарне акције						
4.	Спортске активности						
5.	Предавања о темама за младе						
6.	Учешће у пројектима						
7.	Секције						
8.	Ликовни, литерарни конкурси						
9.	Едукативне радионице						

Народна библиотека „Илија М. Петровић“ Пожаревац

Р.бр	Услуге/програми /активности	2022/2023		2023/2024		2024/2025	
		М	Ж	М	Ж	М	Ж
1.	Радионице	29	83	82	120	138	191

2.	Предавања	88	149	/	/	/	/
3.	Трибине	54	76	/	/	48	114
4.	Књижевни сусрети	109	121	42	82	35	74
5.	Сарадње са другим установама и удружењима	212	216	448	602	310	456
6.	Конкурси	39	42	25	51	49	62
7.	Пројекти	32	57	39	61	34	29
8.	Представе	11	17	/	/	/	/

Удружење за младе „Урбан Стреам“

Р.бр	Услуге/програми /активности	2022/2023		2023/2024		2024/2025	
		М	Ж	М	Ж	М	Ж
1.	Радионице вршњачке едукације	400	200	120	45	550	480
2.	Акције младих у школама	120	60	80	35	180	140
3.	Обуке младих	45	24	22	13	45	12
4.	Међусекторска сарадња – округли сто	12	6	7	5	22	6
5.	Истраживања потреба младих	55	180	35	60	25	55
6.	Промоција омладинског рада - кампање	680		1120		550	
7.	Креативне радионице	330		400		45	
8.	Представе	1		-		12	8
9.	Креирање публикација	1		1		1	

Додатни пројекти и програми на реализацији циљева Акционог плана за младе 2021-2025. реализовани су кроз остале секторске конкурсе и програме на нивоу града, као и активности свих релевантних институција и организација које раде са младима и за младе на територији Града Пожаревца.

Кроз **Конкурс за финансирање или суфинансирање програма/пројеката НВО и удружења која су од јавног интереса за Град Пожаревац** у протеклом периоду 2021-2025, године, подржавани су програми који за циљне групе имају младе и то кроз области социјалне заштите, здравствене заштите, хуманитарних програма, бриге о деци и младима, заштити и промовисању људских и мањинских права, одрживог развоја и еколошких пројеката.

Кроз **Конкурс за финансирање и суфинансирање програма/пројеката који својим квалитетом доприносе развоју и презентацији уметности и културе у Граду Пожаревцу** у протеклом периоду 2021-2025, године, подржавани су програми који за циљне групе имају младе, у смислу укључивања младих у креирање програма, креирање садржаја за младе, као и поспешивање културне понуде за младе у Граду Пожаревцу.

2.4. Анализа расположивих могућности

У Пожаревцу тренутно није функционална Канцеларија за младе, али овај Програм треба да створи основе за покретање рада и да препоруке за финансирање Канцеларије за младе, те се очекује да у будућем периоду буде покренута.

У локалној заједници питањима од значаја за младе бави се **Градско веће за спорт, омладину и туризам**, кога представља градски већник Милан Јовић.

Савет за младе Града Пожаревца је формиран у фебруару 2021. године, међутим истекао је мандат рада 2025. године. У наредном периоду планира се формирање новог Савета за младе.

Запошљивост, предузетништво, обуке и дигиталне вештине младих, неформално образовање и омладински рад

Запошљивост подразумева способност појединца да буде конкурентан на тржишту рада кроз стално усавршавање знања, вештина и компетенција које су тражене. Она обухвата како спољашње услове, односно потребе тржишта рада, тако и личне карактеристике појединца.

Студије показују да су најугроженије групе млади и становништво руралних подручја, при чему постоји неравнотежа између понуде образовних профила и потреба привреде, што се огледа у незапослености и недостатку синхронизације образовања и тржишта рада.

У циљу побољшања запошљивости, у Србији је уведен дуални систем образовања, а процес школовања је дигитализован, што омогућава развој дигиталних компетенција ученика. Привредна структура Града Пожаревца карактерише доминација рударско-енергетског комплекса и пољопривреде, уз могућности развоја прерађивачке индустрије и подстицајних мера за предузетништво. Људски капацитети и лична иницијатива младих препознају се као кључни ресурси за економски развој и запошљавање.

У области ИКТ, скоро сва предузећа у Србији користе рачунаре и интернет, али млади ретко имају приступ обуци и унапређењу вештина — само 12% користи бесплатне онлајн курсеве, а 4,1% обуке од послодавца. Да би се припремили за каријерни развој, донета је Стратегија каријерног вођења и саветовања и успостављени стандарди за вештине управљања каријером, компетенције практичара, организацију услуга и програме каријерног вођења у основном и средњем образовању.

Образовање је процес којим се прикупљају, стичу и развијају знања, вештине и компетенције, вредности и ставови и који се одвија плански и намерно, најчешће у оквиру образовних институција, иако није ограничен њима. Такође, образовање може да траје током читавог живота појединца, односно престанак образовања није условљен престанком/завршетком формалног образовања нити узрастом. образовање може бити формално, неформално и информално.

Када је реч о образовању, можемо запазити да се наставни планови и програми мењају, да се све више простора даје наставним садржајима усмереним на развој *дигиталних компетенција* (почев од основне школе), да се начин реализације садржаја помера ка укључивању различитих *дигиталних платформи и алата*, да се фокус ставља на развој код ученика компетенција за рад са подацима и информацијама, за сарадњу и комуникацију, за решавање проблема, за предузимљивост и оријентацију ка предузетништву. Реформисање образовних профила и увођење у образовни систем образовних профила који се школују по дуалном образовању само су неки од начина да се школа повеже са привредном, да се ученици оспособе за рад у реалном радном окружењу (виртуелна предузећа су један од начина на који се ученици оспособљавају за реално радно окружење).

У образовном систему акценат се ставља и на активности које треба да смање ризик од раног напуштања школовања, посебно код младих из осетљивих група.

Повећање квалитета наставе и учења, као и јачање праведности и доступности образовања, један је од кључних приоритета савременог школског система. Национални оквир наглашава важност развијања школа које не само да преносе знање, већ имају и снажну васпитну улогу, подржавају ученике из различитих средина и припремају младе за савремено друштво и тржиште рада. За младе од 16 до 18 година, ове мере су од посебног значаја јер управо у овом периоду доносе одлуке важне за даље образовање и каријеру.

Један од највећих изазова је и даље висок степен раног напуштања образовања, посебно међу ученицима из социјално осетљивих група. Недостатак подршке, слаба инклузивност и недовољно развијени системи праћења ризика доводе до тога да многи млади остају без адекватних компетенција за будући живот. Поред тога, школски програми нису увек усклађени са потребама тржишта рада, што ствара додатну несигурност међу младима у избору будуће професије. У школама су присутни и други системски изазови — недовољно обучени наставници, недовољни дигитални ресурси и потреба за унапређењем васпитног рада, посебно у областима менталног здравља, превенције насиља и родне равноправности.

Решења ових проблема морају се градити кроз сарадњу националних институција и локалних заједница. На локалном нивоу, кључни кораци укључују развијање програма обука за наставнике и ученике у областима инклузије, превенције насиља и професионалне оријентације. Потребно је јачати мрежу педагошких асистената и обезбедити подршку ученицима са инвалидитетом, као и успоставити механизме за благовремено препознавање ученика под ризиком од осипања.

Истовремено, дигитализација представља важну компоненту савременог образовања. Унапређење дигиталних компетенција наставника, развој онлајн обука и увођење информатичких система као што је ЈИСП омогућавају боље праћење напретка ученика и доношење одлука заснованих на подацима. Овакве мере доприносе модернизацији школског система и омогућавају развој иновативних приступа настави.

Унапређивање образовног система захтева стално праћење, вредновање и прилагођавање програма. Развој инструмената за формативно оцењивање и услођавање дуалног образовања потребама локалне привреде додатно доприносе квалитету учења и повећању запошљивости младих.

Све ове активности воде ка истом циљу: стварању подстицајног, праведног и савременог образовног окружења у коме сваки млади човек има подршку да се развија, учи и планира своју будућност. Локална заједница, уз националне смернице, има важну улогу у претварању ових мера у конкретне, свакодневне акције које заиста побољшавају живот младих.

Омладински рад представља организовану активност усмерену на подршку развоју младих кроз едукативне, креативне, социјалне и културне програме. Он омогућава младима да развијају личне вештине, социјалне компетенције и активну улогу у друштву, истовремено пружајући простор за учење кроз искуство и интеракцију са вршњацима и стручњацима. Омладински рад није само рекреација или забава, већ значајан инструмент за превенцију ризичног понашања и социјалну инклузију.

Један од кључних циљева омладинског рада је оснаживање младих да постану одговорни и самостални чланови заједнице. Он се реализује у различитим оквирима, попут омладинских клубова, невладиних организација, школа и локалних заједница, и обухвата активности као што су волонтерски програми, радионице за развој креативности и лидерства, као и пројекте који промовишу дигиталну писменост и грађанску активност.

Омладински рад има дугорочан друштвени значај јер утиче на развој квалитетног људског капитала и формирање активно ангажоване омладине. Кроз овај рад, млади уче да решавају проблеме, сарађују у тимовима, критички размишљају и учествују у креирању јавних политика које их директно погађају. Снажан систем омладинског рада доприноси смањењу социјалне искључености, промовише једнаке могућности и ствара окружење у којем млади могу пуноправно да се развијају и доприносе друштву.

На основу **Стратегије за унапређење дигиталних знања и вештина**, кључни аспекти за младе (који су обухваћени образовањем и тржиштем рада) су следећи:

Савремено друштво све више почива на дигиталним технологијама, што поставља нове изазове пред грађане, образовни систем и тржиште рада. Зато је унапређивање основних и напредних дигиталних вештина кључни предуслов како за лични развој, тако и за економски раст. Србија настоји да, кроз стратегију развоја дигиталних компетенција, омогући свим грађанима – укључујући осетљиве групе – да стекну знања која ће им омогућити равноправно учешће у дигиталном друштву и новој економији.

Један од главних изазова јесте све већи дигитални јаз. Млади често брзо усвајају нове технологије, али се често задржавају на површној употреби паметних телефона, без дубљег разумевања дигиталних алата. Са друге стране, старији, мање образовани и грађани из руралних подручја теже прате технолошке промене. Ове разлике додатно продубљују родну и социјалну неравноправност, јер су жене и маргинализоване групе често недовољно заступљене у ИКТ сектору. Истовремено, образовни систем се споро усклађује са технолошким развојем, док инфраструктурна ограничења у појединим срединама отежавају приступ дигиталним ресурсима.

Да би се ови проблеми превазишли, неопходно је деловати на више нивоа: од обезбеђивања боље комуникационе инфраструктуре, преко развоја приступачних и инклузивних програма обука, до убрзавања процеса акредитације и увођења флексибилних модела учења. Више пажње мора се посветити мобилној писмености, као и коришћењу јавних простора – библиотека, НВО, интернет клубова – као центара за практично учење. Вршњачко образовање и онлајн курсеви додатно доприносе ширењу знања.

Друга важна димензија развоја дигиталних вештина односи се на потребе тржишта рада. У готово свим областима пословања постоји растућа потражња за дигитално оспособљеном радном снагом, не само на основном, већ и на напреднијим нивоима. Потребне су вештине као што су анализа података, креирање дигиталних садржаја и критичко коришћење технологије. Посебан изазов представља недостатак кадрова средњег нивоа, као и недовољна усклађеност образовног система са динамиком развоја привреде.

Решење захтева заједничко деловање државе, образовних установа и привреде. То подразумева изградњу система преквалификација и доквалификација, подршку младим предузетницима и стартап центрима, али и развој програма који комбинују дигиталне и предузетничке вештине. Успостављање стручних тела и партнерстава између јавног и приватног сектора кључно је за праћење трендова и брзу адаптацију образовних профила. Посебан акценат треба ставити на унапређење дигиталних компетенција запослених у јавном сектору и развој „e-Leadership“ вештина код руководилаца, јер управо они утичу на унапређивање читавих система.

На крају, важно је нагласити да развој дигиталних вештина није само техничко питање, већ и питање социјалне правде, равноправности и економског опстанка. Инклузивне политике, кампање подизања свести и циљане мере подршке женама, младима и маргинализованим групама морају остати у центру пажње. Само тако можемо изградити друштво у коме су грађани способни да прате брзе технолошке промене, а привреда има стручњаке неопходне за одрживо и иновативно функционисање.

Активизам, вонтеризам, заштита животне средине, одрживи развој и активно учешће младих у друштвеном животу локалне заједнице

Активизам је планирано понашање како би се постигли одређени циљеви кроз активности као што су подизање свести, стварање коалиција, вођење кампања, изазивање публицитета и других акција како би се утицало на друштвене промене. Активизам може бити вођен одређеном идеологијом, вредностима, политиком или имати алтруистички и хуманитарни карактер.

Активно учешће или партиципација означава много више од пуког учествовања у некој активности. Оно подразумева учешће у процесу идентификације потреба и проблема, истраживању потенцијалних решења, доношењу одлука и планирању и спровођењу акција у заједници. Активно учешће младих у раду институција и друштвеним процесима омогућава младима да преузму одговорност за сопствену будућност и будућност друштва, што им истовремено помаже да стекну аутономију и пружа прилику да задобију бројне вештине и знања. Активно учешће младих представља окосницу сваке омладинске политике. Потребно је да млади активно учествују како у креирању тако и у спровођењу омладинске политике на свим нивоима. Активно учешће младих схватамо пре свега као њихово учешће у процесима доношења свих одлука које настоје да одговоре на питања која се тичу младих. Учесће младих у процесима доношења одлука одвија се кроз програме и активности удружења младих и за младе, као и неформалних група. Учесће у раду институција и тела, путем различитих механизма – савета, ученичких и студенстких парламената, радних група, редовних консултација, структурираног дијалога, заговарања и коменаџмента без сумње је важан облик учешћа младих.

Волонтирање је израз добре воље појединаца или групе усмерен ка општем добру, како личном тако и колективном развоју, који подразумева да појединац поклања своје време, вештине, енергију, знања и способности у корист целе заједнице, других појединаца са којима није у сродству или у циљу заштите и унапређења животне средине, не очекујући заузврат икакву материјалну добит.

Према Закону о младима, млади треба да активно доприносе изградњи и неговању друштвених вредности и развоју своје заједнице, нарочито путем различитих облика волонтерских активности и да изражавају међугенерациску солидарност и активно раде на стварању услова за једнако и пуно учешће у свим аспектима друштвеног живота младих особа са инвалидитетом, припадника националних мањина и свих других лица и друштвених група које могу бити у ризику од дискриминације, односно дискриминаторног поступања. — Закон о младима; Закон о волонтирању.

Начело активног учешћа младих представља једно од шест начела Закона о младима и упућује да „сви, а посебно субјекти омладинске политике, обезбеђују подстицајно окружење и дају активну подршку у реализацији омладинских активности младих, предузимању иницијативе и њиховом смисленом укључивању у процесе доношења и спровођења одлука које доприносе личном и друштвеном развоју, а на основу пуне обавештености младих.“

У Пожаревцу не постоји Волонтерски сервис. Такође не постоји база удружења, као ни база волонтера. Координација са удружењима се спроводи преко Већа за спорт, омладину и туризам. Волонтери су ангажовани преко организација које раде са младима.

На пољу активизма и волонтеризма у Пожаревцу је начињен помак на боље у односу на претходну Стратегију за младе, али је то још увек недовољно, недостаје волонтерски сервис, омладински клуб, као и јако важна карика између Организација цивилног друштва и јединица локалне самоуправе, а то је функционална Канцеларија за младе.

Здравље и благостање младих, здрави стилови живота и превенција ризичног понашања

Здравље младих представља вишеструку вредност и основу за одрживи развој сваког друштва, које зависи од напора који се улаже да се очува и унапреди. Свеобухватно разумевање и подстицање здравља младих као сгања потпуног физичког, менталног и социјалног благостања, а не само одсуства болести или неспособности, наглашава нераскидиву везу између индивидуалног начина живота и здравља, али и улагања у предуслове за здравље који обухватају одговарајуће друштвене и економске услове, физичко окружење и стабилни екосистем.¹

Према дефиницији Светске здравствене организације, само потпуно физичко, ментално и социјално благостање, третира се као здравље, а не стање у којем постоји одсуство неке болести или тренутне слабости.

Кључни здравствени изазови младих и препоруке за унапређење локалних политика

Здравље младих представља један од темељних фактора друштвеног развоја, а анализом приоритетних циљева у области здравља јасно се уочавају бројни изазови са којима се млади данас суочавају. Ови изазови су комплексни и прожимају се кроз физичко, ментално, социјално и дигитално окружење, што захтева системски приступ и јасно дефинисане локалне мере подршке.

Први значајан проблем односи се на недовољно развијене здраве навике младих. Неправилна исхрана, смањена физичка активност и нарушен ритам спавања све су учесталији, што доводи до повећања гојазности и хроничних сметњи. Поред тога, ментално здравље младих је озбиљно угрожено, услед пораста стреса, анксиозности и недовољне доступности стручне помоћи. Ризична понашања, попут употребе алкохола, дувана, дрога и енергетских пића, представљају додатни изазов, а посебан проблем је и недовољна информисаност о сексуалном и репродуктивном здрављу. Још један важан сегмент односи се на здравствене неједнакости, које нарочито погађају младе из руралних средина, Ромске заједнице и особе са инвалидитетом. Савремени изазови јављају се и у дигиталној сфери, где прекомерно коришћење екрана негативно утиче на сан, концентрацију и опште благостање младих.

У циљу унапређења здравља младих, потребно је спровести координисани сет активности на локалном нивоу. Промоција здравих стилова живота кроз бесплатне спортске програме, јавне кампање и радионице о здравој исхрани представља основу системске превенције. Успостављање Саветовалишта за ментално здравље, као и обезбеђивање „safe space“ зона и онлајн подршке, од кључног су значаја за благовремену интервенцију. Паралелно, неопходно је ојачати превенцију ризичних понашања кроз вршњачку едукацију, сарадњу са школама и институцијама безбедности. Додатно, унапређење сексуалног и репродуктивног образовања, као и ширење здравствене писмености преко дигиталних водича и кампања, доприноси јачању личне одговорности младих.

Смањење здравствених неједнакости захтева посебно дизајниране програме намењене осетљивим групама и прилагођене здравствене услуге. Коначно, развој здравих дигиталних

¹ Национална стратегија за младе 2005-2015

навика и програми који подучавају одговорном коришћењу технологије неопходни су у светлу савремених изазова.

Све наведене мере имају заједнички циљ – изградњу заједнице у којој млади имају једнаке могућности, доступну подршку и подстицајно окружење за здрав и квалитетан живот. Усмеравањем политика на превенцију, едукацију и једнак приступ, локална заједница може значајно унапредити опште благостање младих и обезбедити им здравију будућност.

Безбедносна култура младих и превенција социјалне искључености

Право на слободу и безбедност спада у основна људска права и слободе.² Безбедност представља предуслов за лични развој младих. Наука препознаје безбедност не само као одсуство угрожавања (конфликата), већ и присуство правде, морала и културе. У том смислу, безбедност треба схватити и као услов опстанка и развоја (државе, друштва, нације, људи и живог света на планети).³

Безбедност младих представља један од кључних аспеката њиховог развоја, благостања и социјалне укључености. Основни проблеми у овој области односе се на физичку безбедност у саобраћају, дигиталну безбедност, превенцију насиља и експлоатације, као и ментално здравље младих. Млади се често сусрећу са ризицима као што су несреће у саобраћају, дигитално насиље, радни и социјални ризици, као и ограничена доступност психосоцијалне подршке.

За решавање ових изазова предвиђене су разноврсне активности усмерене на превенцију, едукацију и оснаживање. Програм „Safe System“ и кампање о безбедности младих у саобраћају доприносе развоју културе безбедног учешћа у саобраћају, док мапирање „црних тачака“ и увођење зона са ограничењем брзине око школа повећава инфраструктурну сигурност. Јачање дигиталне писмености и креирање платформи за пријаву дигиталног насиља омогућавају сигурније коришћење технологија. Превентивни програми о насиљу, трговини људима и радним правима младих, као и увођење „Info point-a“ и психосоцијалних радионица, обезбеђују подршку и доступност услуга за младе у ризику. Поред тога, програми за родитеље и годишње анкете о менталном здрављу омогућавају системско праћење и унапређење благостања младих. Интегрисаним приступом и континуираном применом ових мера, локална заједница може створити безбедно, подржавајуће и подстицајно окружење за све младе, у којем се њихова физичка, дигитална и психосоцијална безбедност активно штити и унапређује.

Према налазима истраживања које је на територији Града Пожаревца током 2015. године спровео Центар за истраживање јавних политика, уз подршку Мисије ОЕБС-а⁴, а на основу мишљења младих укључених у овај процес, извори угрожавања безбедности локалне заједнице су: криминал, секте, алкохолизам, проституција, дискриминација (по основу пола, вере, националности), непоштовање личног става, недовољан активизам младих - недовољна информисаност, насиље (физичко, сексуално, психичко, емоционално, међу вршњацима, породично) угрожена поверљивост и заштита личних података, саобраћај, ноћни изласци, трговина људима, крађе, физичка (не)безбедност, интернет криминал, хулиганизам навијачких група, сиромаштво, политизација, поремећен систем вредности, корупција, мањак еколошке свести, лоша комуникација у породици и школи, малолетничка деликвенција, недостатак информација о „другима“, апатичност.

Установе и организације задужене за безбедност локалне заједнице су: полиција, војска, затвор, судство, Градска управа, Хитна помоћ, Развојно саветовалиште при Дому здравља, школе, Савет за безбедност Града Пожаревца.

Безбедност је недељива и у том смислу се безбедност младих не може одвојити од општег стања безбедности свих грађана. Као области од највећег безбедносног значаја препознате су: Здравље; Еколошка безбедност; Безбедност у саобраћају; Насиље; Безбедност на интернету и Ванредне ситуације.

²Устав Републике Србије, 2006.

³Основи цивилне безбедности, А. Савић-Љ. Стајић, УСЦЕ, 2006.

⁴Млади и демократска контрола сектора безбедности, Центар за истраживање јавних политика, Београд, јун 2015. године

Осим у HCM 2015-2025, унапређење безбедности и безбедносне културе младих издвојено је као један од основних друштвених захтева и у другим темељним документима омладинске и безбедносне политике – Закону о младима и Стратегији националне безбедности (2009), као и Стратегији полиције у заједници (2013). Неопходна је боља повезаност цивилног сектора са институцијама задуженим за понашање у ванредним ситуацијама као и повећање практичних знања и вештина о безбедности саобраћаја младих возача. Изражено је ниско поверење младих у институције безбедности. Потребно је подстицати програме креирања и одржавања поверења.

Социјална искљученост је на нивоу земаља чланица ЕУ дефинисана као процес у коме су одређени појединци гурнути на маргине друштва и спречени да својим пуним капацитетима учествују у економским, друштвеним и културним токовима. Искљученост може постати услед сиромаштва или недостатка основних знања и могућности за доживотно учење, или је пак резултат дискриминације. Овакве појаве појединца или групе становништва удаљавају од могућности за образовање, запослење и остваривање прихода, као и од укључивања и учешћа у друштвеним мрежама и активностима у заједници. Искључени појединци или групе имају недовољан и неадекватан приступ институцијама, органима власти и процесима доношења одлука.

Социјална инклузија младих као основ стабилне и праведне заједнице

Социјална укљученост младих представља кључни предуслов развоја сваке заједнице. Анализа приоритетних циљева у области социјалне инклузије показује да се многи млади налазе у ризику од сиромаштва, дискриминације и ограниченог приступа ресурсима, што њихов животни пут чини неизвеснијим. Ови изазови посебно погађају младе Роми, младе који излазе из система социјалне заштите, младе са инвалидитетом, као и NEET популацију — оне који нису у образовању, обуци или запослењу.

Један од централних проблема јесте недостатак механизма за рано препознавање младих у ризику. Без благовремене интерсекторске сарадње, млади који се суочавају са породичним, здравственим или економским тешкоћама остају невидљиви за систем, што доводи до дубље социјалне искључености. Друга група проблема обухвата недовољну доступност услуга подршке — психолошке, правне, образовне и каријерне. Управо млади који имају највећу потребу за овим услугама често су они који до њих најтеже долазе. Истовремено, мањинске и маргинализоване групе, нарочито млади Роми, суочавају се са ограниченим образовним шансама, недовољном заступљеношћу у процесима одлучивања и структурним препрекама у приступу стипендијама и ресурсима.

Посебан изазов представља висок проценат NEET младих, што указује на потребу за јачим повезивањем институција и развојем програма запошљивости. Додатно, недостатак приступачних програма слободног времена и културних садржаја доводи до изолације младих из осетљивих група и слабења њихове социјалне укључености.

Да би се ови изазови превазишли, неопходан је целовит сет мера на локалном нивоу. Формирање мултидисциплинарних тимова који повезују Канцеларију за младе, Центар за социјални рад, школе, здравство и невладине организације представља кључни корак ка стварању система раног препознавања и упућивања младих у услуге подршке. Јачање саветовалишта за младе — психолошког, породичног, правног и каријерног — доприноси већој доступности услуга и развијању личних и социјалних компетенција. За младе који излазе из домског смештаја или имају инвалидитет, потребно је развити програме менторства, становања уз подршку и помоћи у запошљавању.

У циљу јачања образовних шанси младих Рома неопходно је обезбедити турске програме, стипендије и финансијску подршку, као и њихово укључивање у тела која креирају локалне политике за младе. Смањење NEET статуса захтева координисану идентификацију младих и израду индивидуалних планова за повратак у образовање, обуке или запошљавање. Поред тога, развој приступачних културних и спортских програма, јачање Омладинског клуба као безбедног простора и увођење ваучера за социјално угрожене младе значајно доприноси њиховој активнијој друштвеној партиципацији.

Социјална инклузија младих није само питање социјалне политике, већ темељ одрживог развоја заједнице. Применом описаних мера, локална заједница може створити систем који

благовремено препознаје потребе младих, нуди равноправне шансе и омогућава сваком младом човеку да активно учествује у друштвеном животу.

Социјална политика према младима представља скуп мера усмерених на смањење социјалне искључености и подршку самосталном и одговорном учешћу младих у друштву. Мере треба да буду конкретне и прилагођене реалним потребама младих, а усмерене ка интеграцији и побољшању њиховог положаја. Закон о социјалној заштити из 2011. године дефинише социјалну заштиту као друштвену делатност од јавног интереса која пружа помоћ и оснажује појединце и породице за самосталан и продуктиван живот, уз спречавање и отклањање последица социјалне искључености.

У Србији, мере социјалне политике обухватају младе узраста од 15 до 26 година у систему социјалне заштите, док Закон о младима и стратешки документи проширују ту категорију до 30 година. Основна функција система је задовољавање социјалних потреба, а Центар за социјални рад представља кључну институцију у овој области. На територији Града Пожареваца, Центар пружа разноврсне услуге, укључујући дневни боравак за децу и омладину ометену у развоју, једнократну помоћ, као и стручну подршку у управним пословима социјалне заштите.

Млади из осетљивих група, као што су деца са проблемима у понашању, жртве насиља или трговине људима и социјално угрожене породице, често су недовољно информисани о услугама које могу користити. Услуге социјалне заштите у Граду Пожаревцу обухватају дневне услуге у заједници, саветодавне и терапијске услуге, смештај и програме унапређења социјалне заштите. Саветовалишта и развојно саветовалиште у Дому здравља пружају подршку младима до 19 година у областима репродуктивног и менталног здравља, исхране и превенције злоупотребе психоактивних супстанци.

Култура, информисање, мобилност, креативност и иновативност младих

Култура има огроман значај у подизању свести становништва, у разумевању процеса обнове, реформи и изградње демократског друштва у Србији. Култура је та која препознаје и реафирмише основне вредности на којима почива савремено демократско друштво, и ослобађа креативне и стваралачке потенцијале једног народа. Њена улога је значајна у стварању отвореног друштва и неговању духа толеранције, разумевања, дијалога и поштовања различитости, стварању повољног амбијента за квалитетнији живот и рад.

Као град од великог значаја за развој модерне Србије, у коме су настале неке од националних институција, попут Првог нахијског суда, Прве гардијске јединице у Србији, у коме је закључен Пожаревачки мир 1718. године, и у коме и данас ради једна од најстаријих школа у Србији, и који има неколико врло значајних археолошких локалитета, Пожаревац има посебну обавезу и одговорност да чува, негује и развија културну традицију.

Културна понуда града огледа се у раду његових најзначајнијих културних институција, као и удружења грађана која се баве културом. Институције из области културе на територији Града Пожареваца су: Туристичка организација Града Пожареваца, Центар за културу Пожаревац, Установа културно-спортски центар "Костолац", ЈУ културно-спортски центар "Пожаревац", Народна библиотека "Илија М. Петровић" Пожаревац, Историјски архив Пожаревац, Народни музеј Пожаревац, Фондација Миленин дом - Галерија "Милене Павловић Барили" Пожаревац, Градски женски хор „Барили“.

Програм рада Центра за културу Пожаревац, поред редовне активности које планирају уредници и организатори, у свом опису активности има и посебну област коју чини аматерско културно-уметничко стваралаштво. Активни су позориште (са више сцена), фолклор (у више старосних категорија), Симфонијски оркестар Града Пожареваца "Гвардија", музички (рок концерти) и омладински програми, књижевни живот, сарадња са школском омладином и сарадња са чланицама "Венца липарских градова", сарадња са другим установама културе и културно-уметничким друштвима, друштвима међународних пријатељстава, као и изложбени живот.

Савремено стваралаштво обухвата уметничко и културно стваралаштво у областима књижевности и издаваштва, музичке уметности, ликовних, примењених, визуелних уметности, дизајна и архитектуре, позоришне уметности, филмске уметности и другог аудио-визуелног

стваралаштва, уметничке игре (класичног балета, народне игре, савремене игре), дигиталног стваралаштва и мултимедија, и друге облике извођења културних програма и садржаја (мјузикл, пантомима, циркус, улична уметност и слично).

Изазови и предлози активности за унапређење положаја младих у Србији у области културе и информисања

Млади у Републици Србији су суочени са низом изазова који утичу на њихов лични развој, образовање и учешће у културном и дигиталном животу. Истраживања показују да је културна партиципација младих изузетно ниска – само 9,3% младих сврстава посету културним садржајима међу три омиљене активности током слободног времена. Ниска посећеност позоришта, музеја и галерија, као и недовољно укључивање у продукцију и презентацију културних садржаја, указују на потребу за системским повезивањем установа културе и образовања. Проблем је нарочито изражен након предшколског узраста, када посете културним садржајима драстично опадају.

Поред тога, младима је приступ информацијама често непотпун или неједнак. Посебно су погођени млади из осетљивих група – сиромашни, са ниским образовним статусом или из руралних средина – који имају ограничен приступ интернету и омладинским информационим сервисима. Недовољна информисаност о постојању Канцеларија за младе и омладинских програма додатно ограничава њихову могућност учешћа у друштвеним и културним активностима. Медијски садржаји ретко адекватно представљају младе, а њихово учешће у креирању садржаја је ограничено, што утиче на перцепцију младих у јавности као незаинтересованих, зависних и аполитичних.

Решења ових проблема захтевају системски и мултисекторски приступ. Прво, потребно је унапређење дигиталне инфраструктуре и ИКТ компетенција наставника и запослених у јавним институцијама, као и подизање свести младих и родитеља о безбедности на интернету. Увођење наставе из информатике и рачунарства у основне школе и развој дигиталних сервиса у култури омогућавају равноправан приступ информацијама и ресурсима.

У области културе, препоручује се успостављање системског повезивања школа и установа културе кроз планиране и осмишљене програме, који омогућавају укључивање младих у продукцију и презентацију културних садржаја. Финансијска и логистичка подршка младима, као и конкурси за пројекте савременог стваралаштва, доприносе развоју креативних способности и културних навика.

Коначно, за унапређење информисаности младих неопходно је оснивање јединствених платформи за омладинске информације, примену стандарда Европске повеље о информисању младих и подстицање активног учешћа младих у креирању медијских садржаја. Такви кораци омогућавају равноправнији приступ информацијама, јачање медијске писмености и развој критичког мишљења код младих, чиме се доприноси њиховој социјалној инклузији и квалитетнијем слободном времену.

Мобилност младих може се дефинисати као покретљивост на локалном, националном и међународном нивоу са различитим циљевима (туристичка, културна, образовна и друге). Када се говори о значају мобилности младих, најчешће се истиче његова улога у подстицању активног укључивања младих у друштво, као и у интеркултуралном учењу младих, односно разбијању предрасуда и стереотипа, те борби против негативних друштвених феномена, као што су расизам и ксенофобија. Не треба заборавити ни посебно значајну улогу образовне мобилности, која кроз формално, неформално и информално образовање доприноси стицању знања и вештина младих и на тај начин повећава могућност њиховог запошљавања.

Програм Еразмус+ један је од највећих програма ЕУ који финансира пројекте мобилности и сарадње у области образовања, обука младих и спорта. Настао је 2014. године, а 2021. је ушао у нови седмогодишњи период спровођења, који ће трајати до 2027. године. Предвиђени буџет за овај седмогодишњи период новог Еразмус+ програма износи 26 милијарди евра, чиме се омогућује учешће још већем броју учесника и ширем спектру организација. На основу формалног мандата, Фондација Темпус многобројним активностима промовише и спроводи програм Еразмус+. Она пружа подршку, како организацијама, тако и појединцима у личном и професионалном развоју, као што су каријерно вођење, развој вештина, компетенција и

квалификација, лични развој и међународна мобилност кључних актера у области образовања, са посебним фокусом на практичаре, младе и младе са смањеним могућностима. У оквиру Еразмус+ програма у области младих, од 2014. године до сада, подржан је велики број пројеката у којима су омладинске организације из Републике Србије биле координатори или партнери.

Република Србија је пуноправна чланица програма Еразмус+ од 2019. године, што значи да установе и организације из Републике Србије настављају да се пријављују за све врсте пројеката као и државе чланице ЕУ. То су пројекти изградње капацитета у области рада са младима и пројекти партнерства у области младих за јачање капацитета и креирање високо квалитетних производа интелектуалног рада кроз међународну сарадњу. Нови програм истиче инклузивност, зелене иницијативе и дигитализацију као кључне и најважније приоритете које подржава кроз низ финансијских механизма, затим јачање грађанских вредности, дијалог култура, толеранцију и разумевање друштвеног, културног и историјског наслеђа. Током 2019. и 2020. године, у области мобилности младих подржано је финансирање 38 пројеката из Републике Србије, од чега 21 пројекат - 2019. године и 17 пројеката – 2020. године, које су поднеле организације цивилног сектора.

SWOT анализа локалне заједнице

Шта препознајете као кључне предности локалне заједнице у области унапређења положаја младих? - Развијена сарадња са социјалним партнерима - Стратешки приступ оснаживању теже запошљивих група кроз Националну стратегију запошљавања и Националне акционе планове запошљавања - Јасно прописане процедуре за рад, које се ослањају на Закон о запошљавању и осигурању за случај незапослености - „Реч народа“ једини штампани медиј који извештава и дистрибуира се на целој територији Браничевског округа - Организовање такмичења на нивоу школа - Развој спорта - Рекреација у виду бициклизма, дружења, путовања, едукација, видео спотови... - Искуство у проефесионалној реализацији бројних програма и пројеката у такмичарском спорту и спортој рекреацији, едукацији и промоцији здравог животног стила. - Организациони капацитет за реализацију најзахтевнијих манифестација из области спорта и спортој рекреације. - Постојање образовног профила инжењера за ЗЖС на Виској техничкој школи - Постојање контејнера за одлагање различитих врста отпада - Функционисање Буџетског фонда за заштиту животне средине Града Пожаревца - професионалне компетенције радника у	Шта препознајете као кључне слабости локалне заједнице у процесу унапређења положаја младих? -недовољан број програма/пројеката који су осмислили запослени у школи, а који су усмерени на унапређење положаја младих - недовољна мотивисаност и наставника и ученика да узму улогу креатора едукативних, културно - уменичких, спортских садржаја усмерених на унапређење положаја младих - непознавање методологије рада са младима, која је различита од методологије образовног рада (непознавање методологије омладинског рада) -недостатак адекватног приступа младима у смислу коришћења савремене технологије - Недостатак простора за активности које би биле намењене младима, Омладинског центра или клуба за младе. - Филијала национална служба за запошљавање има ограничења у погледу учествовања у пројектима без сагласности надлежног Министарства, што онемоћава самостално укључивање у одређене пројекте -недовољна подршка јединица локалне самоуправе за пројекте које спровode организације цивилног друштва - недовољно услова за ангажовање младих да волонтирају и стекну искуство у организацијама цивилног друштва - недовољно средстава за организовање волонтерских програма - недовољна подршка за културне и друге програме који треба да охрабре критичко
---	---

јавним установама - поуздане здравствене-статистичке базе података - спортско-рекреативна структура у развоју - установе културе и њихови објекти - постојање већег броја омладинских организација на локалу - буџетска подршка програмима намењеним младима - функционисање Црвеног крста - развијена инфраструктура за формално образовање - постојање међусекторске сарадње - постојање стручних кадрова на нивоу локалне заједнице за рад са младима - постојање филијале Националне службе за запошљавање - предмет предузетништво у школама - дуално образовање	мишљење, подстакну формирање система вредности и функционалну писменост код младих - Недовољна подршка пројектима који треба да подстакну толеранцију, разумевање и емпатију код младих -Мањак бициклистичких стаза, небезбедност на путу. -Неинформисаност младих о значају и начину вођења здравог, активног животног стила -Пасиван однос младих према сопственом животу и општа незаинтересованост за учешће у активностима друштва и заједнице - Изостанак контроле квалитета програма и активности доступним младима. -Недовољно развијена свест младих о потреби заштите животне средине -Непостојање места за одлагања медицинског отпада -Недовољан број медијских садржаја о заштити животне средине и омладинском раду -Недовољно коришћење одрживих извора енергије. - слаба укљученост родитеља у процесе подршке развоја младима - мали број професионално ангажованих стручњака у пољу здравља младих - непостојање портала за информисање младих
Које могућности на локалном нивоу могу допринети јачању процеса унапређења положаја младих? -оснивање удружења која ће развијати програме намењене младима -отварање клубова и сличних едукативно-забавних простора у којима би млади на квалитетан начин проводили слободно време -кроз међусекторску сарадњу пружити младима прилику да похађају различите обуке, курсеве који ће им помоћи да се економски осамостале, започну свој бизнис... -Могућност дугорочног планирања -Боље коришћење постојећих зелених површина (Чачалице, Градског парка) - Формирање нових зелених површина - Боље коришћење одрживих извора енергије - Издвајање већег буџета за организацију школских спортских такмичења - Конекција и заједничко координирано деловање свих субјеката ангажованих у стварању бољих услова за живот младих.	Које изазове на локалном нивоу препознајете као могуће препреке/ризике унапређењу положаја младих? -недовољно финансијских средстава да се подрже програми намењени унапређењу положаја младих -недовољан број оспособљених стручних лица за рад са младима на различитим програмима, обукама. -Непостојање Канцеларије за младе -Невидљивост младих који су завршили средње школе а не припадају ни једној другој групацији (студенти, студенти на школовању у другом граду итд.) НЕЕТ млади. -Недовољно спортских и друштвених активности и простора за те активности (тенис терени, базени на више локација како би се неговали водени спортови – ватерполо, пливање, уметничко пливање), часови јахања у Љубичеву за младе – тренинзи и подстицање љубави према

-Одвајање више средстава у буџету за младе - Одвајање више средстава за медијске пројекте за младе и подршку НВО и медијима који раде са младима - укључивања младих у доношење политика за младе -Стратешки приступ оснаживању теже запошљивих група кроз Националну стратегију запошљавања и Националне акционе планове запошљавања -Омогућавање младима да буду видљиви на свим пољима - Омогућавање младима да се укључују у систем доношења одлука из њихове сфере интересовања - Брига за њихову безбедност, бољи социјални положај, брига за здравље младих, ослушкивање њихових потреба у зависности од трендова у друштву и свету - формирање базе података организација које поседују капацитете и компетенце за рад са младима - процена пројеката који се нуде младима - стављање на располагање омладинским организацијама ресурсе града – сале, школске сале, позоришне, просторије Центра за културу, библиотеке и др. - увођење онлајн програма и едукација за младе - системско подизање еколошке свести становништва - побољшање ученичких задруга	- коњичком спорту; -Недостатак акција које би подстицале тимски дух младих, формирање клубова за младе по моделу ГРиГ или других клубова, за оснаживање младих -Онемогућавање организација које поседују капацитете, идеје и мрежу активизма да делују у нашој средини -Неукључивање младих у доношење политика за младе -Немогућност активног учешћа младих у процесима доношења свих одлука које настоје да одговоре на питања која се тичу младих. - Општа апатичност , незаинтересованост младих и њихових породица за личним развојем и радом на себи у циљу јачања сопствених капацитета и квалитета културе живљења. - Изостанак међусобне повезаности представника институција и спремности за личним ангажман у раду током релаизације програма. - Слаба медијска заступљеност и промоција важности вођења здравог, активног животног стила на локалном и националном нивоу. - Повећано загађење животне средине у наредним годинама - Климатске промене - проблеми са запошљавањем младих - ограничени буџет за омладинске програме - ширење дезинформација које ограничавају јавно-здравствене активности - неспремност младих да дугорочно учествују у активностима - недовољна мотивисаност младих за учешће - млади не виде бенефите учешћа у активностима
--	---

2.5. Анализа потреба младих и дефинисање проблема

А) Анализа потреба младих

За потребе израде Програма унапређења положаја младих Града Пожаревца за период од 2026. године до 2028. године рађено је истраживање о потребама, положају и ставовима младих у Граду Пожаревцу путем анкетиног упитника. Упитник обухвата 50 питања на теме од значаја за развој младих.

Истраживањем је обухваћено 405 младих, узраста од 15 до 30 година.

Проценат испитаника према узрасту је:

15-19 година – 98,5%

20-24 година – 1,2 %

25-30 година – 0,2%

Према полу структура испитаника је следећа:

68,3% женских испитаника

31,2% мушких испитаника

0,5% неизјашњених испитаника.

Извештај према тематским областима уврштен је у ситуациону анализу локалне заједнице по тематским областима. Извештај је у целости дат у Анексу 1 док су питања анкетног упитника дата у Анексу 2 овог Програма.

Запошљивост, предузетништво, обуке и дигиталне вештине младих кроз неформално образовање и омладински рад

Резултати истраживања

На питање „Шта недостаје твојој школи“, чак **40,9%** младих би желело боље хигијенске услове, док **34,3%** младих такође сматра да су им потребне ваннаставне активности, **31,9%** младих би волело да учествује у програмима и пројектима који нису везани за наставу, **27,1%** младих је изразило потребу за активностима које поспешују практичне вештине. **25,1%** испитаника је одговорило боља физкултурна сала са више справа, а **21,5%** младих жели простор за учење и заједнички рад.

У одговорима долазимо до податка да чак **63,5%** младих углавном **средњошколаца никада нису учествовали у неким додатним едукацијама, курсевима, обукама ван наставе**, што је број који се повећао у односу на 54,3% колико је износио пре 4 година. 30,8% младих је неколико пута учествовао, док 5,7% младих је више пута учествовало.

Након средње школе, 62,3% младих планира да студира, 25,4% младих да ради, 4,2% младих да похађа едукације, док 3% младих не зна шта ће даље.

На питање које едукације би млади желели да имају, **34%** младих би учествовао у поспешивању практичних знања и вештина, **26,8%** младих у поспешивању личних и социјалних вештина, **21,9%** младих у поспешивању пословних вештина, док чак *трећина младих од 35,3% не би учествовало у едукацијама.*

Када је у питању школски парламент, 4,2% младих не зна да ли постоји, 32,8% младих зна да постоји, али не шта и како ради, 17,5% младих је упознато са радом парламента, 40,4% младих зна ученике коју су чланови/це парламента, док је 8,5% младих чланова парламента.

Све ово указује на чињенице да су младима потребне додатне едукације, обуке и усавршавања практичних и социјалних вештина које ће повећати на првом месту њихову конкурентност на тржишту рада, а затим и спремност и способност за активним учешћем у друштву. Такође да нису довољно упознати са бенефитима додатних едукација, као и то да се повећао проценат младих који никад нису учествовали у едукацијама.

Од свих испитаника **43,8%** младих је своју економску ситуацију у домаћинству проценило као **добру**, **33,8%** младих као **задовољавајућу**, док **9,7%** младих као **лошу**. Само **19,2%** младих сматра да је у **веома добром** економском положају.

7,3% младих испитаника је **још увек на школовању** и не ради, **1,9%** младих на студијама, **0,6%** младих ради, док је **0,2%** на евиденцији НСЗ.

Од укупног броја испитаника **80,2%** младих **се није осамосталило** од родитеља, док **19,8%** јесте.

Од тога велики број младих се осамосталио са кретањем у средњу школу, док је следећи узраст по бројности од 18-20 година. Разлог због кога се испитаници нису још осамосталили је већински због **школовања**, **89,3%**, док **3,8%** испитаника нема финансијских средстава за то, **1,1%** нема решено стамбено питање.

За **професионалну оријентацију** је чуло **29,7%** испитаника, што је скоро **трећина** испитаника, за **сајмове запошљавања** **42,3%** младих, што значи да су ове две врсте информисања младих у односу на претходно анкетање заменила места.

Док је за **обуке из предузетништва** чула тек четвртина младих (**23,6%**), као и за обуке за самостално покретање бизниса **трећина** испитаника (**33%**).

Тек **14,6%** младих је чуло за обуке за активно тражење посла и каријерно вођење и саветовање (**10,7%**).

Изводи се закључак да је младима потребно **приближити услуге каријерног саветовања и вођења и обуке за активно тражење посла, а такође треба популаризовати обуке из предузетништва и покретања сопственог посла**. Сајмове запошљавања као и професионалну оријентацију треба искористити за информисање младих о могућностима на савременом

тржишту рада, потребама и неопходним едукацијама како би се боље позиционирали на тржишту рада.

61,6% младих сматра да је **образовање веома битно за обављање посла**, јер без тога не може да се обавља посао. **10,9%** младих сматра да само срећни нађу посао у струци, док **7,8%** младих сматра да се посао добија другим путем. **19,9%** младих сматра да нема правила.

У смислу **радног/волонтерског искуства** чак **59,1%** младих сматра да **може да помогне** у добијању посла, док **29,5%** младих сматра да је **веома битно**. Изводи се закључак да и млади препознају значај радног/волонтерског искуства за запошљавање, те с тога треба подржати активности на осмишљавању, креирању и реализацији радног/волонтерског искуства за младе.

У смислу послова, млади сматрају да је **најбоље имати сопствени бизнис (70,3%)** што је исти проценат младих као и пре 4 година са тим ставом. Док је број младих који сматра да је најбољи **државни посао** са **62,1%** пао на **38,3%**.

Трећина испитаника сматра да је добро бити програмер (31,7%), док су сличне бројке за послове фриленсера, приватника, привредника и уметника, око 14% у просеку.

У том смислу **треба подржати едукације младих за покретање сопственог посла**.

Култура, информисање, креативност и иновативност младих

Резултати истраживања:

Млади највише слободног времена проводе **слушајући музику (71%)**, **дружећи се са вршњацима (72,8%)**, и **на друштвеним мрежама (69,3%)**, или гледајући телевизију, серије или филмове (58,4%) и код куће са породицом (56,7%). Што указује на чињеницу да млади у протеклом периоду слободно време најчешће проводе код куће, пред телевизором или ИКТ. С тога је потребно осмислити квалитетније садржаје које би понудили младима за конзумацију из свог дома.

42,8% младих повремено излази у клубове и кафиће, **36,9%** младих се бави спортом, док **25%** младих чита књиге. Што указује на релативну неактивност младих, јер само трећина упражњава физичку активност путем спорта.

Само петина младих црта, слика или прави нешто (20,5%), док **30,2%** младих игра игрице најчешће у слободно време.

У последњих годину дана половина испитаника је била у **биоскопу (47,1%)**, док је сличан број младих био на **утакмици (55,7%)**, или на **концерту (59,3%)**, што указује да су то три најпосећеније врсте догађаја према испитаницима у Граду Пожаревцу. Само **24,2%** младих је ишло на неку представу, док је тек свака десета млада особа била на изложби слика (9,9%), свака двадесета тек на књижевној вечери (4,3%), и тек **2,5%** њих је присуствовало онлајн семинару.

Све ово наводи да су културни догађаји попут изложби слика, књижевних вечери или представа јако мало популарни међу младима. С тога треба радити на **промоцији, популаризацији установа културе, као и њихових програма за младе**.

Чак 62,7% младих наводи да им у локалној заједници **недостаје могућност за дружење и простор за окупљање, што обухвата две трећине испитаника**. Трећина младих би волела да више има могућности за креативне и културне активности (29,8%), и такође могућности за спортске активности (31,4%), као и могућности за едукације ван школе (26,2%).

Закључује се да младима недостаје ПРОСТОР у коме би на квалитетан начин проводили слободно време.

Млади као препоруку за поспешивање посећености културним догађајима наводе **прилагођавање културне понуде младима (46,9%)**, **укључивање младих у креирање културних садржаја (32,3%)**, док **40,8%** младих сматра да треба боље **информисати** младе о културној понуди града. **28,7%** младих сматра да треба осмислити разноврснију културну понуду за младе.

38,5% младих сматра да су услови за бављење уметношћу у Пожаревцу **веома лоши** или **лоши**. **39,6%** младих сматра да **нису лоши**, док тек петина младих - **20,1%** младих сматра да су **добри** или **веома добри**. Што указује на потребу за побољшањем услова у којима се креира и реализује културна активност Града Пожаревца.

Када је информисање у питању, млади се најчешће информшу путем друштвених мрежа (89,5%), од вршњака (68,4%), и од породице (54,9%). Што је значајан податак у смислу кошћења канала комуникације са младима у планираним активностима за реализацију Програма за младе.

Даље млади тек по некад користе телевизију као извор информација, док знатно мање користе онлајн новине, портале, радио тек 2% младих и штампане новине 2% младих.

Од локаних медија млади највише прате Радио БООМ93 (42,5%), док трећина прати друштвене форуме, портале и Фејсбук странице (34,9%).

ХИТ радио прати четвртина младих (25,8%), Радио Пожаревац 19,6% и Е-Браничево (19,3%). Знатно мање се прате новине „Реч народа“ и САТ ТВ (11,9%).

Највећи број младих сматра да су **садржаји у медијима делимично прилагођени младима (80,1%)**, док 13% младих сматра да уопште нису за младе. Само 6,9% младих сматра да су садржаји прилагођени младима.

Што се тиче потреба млади интернет највише користе за **друштвене мреже (82,2%) и прегледање видео садржаја и музике (71,1%)**. Затим за **дружење (61,8%)**. На последњем месту млади стављају учење и едукацију (46,2%) и играње игрица (42,7%).

На питање шта више користе, чак **94%** више користи **мобилни телефон**, док 6% младих више користи рачунар.

Према подацима које смо од младих прикупили, изводе се закључци да су млади сада много више окренути коришћењу интернета, што у сврхе образовања и едукације, што у циљу социјализације, контаката и дружења, као и ради провођења слободног времена. Намеће се да су **млади свој реални живот пренели у дигитални простор**, што својим избором, што околностима које их принуђују да користе ИКТ.

С тога се **препоручује развијање дигиталних вештина**, како младих, тако и омладинских радника/ца, лидера/лидерки који директно спроводе програме омладинског рада, као и свих стручњака и сарадника који раде са младима, како би програме/пројекте и активности прилагодили окружењу где се млади тренутно највише налазе, а то је дигитални простор.

У односу на могућности за путовање, 15,5% младих нема финансијских могућности да путује, 6% младих нема дозволу родитеља да путује.

Највише младих **путује са родитељима (42,2%)**, док 14,5% младих повремено путује са друштвом, а петина (19,8%) младих путује често на разне начине.

Од програма мобилности млади су чули за програм Ерасмус+ - 74,7%, а за Европски волонтерски сервис тек трећина младих 30,25.

Чак 80,2% младих би волело да путује преко ових програма.

Закључује се да млади још увек превасходно путују са родитељима. Као и то да млади нису довољно упознати са могућностима бесплатног учешћа у програмима мобилности на националном нивоу.

Безбедносна култура младих и превенција социјалне искључености младих

Резултати истраживања:

Чак половина младих испитаника Пожаревца **се не осећа безбедно** док ноћу сам/а шета градом (47,4%), док се насупрот њима **28,6% младих осећа безбедно** у Пожаревцу.

45,3% младих сматра да је саобраћај ризичан у граду, док 24,7% младих сматра да на сваком ћошку вреба нека опасност.

13,5% младих сматра да су саобраћајне ознаке у реду у Пожаревцу, 10,7% да нема насиља код нас, док 8,60% сматра да је сваког дана сведочио неком облику насиља.

Према младима главни разлози зашто су **млади у сукобу са законом су**: чак петина (17,7%) сматра да желе да **импресионирају друге**, петина сматра да је **дрога узрок**, 10,8% младих да је криминал по среди, 1,4% да је оружје криво, **18% да је у питању насиље**, 7,1% да то раде због забаве, 4,1% да је неинформисаност узрок, док 9,8% сматра да је разлог за то сиромаштво.

Из приложеног видимо да млади препознају више разлога за угрожавање безбедности у локалној заједници и сукоб са законом. Млади сматрају да град није безбедан ноћу, да је главни разлог за сукоб са законом утицај вршњака и доказивање, те да су узроци преступа дрога, алкохол, оружје, криминал, насиље.

Према мишљењу младих испитаника, као најугроженију групу младих наводе **младе са инвалидитетом (53,7%)**, затим **младе без родитељског старања (38,9%)**, док као угрожене групу **младе припаднике ЛГБТ популације (34,7%)** и **младе других националности препознаје 32,5% младих испитаника.**

Трећина младих препознаје као рањиве групе младе који су избеглице (26,2%), младе родитеље (28%), младе без решеног стамбеног питања (26,5%) и младе девојке и жене (32,3%). Што указује да ове групе младих нису довољно препознате као осетљиве, те треба радити на освешћивању младих за групе у ризику од социјалне искључености и начинима сарадње и подршке припадницима тих група, као и проблема и питања са којима се сусрећу.

Само петина младих препознаје младе друге етичке припадности као осетљиве групе, док тек 13,2% младих препознаје као осетљиву групу младе који су расељена лица, и 5% младе у процесу реадмисије.

21,4% младих сматра да припадају некој осетљивој групи младих, а од тога чак 69% младих сматра да систем социјалне заштите не одговара на њихове потребе.

Чак 72,5% младих сматра да су млади из осетљивих група дискриминисани.

У смислу социјалне искључености протекла година је донела много изазова како младима, тако и целокупном становништву, институцијама и организацијама.

Иако трећина младих остаје позитивна, **потребно је посебну пажњу посветити превенцији социјалне искључености и менталном здрављу младих. Такође треба радити на препознавању дискриминације и поштовању и прихватању различитости. Систем социјалне заштите треба потпуније и ефикасније да одговара на потребе младих.**

Активизам, вонтеризам младих, заштита животне средине, одрживи развој и активно учешће младих у друштвеном животу локалне заједнице

Резултати истраживања

Када је у питању учешће у доношењу одлука у локалној заједници, чак **38,6% младих сматра да нису укључени, 28,3% младих да су недовољно укључени.** Што значи да више од две трећине младих сматра да се њихово мишљење не уважава при доношењу одлука. Само 25,8% младих сматра да су делимично укључени у процесе доношења одлука, док мање од 7% младих сматра да су довољно укључени у ове процесе.

Чак 91,7% испитаника **није** учествовало у овим процесима. Од тога **28,1% младих није желело да учествује, 40,8% младих никада није позвано, док 22,8% младих не зна како може да учествује.** Од младих који су учествовали у доношењу одлука, само 2,4% младих активно учествује, 6,5% младих је учествовало неколико пута, док је 0,8% младих случајно учествовало.

Све ово наводи да младе треба боље информисати о начинима учешћа у доношењу одлука у локалној заједници.

Скоро трећина младих је **члан неког спортског клуба (30,5%),** док је чланство у другим организацијама јако слабо остварено. Само **21,3% младих је члан/ица неке школске секције, 13,5% младих су чланови Школског парламента,** док су око петине чланови уметничког друштва (9,9%), неке невладине организације (8,2%) или плесног клуба (5,7%). Знатно мање испитаника је члан/ица подмладка неке странке (1,1%).

Чак **68,2% младих није никада волонтирало у некој организацији, на догађају или активности.**

Као разлоге за волонтирање млади наводе стицање знања и вештина (56,3%), дружење (63%), осећај корисности за заједницу (33,1%), док много мање наводе референце за биографију (9,8%).

Сви ови подаци наводе на закључке да су млади слабо информисани о могућностима за волонтирање, да су недовољно укључени у процесе доношења одлука и да нису упознати са бенефитима волонтирања у заједници. Такође неактивност младих је изразито велика и њихово информисање о начинима на које могу да се укључе.

Сви ови подаци наводе на закључке да су млади слабо информисани о могућностима за волонтирање, да су недовољно укључени у процесе доношења одлука и да нису упознати са

бенефитима волонтирања у заједници. Такође неактивност младих је изразито велика и њихово информисање о начинима на које могу да се укључе.

С тога је потребно подржати програме, пројекте и активности које промовишу волонтеризам и активизам младих и њихово активно учешће у друштву. Такође подржати активности на промоцији могућности за младе у локалној заједници.

21,1% младих сматра да се уопште **не обраћа пажња на очување животне средине**, чак 44,7% младих сматра да се недовољно обраћа пажња. Што је укупно две трећине младих. 23,9% младих сматра да се о очувању животне средине размишља појединачно, али не на ниву града. Само 9,9% младих мисли да се грађани довољно баве овом темом.

Нажалост чак 56,3% младих сматра да би **повећању свести о заштити животне средине допринеле казнене мере**, 46,8% сматра да би то постигла боља организација отклањања отпада, 31,1% сматра да би то постигло сопствено понашање као пример, док 25,2% сматра да би требало едуковати грађане о томе. 15,4% младих сматра да медији могу да допринесу подизању свести на ову тему.

Такође закључује се да млади јесу заинтересовани за заштиту животне средине, па их треба и оснажити и едуковати на том пољу, како би били добри амбасадори у локалној заједници по питању очувања животне средине.

Здравље и благостање младих, ментално здравље, здрави стилови живота и превенција ризичног понашања

Резултати истраживања:

Према мишљењу младих, када су у питању могућности за бављењем спортом, нашем граду недостаје на првом месту затворени базен, затим терени за разне спортове, справе за вежбање на отвореном, стаза за трчање и бициклическа стаза. Млади такође сматрају да отворени базен може бити боље уређен.

У смислу едукација млади су највише заинтересовани за области **здравих стилова живота и менталног здравља (43,3%) спорта и рекреације уз савете за здраву исхрану (42,8%)**. Четвртина испитаника би желела едукације из области **болести зависности и како их препознати (26,6%), родној равноправности и људским правима (26,6%)**, као и **заштиту животне средине и циркуларне економије (25,6%)**, док петина о **репродуктивном здрављу (16,7%)**.

Према овим изјавама изводи се закључак да су млади највише заинтересовани за здраве стилове живота и ментално здравље, као и савете о здравој исхрани, те у те активности треба уложити више напора. Затим у едукације о болестима зависности, родној равносправности и људским правима и заштити животне средине и циркуларној економији.

Када је у питању конзумирање **алкохола**, половина младих је изјавила да **не конзумира алкохол (53,4%)**, 23% младих конзумира **неколико пута годишње**, 19,2% младих неколико пута месечно, док 5,9% младих неколико пута недељно. 2% младих свакодневно конзумира алкохол.

74,9% младих је изјавило да **не конзумира цигарете**, 6,5% младих да конзумира понекад, док 15,9% конзумира свкодневно.

94,7% младих **не конзумира марихуану**, док је 1,2% пробало једном, 0,8% пробало неколико пута у години, 1,2% младих је пробало неколико пута месечно, и исти број неколико пута недељно.

Јако мали број младих је пробао следеће супстанце: екстази, хероин, кокаин, ЛСД, амфетамине.

Све ово наводи на закључак да млади најчешће конзумирају алкохол, чак половина у одређеним ситуацијама, затим цигарете, и то петина младих испитаника је пробала у неким околностима, док је 5% младих на неки начин пробало марихуану. То што постоје млади који конзумирају ове ПАС указује на потребе веће едукације младих о штетним ефектима злоупотребе ових супстанци на њихово психичко, физичко и емотивно здравље.

Чак трећина младих сматра да **гојазност није болест** и да свако може да смрша (**32,6%**), скоро четвртина да јесте, али да може да се ради на мршављењу (22,1%), док скоро половина сматра да зависи од особе до особе (44%).

Евидентно је да су млади осетили последице промена начина живота, рада, похађања наставе, дружења, социјализације. Млади се у једном свом периоду живота када пролазе кроз адолесценцију суочавају са превелике личних и социјалних изазова. Све ово доводи до закључка да су у наредном периоду више него икада **потребне едукације, саветовања и рад са младима на теме менталне хигијене, менталног здравља и очувања здравих навика и стилова живота.**

Општи закључци младих

Скоро 40% младих уопште или није задовољно могућностима које има обезбеђује Град Пожаревац. 38% младих је задовољно, док 19,3% младих каже да је неутралног става.

Ово нас наводи да све интересне групе које се баве младима треба да побољшају своју понуду младима, више укључе младе у креирање садржаја и доношење одлука о њима, као и да побољшају начине информисања и приближе младима своје услуге и програме.

Као најзначајније области за побољшање положаја млади издвајају пре свега здравље младих, образовање, васпитање и обуке и безбедност младих.

На другом месту младима су значајне области заштита животне средине, социјална укљученост, информисање и саветовање као и преузетништво младих.

Треће место резервишу за културу и креативност, волонтеризам и активизам.

Б) Анализа проблема

У циљу дефинисања проблема са којима се млади сусрећу, одржана је фокус група са ученицима свих средњих школа, члановима Ученичких парламената. На фокус групи било је 60 младих из 7 средњих школа.

Резултати одговора младих су сумирани у следеће табеле према темама:

ШТА ПРЕМА ВАШЕМ МИШЉЕЊУ НЕДОСТАЈЕ МЛАДИМА У НАШЕМ ГРАДУ. Којим питањима би требало и морали да се бавимо као заједница?

1. Тема - Запошљивост и конкурентност на тржишту (предузетништво, вештине за 21. век, дигиталне компетенце..), личне компетенције и вештине за активно учешће у друштву и заступање себе (обуке и едукације) уз примену омладинског рада и неформалног образовања младих.

Које бисте вештине, обуке и знања издвојили као најпотребније за вас у циљу припреме за будуће школовање или запослење? Које информације вам недостају у вези са професионалним опредељењем? Које едукације сматрате као најзначајнијим у циљу личног развоја?

Проблеми које препознајем	Шта би ми помогло?	Како ја могу да учествујем?
- Недостатак дигиталне писмености	- едукације о предузетништву	- активација школског парламента у школама
- Недовољна информисаност о могућностима	- радионице на тему тимског рада	- сарадња са другим школама и њиховим парламентима
- Несклад између образовања и потреба тржишта	- подршка у професионалној оријентацији	- вршњачка едукација
- Висока стопа незапослености младих	- стицање искуства кроз курсеве	- да се боримо за своја права
- Одлазак младих из земље	- реформа школства	- да унапређујем личне компетенције кроз едукације
- Ниске плате, високе цене	- поуздани појединци или институције које би	- подршка развоју дигиталних вештина међу

запошљавање није транспарентно	пужале праве информације	вршњацима
- Није довољно само завршити школу да би се запослили	- пракса ван школе у фирмама и институцијама	- преношење искуства вршљацима
- Неопходност политичког ангажовања да би се запослили	- боље информисање преко школа, друштвених мрежа и медија	- похати онлајн курсеве
- Пракса ван школе	- Систем плаћених пракси	- учествовати у школским пројектима
- Праксе које нису плаћене	- Пакети подстицаја за повратнике	
- Млади често напуштају земљу у потрази за бољим платама и условима рада	- Побољшање услова рада	
- Отежано усмеравање и препознавање стручних послова	- Развој регионалних инфо центара	
- Недовољно искуства и практичних знања	- Дигитална трансформација пословања	
	- Агенције које би се бавиле запошљавањем младих	
	- Обилажење фирми и компанија	
	- Оспособљавање младих за рад након школе	

2. Тема - Безбедносна култура младих (превенција вршњачког, партнерског, породичног насиља, безбедност у саобраћају, злоупотреба алкохола) и превенција социјалне искључености.

Који су по вама највећи изазови и ризици по безбедност младих у школама, на улици, у граду? Како можемо спречити да до насиља дође? Шта мислите да од механизма заштите младих најмање функционише или не постоји?

Проблеми које препознајем	Шта би ми помогло?	Како ја могу да учествујем?
- Доступност свих нелегалних супстанци „иза ћошка“	- Појачана полицијска контрола и хапшење дилера	- одржавање трибина за младе о актуелним темама: алкохолизам, наркоманија, здравље
- Опасност од крађе личних података и лажни профили	- Пројекти и информациони разговори са што млађим узрастима	- учествовањем у едукацијама
- Недостатак емпатије	- Насиље никада не можемо у потпуности спречити	- креирање пројеката и презентација
- Нормализовање искључивања „другачијих“	- Психолошка помоћ од стране школе и саветовалишта	- неприхватање лошег понашања
- Повећано насиље над младима у породицама, везама, школама	- Едукативне радионице о насиљу, болестима зависности, безбедности у саобраћају	- да пријавимо насиље када и ако га учимо
- Присуство насиља међу младима на интернету	- Више поштовања	- никако да прећутимо ако ми доживљавамо исто насиље !!
- Доступност алкохола, дрога и кладионица младима	- Разумевање зашто је насиље лоше и како се	- учествовање и свим едукативним радионицама
- Непажња у саобраћају		- организовање радионица и терапије за децу и родитеље
- Превише насиља у		

- друштву и непоштовања - Наркоманија - Насилничка музика и агресивно одгајање деце - Нема довољно бициклических стаза - Неадекватно реаговање - Психичко и физичко насиље - Манипулисање - Осуђивање, предрасуде, дискриминација	- жртве осећају - Учење родитеља да не бију децу јер то оставља трауме - Едукација о начинима реаговања - Подизање свести о разговорима са стручним лицима	- да пријавим насиље али да немам последице због тога - презентације о друштвеним односима - подстицање разговора, разбијање табуа - да пружимо подршку
--	---	--

3. Тема - Активизам и волонтеризам младих (учешће у доношењу одлука,...), одрживи развој и заштита животне средине.

Шта мислите на који начин млади могу да се укључе у доношење одлука које се њих тичу? У којим темама је најважније да се чује глас младих? Колико су млади активни у омладинским организацијама и како то побољшати? На који начин по вама је најбоље укључити младе у заштиту животне средине, одрживи развој и циркуларну економију? Како мислите да млади могу допринети развоју ових програма?

Проблеми које препознајем	Шта би ми помогло?	Како ја могу да учествујем?
- Запостављање идеја, планова младих - Мањак подршке и прилика да се активизам младих препозна - Млади нису довољно информисани о могућностима за активизам - Не чује се довољно мишљење младих - Незаинтересованост младих - Млади немају утицај на одлуке - Премало ангажовање младих - Недовољно чишћење животне средине - Велика загађеност отпадима - Неадекватно реаговање на проблем загађености ваздуха - Бацање смећа по улицама - Велики број фабрика које загађују ваздух - Депоније поред насеља и кућа - Неупућеност грађана о загађењу - Загађење од саобраћаја	- Помоћ одраслих, утицајних људи да нас чују - Слушање младих и њиховог мишљења - Више подршке од школа, општине и медија - Креирање радионица на којима би се причало о одређеним темам - Веће ангажовање родитеља - Боље информисање младих - Прилагођавање тема у складу с узрастом - Већи утицај младих на одлучивање - Укључивање младих у доношење одлука - Награде за волонтеризам – сертификати - Да млади доносе самосталне одлуке - Слобода говора и мишљења - Рециклажа - Покретање еколошких акција - Више канти за смеће - Преместити депоније - Коришћење	- Организовање презентација и предавања - Предложити мале иницијативе у школи или заједници - спровођење радионицама у школама како би се што више младих укључило - својим ангажовањем како би се дао пример - да пратимо друштвене мреже - можемо да волонтирамо - да оснивамо удружења младих - да се укључимо у доношење одлука - размењивање идеја и мишљења међу вршњацима - Учешће у акцијама заштите животне средине - Увођење одрживог развоја као изборни предмет - Смишљање пројеката за рециклажу - Вожња бициклом уместо аутом - Волонтерско ангажовање у акцијама чишћења животне средине - Ширити свест међу

- Недовољно развијена свест о одрживом развоју.	- биоразградивих материјала - Казне за бацање смећа у природи - Претварање смећа у електричну енергију - Коришћење цегера уместо кеса - Садња дрвећа - Боља колективна свест о чувању животне средине - Култура небацања отпада по улицама - Едукација и васпитање од малих ногу - Више контејнера - Увођење праксе	вршњацима о важности очувања природе
---	--	--

4. Тема - Култура, информисаност, креативност и иновативност младих (креативно изражавање,...)

Шта недостаје младима од културне понуде и могућности у нашем граду? Како мотивисати младе да се укључе у креирање културних садржаја?

Како млади могу бити боље информисани? Како укључити младе у креирање информација?

Проблеми које препознајем	Шта би ми помогло?	Како ја могу да учествујем?
- Ширење дезинформација и лажних вести - Све је монотono - Незаинтересованост младих - Премало посета установама културе - Не знамо разлику између правих и лажних информација - Садржаји су застарели или намењени старијима - Млади нису довољно информисани о културној понуди - Неинформисаност о ваннаставним активностима - Недовољно културних садржаја за младе у граду	- Проверавати изворе информисања - Едукација о заштити података - Разноликост - Информисање кроз креативност - Учење у групама - Сајт за информисање младих о културној понуди града - Преношење обавештења преко ИКТ - Да школа организује посете културним манифестацијама - Да учитељи и родитељи воде децу на културне догађаје од најранијег узраста - Стицање навике да се бавимо културом - Ангажовање школе у ширењу информација - Креирање сајта и социјалних медија - Отварање простора за младе и креирање	- Не делити личне податке и имати јаке лозинке - Користити поуздане сајтове и медије - Мотивисање врњака - Направимо инфо центар за младе - Ширење информација међусобно - дајемо предлоге школама - организујемо више представа и концерата - учествовање у ширењу информација у школама - ангажовање у културним активностима - укључивање младих у креирање садржаја - пратимо локалне културне центре и делимо информације

	програма где млади могу да излажу, стварају, изводе представе, радионице	
--	--	--

5. Тема - Здравље младих, ментално здравље и здрави стилови живота, превенција злоупотребе ПАС.

Шта представља највећи изазов кад је у питању здравље младих? Каква и која подршка би вама младима била корисна и од значаја за унапређење здравља? Како мислите да је најбоље мотивисати младе на здраве стилове живота?

Проблеми које препознајем	Шта би ми помогло?	Како ја могу да учествујем?
- Злоупотреба алкохола, цигарета и других супстанци код младих - Велики притисак друштва - Ограниченост младих у начину размишљања - Недовољна информисаност младих - Популарност цигара/пафова у друштву - Депресија код младих - Осећај досађивања - Лоше животне навике - Наркоманија - Све мања физичка активност - Лако падање под утицај вршњака - Социјална анксиозност - Ментално здравље је табу тема - Потискивање осећања - Нестабилне породице	- подршка школског психолога без осуде - едукација о самопоуздању - радионице о менталном здрављу - предавања у школама - повећање свести младих о неговању здравља - едукације о лошем утицају цигарета - разговори са стручним лицима - обраћање више пажње на ментално стање младих - више комуницирати са младима шта их мучи - увести тест за ПАС у школама - трибине о менталном здрављу - ширење свести о посети стручним лицима која се баве менталним здрављем - бољи педагошки приступ професора	- Тражити помоћ када је потребно - Подржати пријатеље кад је потребно - Давање иницијативе на парламенту - Кад завршимо обуке да делимо знање - Да причамо са вршњацима - Спречити насиље - Разговарати са вршњацима - Обележавање дана менталног здравља - Обилазак саветовалишта за младе - Саслушати

Закључци на основу свих горе наведених анализа:

Савремени млади суочавају се са бројним препрекама које значајно утичу на њихов професионални, образовни и лични развој. Најизраженији проблеми односе се на несагласност образовног система са потребама тржишта рада и на недостатак практичних знања и искуства, што младе често чини неконкурентним при првом запошљавању. Образовни профили не прате довољно динамику привреде, а праксе су недовољно развијене, често неплаћене или тешко доступне. Пратећи проблеми укључују и низак квалитет услова у школама, недовољан број ваннаставних програма и слаб развој предузетничких компетенција, што додатно отежава мобилност младих на тржишту рада и повећава ризик од одласка из земље у потрази за бољим условима.

Поред тога, младима недостају подршка у каријерном вођењу, професионалној оријентацији и приступ поузданим информацијама. Видљивост постојећих програма је мала, школе и локалне институције недовољно промовишу услуге, а непостојање јасних информационих канала

доводи до тога да млади не знају коме да се обрате за савет, праксу или обуку. Недовољна дигитална писменост, као и велики дигитални јаз између младих, наставника и локалних заједница, додатно продубљују неједнакости. Спора дигитална трансформација образовања, недостатак дигиталних ресурса и недовољно обучени наставници ограничавају развој савремених компетенција, што значи да многи млади напуштају систем образовања без неопходних вештина за рад у дигиталном окружењу.

У области омладинског рада постоји изражен недостатак простора, програма и обучених практичара који могу систематски да раде на развоју личних, социјалних и радних вештина младих. Локалне организације често немају финансијску или логистичку подршку за реализацију активности, а родитељи и заједнице недовољно су укључени у подршку младима, посебно онима из осетљивих група. Као последица, млади имају ограничене могућности за квалитетно слободно време, самосталност, развој интересовања и активно учешће у заједници. Све ово доприноси високој незапослености младих, недовољној мотивацији, ризику од социјалне искључености и наставку негативног тренда миграција младих у потрази за бољим животним и професионалним перспективама.

Активизам и волонтеризам младих у локалној заједници су недовољно развијени, што је последица више повезаних проблема. Млади се у великој мери осећају искључено из процеса доношења одлука, а многи од њих ни не знају на који начин могу да учествују у раду институција или локалних тела. У великом броју случајева њихове идеје и иницијативе остају препознате, док локална самоуправа недовољно подржава омладинске програме и организације цивилног друштва. Недостатак Канцеларије за младе, волонтерског сервиса и омладинског клуба додатно отежава укључивање младих, као и развој културних, едукативних и друштвених садржаја.

Волонтеризам је посебно слабо развијен: више од две трећине младих никада није учествовало у волонтерским активностима, углавном због недовољне информисаности, недостатка прилика и мале мотивисаности. Организације које раде са младима немају довољно ресурса за покретање волонтерских програма, а у школама је низак ниво иницијативе и наставника и ученика за осмишљавање пројеката који подстичу активизам. Због недостатка подршке, млади ретко развијају вештине које су повезане са грађанским учешћем, одговорношћу, тимским радом и друштвеним лидерством.

Проблеми у области заштите животне средине такође су значајни. Млади процењују да се у локалној средини недовољно води рачуна о очувању природе, док је велики део заједнице недовољно информисан о ризицима загађења. Присутни су отпад на јавним површинама, депоније поред насеља, загађење ваздуха и недовољно развијени системи за одлагање отпада, укључујући медицински отпад. Иако су млади заинтересовани за еколошке теме, недостаје едукација, медијска подршка и програми који би их оснажили да постану активни промотери одрживог развоја.

Здравље и благостање младих представљају један од најважнијих стубова развоја локалне заједнице, али бројни проблеми указују да су млади изложени ризицима који могу имати дугорочне последице. Недовољно развијене здраве животне навике, као што су неправилна исхрана, недостатак сна и физичке активности, постале су уобичајене. У исто време, све више младих се суочава са лошим менталним здрављем, израженим кроз стрес, анксиозност, депресију и социјалну анксиозност. Ментално здравље и даље је табу тема, а доступност стручне психолошке подршке недовољна, што додатно отежава благовремено реаговање.

Ризична понашања као што су конзумирање алкохола, цигарета и психоактивних супстанци и даље су присутна, делимично због недовољне информисаности, а делимично под утицајем вршњака и друштвених притисака. Недостатак квалитетних и доступних едукација о репродуктивном здрављу, болестима зависности и здравим стилевима живота доприноси одсуству личне одговорности и слабљењу здравствене писмености младих. Ови изазови додатно се усложњавају у осетљивим групама младих из руралних средина, Ромске заједнице и код младих са инвалидитетом, где су здравствене неједнакости још видљивије.

Недостатак инфраструктуре и услова за бављење спортом, као и прекомерна изложеност дигиталним уређајима, додатно утичу на погоршање здравља младих. Не постоје довољни

спортски капацитети попут затвореног базена, терена или стаза неопходних за редовну физичку активност. Све ово указује на јасну потребу да локална заједница унапреди системске мере у области превенције ризичног понашања, промоције здравља и менталног благостања, као и да младима обезбеди подстицајно окружење у коме ће развијати здраве навике, сигурност и отпорност на изазове савременог живота.

Безбедност младих у Пожаревцу је комплексно питање које обухвата физичке, дигиталне и психосоцијалне аспекте. Главни изазови укључују осећај небезбедности у јавним просторима, ризике у саобраћају, присуство насиља међу младима и у породицама, као и лаку доступност алкохола, дрога и кладионица. Поред тога, дигитални ризици, као што су интернет криминал и дигитално насиље, све више утичу на безбедност младих. Истраживања показују да је поверење младих у институције безбедности ниско, што отежава ефикасно реаговање и превенцију инцидената.

Социјална искљученост представља значајан проблем за рањиве групе младих, укључујући младе са инвалидитетом, младе без родитељског старања, Роме, ЛГБТ популацију, NEET младе и младе избеглице. Недостатак приступа образовању, запошљавању, културним садржајима и услугама подршке доводи до изолације и дубље маргинализације ових група. Систем ране идентификације младих у ризику је недовољно развијен, а доступност психолошке, правне и каријерне подршке често није прилагођена потребама најугроженијих младих.

За унапређење безбедности и социјалне инклузије неопходан је интегрисан приступ који укључује превенцију, едукацију и интерсекторску сарадњу. Мере обухватају унапређење инфраструктуре у саобраћају, развој дигиталне писмености, радионице о насиљу, менторске програме и саветовалишта за младе, као и подршку маргинализованим групама кроз стипендије, културне и спортске активности. Кроз ове активности, локална заједница може створити безбедно и подржавајуће окружење које омогућава младима да активно учествују у друштвеном животу, развијају личне компетенције и избегну ризике који угрожавају њихов развој и благостање.

Млади у Србији, и посебно у Пожаревцу, суочавају се са бројним изазовима у области културе, мобилности и информисања. Истраживања показују да је културна партиципација младих ниска – ретко посећују позоришта, музеје, изложбе или учествују у продукцији културних садржаја. Недовољно укључивање младих у креирање културне понуде, као и недовољна промоција програма и активности, доводе до смањеног интересовања и монотоногведеног слободног времена. Поред тога, млади често немају адекватан простор за дружење, спортске и креативне активности, што додатно ограничава њихово учешће у културном и социјалном животу.

У области информисања, млади се највише ослањају на друштвене мреже, вршњаке и породицу, док традиционални медији и јавни извори информација остају недовољно коришћени. Проблем је нарочито изражен код младих из руралних средина и осетљивих група, који имају ограничен приступ интернету и информационим сервисима. Недовољно знање о постојећим културним и образовним програмима, као и о могућностима за мобилност и међународну сарадњу, смањује њихову активну партиципацију и лични развој.

Мобилност младих је кључни елемент њиховог образовања и социјализације, али је и она ограничена због финансијских и информативних баријера. Програм Ерасмус+ пружа значајне могућности за међународну мобилност и стицање нових знања и компетенција, али млади нису довољно упознати са његовим потенцијалима. Да би се подржао развој младих, неопходно је унапређење дигиталних вештина, развој креативних програма, боље информисање младих, као и обезбеђивање простора и ресурса за културне, спортске и образовне активности.

2.6. Анализа упоредне праксе

Град Крагујевац у партнерству са Универзитетом у Крагујевцу реализује програм Студентске летње стручне праксе у установама и институцијама чији је оснивач Град Крагујевац. Пракса се реализује током јула и августа. Студенти преко Канцеларије за младе и Центра за развој каријере Универзитета се пријављују. Град - Канцеларија за младе је у обавези да упутити дописе

институцијама, установама, јкп/јп чији је оснивач да доставе потребе профила за праксу. Након тога расписује се јавни позив за пријаву заинтересованих студената. Овај програм праксе намењен је студентима завршних година основних академских, интегрисаних академских и мастер академских студија.

С обзиром да су незапосленост младих и неусклађеност образовања са тржиштем рада неки од проблема са којима се млади и у нашем граду сусрећу, ову активност може да буде једна од опција за решавање проблема.

Канцеларија за младе Града Сремска Митровица од 2019. године има волонтерски сервис који чине база волонтера и волонтерске књижице.

База волонтера бележи све активности волонтера и у сваком тренутку могу подаци да се извуку и уз препоруку да се доставе као референца више у CV. Волонтерска књижица пружа могућност младима да могу бесплатно да користе услуге установа културе и спорта, као што су позориште, базен, утакмице, музеј, галерија, библиотека.

С обзиром да и ми желимо да оснујемо волонтерски сервис, ову активност можемо да употребимо за остварење циља.

У општини Варварин млади су кроз низ радионица учили о позоришној уметности кроз сценски покрет, сценски наступ и основне позоришне технике. Након завршетка пројекта, а на основу пријавних формулара и мотивисаности будућих учесника, било је одабрано двадесет учесника који ће радити на позоришној представи, 10 учесника за Театар сенки, и 10 учесника задужених за промоцију пројекта. Ангажовањем релевантних тренера (експерти за технике позоришне уметности и редитељ) допринело се квалитету продукта пројекта - позоришној представи коју су извели учесници пројекта. Учесници су током четири месеца радили на припреми позоришне представе, креирању костима, сцене, док је тим волонтера задужен за израду визуелног идентитета радио на промоцији пројекта и подстицање младих на активно и квалитетно провођење слободног времена. Истовремено је формиран и тим учесника који ради Театар сенки који представља увод у представу и служио је као једна од креативних метода за промоцију пројекта и премијеру позоришне представе. Након одржавања премијере позоришне представе одржана су и гостовања у три различита града у сарадњи са Канцеларијама за младе у Расинском округу (Крушевац, Трстеник, Брус), као и креирање услова за Омладински фестивал којим се повећао спектар креативних и уметничких садржаја у локалној заједници. Имајући у виду да у нашој општини нема много културних садржаја за младе, овакву активност би могли да уведемо у наш акциони план.

3. ПРОМЕНА КОЈА СЕ ПОСТИЖЕ СПРОВОЂЕЊЕМ ПРОГРАМА

На основу анализе тренутног стања, актуелних политика, актера и ресурса, постављени су посебни циљеви за сваку област, који дају смернице, како градским органима и службама, тако и осталим актерима омладинске политике на локалном нивоу, на који начин и у којим питањима младима треба подршка и кроз које активности се може доћи до унапређења њиховог положаја. Посебни циљеви дају корисне смернице и свим осталим актерима локалне заједнице који се одлуче да своје програме, активности и деловање намене, отворе или прилагоде младима. Из посебних циљева формулисане су мере - активности које треба реализовати да би се циљеви остварили, као и индикатори за сваку од њих, који ће обезбедити праћење и мерљивост остварених промена. Приликом одабира приоритета водило се рачуна да носиоци активности којима ће се циљеви остваривати могу бити омладинске организације, градске управе, институције које се директно или индиректно баве младима.

Остваривање циљева и мера биће усклађено са принципима и вредностима на којима је заснован Програм.

Програм одређује конкретне мере и активности чијом реализацијом ће се обезбедити остварење стратешког циља Програма унапређења положаја младих Града Пожаревца, а то је повећано учешће младих у животу локалне заједнице и досезање њихових пуних потенцијала.

Поред тога на основу дефинисаних проблема у локалној заједници, Програм ће утицати на унапређење могућности за стицање знања, вештина и компетенција младих у складу са њиховим потребама и потребама савременог друштва и тржишта рада, унапређење услова за волонтирање младих, њихово активно учешће у доношењу одлука и заштити животне средине, побољшање услова за информисање младих и учешће младих у креирању и конзумирању културних садржаја, унапређење међусекторске сарадње на креирању безбедног и сигурног окружења за развој младих, унапређењу њиховог здравља и превенцији социјалне искључености, као и креирању услова за спровођење омладинске политике и омладинског рада у локалној заједници.

Да би се наведено постигло, радиће се на подстицању младих да активно учествују у друштвеним токовима кроз афирмацију и подршку омладинским активностима, омладинском раду и неформалном образовању, као и волонтеризму и активизму младих; подстицању удружења младих, удружења за младе и савеза да учествују у спровођењу омладинске политике, путем реализације програма и пројеката од значаја за развој младих; оснивању и покретању рада Канцеларије за младе; за стварање услова за активно и квалитетно провођење слободног времена младих, бављење спортом, неговање здравих и безбедних стилова живота, спровођење волонтерских активности, организацију обука, семинара и манифестација од значаја за запошљавање и усавршавање младих, као и информисање младих, потребе младих у области културе, и активностима и пројектима којима се подстиче одрживи развој и заштита животног окружења; унапређењу међусекторске сарадње између релевантних актера омладинске политике на локалном нивоу.

Потребно је остварити координацију активности свих битних чинилаца омладинске политике, на првом месту Јединице локалне самоуправе и удружења младих, али и осталих органа јединице локалне самоуправе, образовних и здравствених институција, полиције, Националне службе за запошљавање и других. Потребно је омогућити свим наведеним чиноцима да партиципирају у формулисању и спровођењу програма од значаја за младе. На крају, потребно је обезбедити и одрживост Канцеларије за младе и повећање њених капацитета, како кроз повећања броја ангажованих лица, тако и кроз похађање обука.

4. ВИЗИЈА

„Желимо да Град Пожаревац буде подржавајуће и подстицајно окружење за раст и развој срећних и задовољних младих, у коме ће они јачати и оснаживати своје способности, таленате, знања и вештине ради достизања њихових пуних капацитета, како би били активни учесници у друштву и доносили квалитетне, информисане одлуке.“

5. ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА

Општи циљ Програма унапређења положаја младих Града Пожаревца је **повећано учешће младих у животу локалне заједнице и досезање њихових пуних потенцијала.**

Општи циљ	Показатељ учинка	Почетна вредност у години 2026.	Циљана вредност у години 2028.	Извор провере
1. Млади учествују у животу локалне заједнице и досежу своје пуне потенцијале	Број младих који учествују у одлучивању и иницијативама у локалној заједници	-	300	Извештај о раду КЗМ, Савета за младе, ученичких парламената, ОЦД и установа
	број младих који учествују у креирању и реализацији културних, спортских, превентивних или волонтерских активности заједнице	-	3000	Извештај о раду КЗМ, Савета за младе, ученичких парламената, ОЦД и установа
	Број младих који учествују у активностима оснаживања личних, социјалних и практичних знања и вештина	-	1000	Извештај о раду КЗМ, Савета за младе, ученичких парламената, ОЦД и установа

За досезање општег циља предложени су **посебни циљеви Програма:**

Посебни циљеви	Показатељ учинка	Почетна вредност у години 2026.	Циљана вредност у години 2028.	Извор провере
1.1. Омладинска политика и омладински рад се континуирано креирају, спроводе и прате у локалној заједници у функцији младих	Број субјеката омладинске политике укључен у креирање и реализацију омладинске политике	-	50% од укупног броја	Меморандуми о сарадњи, протоколи, стратешка документа, Извештај ГУ
	Број креираних интегрисаних услуга за младе од стране Организација	-	7	Извештај ГУ, стратешка документа

	цивилног друштва и институција			
	Број активних омладинских организација и омладинских радника у локалној заједници	-	45	Извештај ГУ и организација
	Број младих који су активни кроз Савет за младе, Организације цивилног друштва и ученичке парламенте	-	140	Извештај ГУ, Савета за младе, организација и школа
	Број објеката у јавној својини које млади и удружења младих и за младе користе и у којима се континуирано спроводе активности за младе.	-	30	Извештај ГУ и организација
1.2. Млади имају могућности за волонтирање, активизам, учешће у доношењу одлука и заштити животне средине	Број волонтера у локалној заједници	-	100	Извештај ГУ, ОЦД
	Број информативних услуга/активности за младе, у чијем креирању учествују млади	-	20	Извештај ГУ, ОЦД и установа и медија
	Број младих који учествују у одлучивању у локалној заједници по години		20	Извештај ГУ, ОЦД и установа и медија
	Број реализованих омладинских иницијатива по години		20	Извештај ГУ, ОЦД и установа и медија
1.3. Млади имају равноправне могућности и прилике за стицање знања, вештина и	Проценат младих који су похађали обуке за унапређења компетенција	30%	40%	Извештај ГУ, ОЦД и установа

компетенција у складу са својим потребама и потребама савременог друштва и тржишта рада	Број предузетничких иницијатива које су креирали младија	-	10	Извештај ГУ, ОЦД и установа и организација
	Број младих који користе каријерне услуге и саветовалишта	-	120	Извештај ГУ, ОЦД и установа и организација
1.4. Постоји безбедно и сигурно окружење за развој младих, унапређење њиховог здравља и превенцију социјалне искључености	Број случајева малолетничке деликвенције у току године на територији јединица локалне самоуправе у години	-	-5%	Извештај полицијске станице ⁵
	Број младих који су креирали активности на повећању безбедносне, здравствене, социјалне културе у години	-	300	Извештај ГУ, ОЦД и установа и медија
	Број реализованих превентивних активности против насиља, на превенцији алкохолизма, наркоманије, дигиталних и других ризика развоја		30	Извештај ГУ, ОЦД и установа и медија
	Број младих укључених у програме социјалне подршке и инклузије	-	100	Извештај ГУ, ОЦД и установа и медија
	Број младих који учествују у културним и креативним активностима	-	600	Извештај ГУ, ОЦД и установа и медија
1.5. Млади креирају и конзумирају културне садржаје и информативне сервисе и учествују у пласирању информација у локалној заједници	Проценат младих који користе програме мобилности и дигиталне ресурсе	-	+20%	Извештај ГУ, ОЦД и установа и медија

⁵ Потребно је успоставити сарадњу са надлежном полицијском станицом.

	за тражење информација			
	Број сервиса за информисање и креативних иницијатива младих у години	-	20	Извештај ГУ, ОЦД и установа и медија

6. АНАЛИЗА ОПЦИЈА ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПОСЕБНИХ ЦИЉЕВА

За остварење посебног циља 1.1. Омладинска политика и омладински рад се континуирано креирају, спроводе и прате у локалној заједници у функцији младих разматране су две опције, формирање и рад Канцеларије за младе, као и покретање и рад Клуба за младе. Опција један је усвојена због усклађености са ЛАП-ом за младе за период 2021-2025, и такође јер је то ове године постављено као приоритет Градског већа Града Пожаревца. Са друге стране, не постоји одговарајући простор тренутно за покретање рада Омладинског центра, као ни финансијска средства за његово уређење, те је та опција одбачена.

У смислу укључивања младих у процесе доношења одлука, представљени су методи Савета за младе, ОЦД и ученичких парламената. Одлучено је да се унапреди рад Савета за младе, као и да се оствари сарадња са ученичким парламентима и ОЦД јер не изискују додатна средства, а доводе до остваривања циљева. Са друге стране, опција формирања нових удружења се тренутно види као оптерећење, јер још увек не постоји систематизована евиденција постојања и праћења рада постојећих удружења младих и за младе и осталих ОЦД које раде са младима.

У смислу омладинског рада, разматране су опције увођења занимања омладинског радника у институције. Тренутно та опција је одбачена, јер иако постоји систематизовано занимање омладинског радника, још увек не постоји оквир квалификација за то радно место, нити опис посла за занимање. Као друга опција предложена је промоција омладинског рада, која доприноси остваривању овог циља, а не изискује много средстава. Са друге стране, као мост између ОЦД и институција препознате су интегрисане услуге за младе засноване на међусекторској сарадњи, те се стога усваја опција која је у складу са развојем омладинског рада на локалном нивоу.

За остварење посебног циља 1.2. Млади имају могућности за волонтирање, активизам и учешће у доношењу одлука и заштити животне средине, за све процесе разматрано је више могућности. Предложене опције за креирање Инфо-портала и Волонтерског сервиса су усвојене са могућношћу реализације из донаторских извора или извора партнера. Такође уколико је могуће издвојити средства за активности КЗМ, биће ангажовано лице или агенција за реализацију ових циљева. С друге стране опције информисања су препознате као неопходне за овај циљ, а не изискују много средстава. Активност успостављања сарадње је такође препозната као приоритетна која доприноси темељнијем остваривању циља, без трошења финансијских средстава.

Такође су разматране могућности плаћеног волонтерског ангажовања, које су одбачене због непостојања финансијских средстава, као и тренутног непостојања остварене међусекторске сарадње са потенцијалним организаторима волонтирања.

За остварење посебног циља 1.3. Млади имају равноправне могућности и прилике за стицање знања, вештина и компетенција у складу са својим потребама и потребама савременог друштва и тржишта рада и учешће у креирању и конзумирању културних садржаја разматране у могућности сарадње са установама културе и медијима. Препозната је потреба информисања младих о дешавањима у заједници, те су активности информисања усвојене. Такође и активности учешћа младих у креирању културних садржаја, јер је препознато да се млади недовољно укључују у те активности и да с тога садржаји нису адекватни за њих. Искључена је опција формирања новог културног клуба за младе, због непостојања довољних средстава.

С друге стране, препознат је значај едукације младих на усвајању нових знања и вештина које ће им помоћи у сналажењу на савременом тржишту рада, као и предузетничким знањима Ове активности су препознате као нужне у локалној заједници. Одбачена је опција креирања Каријерног инфо-центра, због изискивања додатних људских и финансијских средстава које тренутно нису обезбеђене. Такође је усвојена опција креирања ЛБИ уколико се обезбеде донаторска средства. Опције финансирања омладинских предузећа су одбачене у склопу овог Програма јер изискују додатна финансијска средства. Међутим биће поново разматране за две године, као могућност измене и допуне Програма.

За остварење посебног циља 1.4. Постоји безбедно и сигурно окружење за развој младих, унапређење њиховог здравља, превенцију социјалне искључености изабране су опције

информисања младих као први корак ка упознавању са темама од значаја за њихов развој. Такође обуке и едукације као основни начин оснаживања младих за доношење квалитетних информисаних одлука. Такође су усвојене опције креирања континуиране подршке младима у облику програма, сервиса или услуге које ће се спроводити на годишњем нивоу, уколико се за њих обезбеде средства из додатних извора. Наведене опције имају висок степен остварљивости и учинка на младе.

Такође су предложене опције отварања новог Саветовалишта за младе, змеђутим процењено је да ЈЛС тренутно нема средства за исту опцију.

За остваривање посебног циља 1.5. Млади креирају и конзумирају културне садржаје и информативне сервисе и учествују у пласирању информација у локалној заједници, предложене су активности креирања Инфо-сервиса за младе. У том смислу постоји више предлога. Креирање посебног инфо сервиса са запосленим собама. Затим креирање Инфо-портала. Као и креирање инфо садржаја на друштвеним мрежама. Изабране су друге две опције које не изискују додатна средства запошљавања. У смислу креирања и конзумирања културних садржаја, предложено је више активности. Организација културних догађаја, радионица, клубова и креативних кампова, информација о Ерасмус+, дигитални тренинзи, промоција програма за мобилност, радионице стваралаштва, менторинг, приступ технологији и ресурсима, медијска едукација, дигитална писменост, информативни портали прилагођени младима. У смислу предложених активности, потребно је подржати иницијативе младих и пројекте који се баве тим активностима.

7. МЕРЕ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПОСЕБНИХ ЦИЉЕВА

У оквиру посебних циљева идентификоване су мере, а у оквиру мера су дефинисане активности локалне омладинске политике.

Предложене мере за реализацију посебних циљева су:

Посебан циљ: 1.1. Омладинска политика и омладински рад се континуирано креирају, спроводе и прате у локалној заједници у функцији младих

Мера 1.1.1. Развијени механизми за реализацију омладинске политике.

Битни механизми за развој и спровођење омладинске политике и омладинских активности на покрајинском и локалном нивоу су канцеларије за младе и савети за младе. Закон о младима наводи да се канцеларије за младе оснивају ради обезбеђивања услова за активно укључивање младих у живот и рад друштвене заједнице, оснаживања младих, пружања подршке организовању различитих друштвених активности младих, учењу и креативном испољавању потреба младих. Ово је први корак на успостављању системске бриге о младима у Граду Пожаревцу. Приоритет у оквиру ове мере је успостављање рада Канцеларије за младе и њено активно функционисање. У ту сврху биће усвојена Одлука о формирању Канцеларије за младе, као и упошљавање координатора Канцеларије за младе.

Формирање савета за младе који ће укључивати и младе из омладинских организација и ученичких парламената. Потребно је поново формирати савет за младе, јер је претходном истекао мандат. Потребно је да формирани савет буде активан и спроводи истраживања потреба младих на основу којих ће давати препоруке за даљи развој омладинске политике.

У оквиру ове мере предлаже се стављање простора у јавној својини младима и омладинским организацијама на коришћење и употребу. Овде се мисли на стављање ресурса заједнице у функцију развоја младих. Ту се мисли на бесплатно коришћење простора месних заједница, Центра за културу, одељења за младе библиотеке, школских просторија, фискултурне сале и других простора.

Такође велики зачак је посвећен простору за младе који би користили како за социјализацију и дружење, тако и за учешће и креирање едукативних и информативних активности. Треба радити на проналажењу и оспособљавању простора за употребу од стране младих.

Значајан аспект ове мере је праћење реализације програма које се реализују у локалној заједници. У том смислу треба формирати координационо тело које ће пратити реализацију пројеката од значја за развој младих на локалном нивоу.

Показатељ резултата: Формирана и функционална канцеларија за младе. Број иницијатива савета за младе. Број активности спроведених у јавним просторима од стране младих и омладинских организација, као и ученичких парламената. Број формираних простора за младе-омладински центар, омладински клуб.

Средства за спровођење мере биће обезбеђена од стране јединице локалне самоуправе у склопу конкурса за спровођење Програма унапређења положаја младих Града Пожаревца, као и осталих конкурса у локалној заједници, од донаторских средстава и других законом дозвољених извора финансирања.

Очекује се да ће наведена мера допринети побољшању спровођења омладинске политике у локалној заједници.

Ризик за спровођење мере је недостатак средстава ЈЛС, отежане процедуре формирања Канцеларија за младе или непостојање лица која треба упослити као Координатора канцеларија за младе. Такође непостојање средстава за адаптацију и покретање рада Омладинског центра.

Мера 1.1.2. Успостављен систем осигурања квалитета програма омладинског рада и неформалног образовања младих

Као што је у анализи проблема представљено, ваома је значајно да локална заједница одговара на конкретне потребе младих у темама од значја за њихов развој. У том циљу јединица локалне самоуправе креира стратешке политике развоја, са перспективом младих. Важно је у те процесе укључити младе, као и препознати значај омладинског рада на националном и локалном нивоу у развоју младих. Креирање приступачних програма омладинског рада и

неформалног образовања је процес у којем је главни циљ лични и социјални развој младих. Приступачност програма подразумева, пре свега, креирање програма у сарадњи са младима из осетљивих група, обезбеђивање физичке приступачности, пуног приступа информацијама и комуникацији, уз садржаје и реализацију засноване на принципима универзалног дизајна. Универзални дизајн настоји да створи окружење које је у највећој могућој мери приступачно, разумљиво и употребљиво за све људе, без обзира на њихове године, величину, способности или инвалидитете. Због тога се у креирању програма полази од потреба младих одређене заједнице, доступних ресурса и дефинисања циљева, организовањем консултација са младима. Истовремено, важно је препознати које су вештине потребне у будућности за подстицање запошљавања, самозапошљавања, предузетништва и социјалног предузетништва, односно, подизања квалитета живота младих. Укључивањем младих различитог узраста, пола, економског и социјалног статуса и различитих личних карактеристика, осигурава се релевантност програма и његова ефикасност и ефективност.

Осигурање квалитета и стално унапређивање квалитета програма омладинског рада обезбедиће се праћењем спровођења програма, евалуацијом и ревизијом на основу резултата праћења и евалуације. Систематско истраживање мишљења о квалитету програма од стране учесника и непосредна евалуација након реализованог програма, биће значајан извор података за процену квалитета. Додатно, број сертификованих омладинских радника који буде ангажован/запослен на пословима за које је стекао знања и вештине, има кључни значај за сврсисходност програма омладинског рада. Такође стручни сарадници који учествују у реализацији активности дају на квалитету пружених услуга и спроведених програма.

Такође је важна превенција насиља и експлоатације младих у оквиру програма омладинског рада. Сви програми омладинског рада треба да имају: а) интерне безбедне механизме пријављивања насиља и експлоатације деце/младих корисника активности; б) формулисане процедуре реаговања на пријаву и осигуравања заштите жртве, као и друге мере превенције у области запошљавања и обуке кадрова у омладинском раду.

Досадашња пракса имплементације програма омладинског рада показује да не постоје програми омладинског рада који имају дугорочнији и модуларни карактер, са довољно праксе. То умањује њихову ефикасност и чини их недовољно функционалним. Већина се организује и спроводи кроз полугодишње и годишње пројекте, што не осигурава ширу доступност, системску примену и одрживост, као и даљи развој компетенција. То је разлог да омладинске и организације за младе спроводе интегрисане услуге за младе у сарадњи са локалним институцијама образовања, здравља, социјалне заштите, културе, медијима, бизнисом, организацијама младих и за младе и другим организацијама цивилног сектора, уз обавезну консултацију са младима.

Партнерство са локалним актерима треба да обезбеди промоцију омладинског рада и води ка разноврснијим и квалитетнијим програмима, намењеним младима различитог узраста, интересовања и потреба. Осим континуитета, на овај начин ће се обезбедити примена програма у пракси.

Један од индикатора да се успоставља континуитет спровођења програма омладинског рада, јесте број подржаних дугорочних годишњих и вишегодишњих програма које су реализовали сертификовани омладински радници у сарадњи са локалним партнерима.

Показатељ резултата: Број заједнички креираних интегрисаних услуга за младе од стране организација цивилног друштва и институција. Број протокола о сарадњи између организација цивилног друштва и институција. Број креираних интерних безбедносних механизма унутар организација. Број сертификованих омладинских радника у заједници. Број стручних сарадника који учествују у реализацији програма за младе. Креирана база омладинских удружења и организација које спроводе омладински рад. Број спроведених истраживања о потребама младих.

Средства за спровођење мере биће обезбеђена од стране јединице локалне самоуправе у склопу конкурса за спровођење Програма унапређења положаја младих Града Пожаревца, као и осталих конкурса у локалној заједници, од донаторских средстава и других законом дозвољених извора финансирања.

Очекује се да ће реализација мере допринети бољем разумевању значаја омладинског рада, концепта омладинског рада и могућности које нуди младима у развоју. Такође квалитету

програма омладинског рада и неформалног образовања у циљу бољег пружања услуга младима као и креирања и реализације усклађених активности на развоју младих. Ризик за спровођење ове мере је незаинтересованост установа и организација за сарадњу, смањена средства за стручно усавршавање омладинских радника, непостојање дефинисаних радних места за омладинске раднике у законском оквиру.

Посебан циљ 1.2. Млади имају могућности за волонтирање, активизам, учешће у доношењу одлука и заштити животне средине

Мера 1.2.1. Унапређење услова за волонтирање и активизам младих младих

Волонтеризам позитивно утиче на развој личности и стицање важних компетенција за даљи професионални и лични развој младих, а уједно и доноси добробит целокупном друштву.

У складу са принципом друштвене одговорности и солидарности, млади треба активно да доприносе изградњи и неговању друштвених вредности и развоју своје заједнице, нарочито путем различитих облика волонтерских активности и да изражавају међугенерациску солидарност и активно раде на стварању услова за једнако и пуно учешће у свим аспектима друштвеног живота сваке младе особе.

Важно је да се глас младих чује и уважи. Како би политике и активности за младе имале одговор на стварне потребе младих, неопходно је укључивати их у креирање и реализацију програма од значаја за њихов развој. У Измењеној и допуњеној Европској повељи о партиципацији младих у локалном и регионалном животу, у самом уводу се наводи да је активно учешће младих у одлукама и деловању на локалном и регионалном нивоу од суштинског значаја ако желимо да изградимо демократскија, отворенија и богатија друштва.

У том смислу треба креирати механизме у установама, институцијама и организацијама за укључивање младих у доношење одлука.

Треба радити на увођењу редовних консултација са младима, јачању ученичких и омладинских парламената, креирању локалних механизма за учешће (форум младих, савети, радне групе). У циљу остваривања мере треба радити на едукацији младих, информисању и подизању компетенција младих (знања, вештине, ставови и способности) у погледу демократских вредности, партиципације у доношењу одлука, о политичком систему и култури, грађанским и политичким правима кроз систем формалног и неформалног образовања.

Потребно је додатно развијати и унапређивати подизање свести о друштвеном значају волонтирања младих и њиховом ангажовању у оквиру локалне заједнице. Предметна мера, подразумева рад на развијању стручних програма волонтирања и одржавању обука за волонтере. Промовисати волонтирање у заједници, организовати презентације по школама, на јавним местима где се млади окупљају. Подржати оснивање Волонтерског сервиса/јединствене базе волонтера Града Пожаревца у циљу повезивања волонтера и заједнице, унапређења пракси волонтирања и јавном залагању за вредности и стандарде волонтирања.

Како би се то остварило, потребно је спровести одговарајућу информативну кампању по школама и друштвеним мрежама на тему значаја волонтирања младих, након чега би сви заинтересовани млади прошли обуку на теме удруживања, функционисања удружења и заговарања.

Такође је неопходно остварити сарадњу и креирати базу активних Организација цивилног друштва које раде са младима, удружења младих и за младе и успоставити партнерски однос између њих и Канцеларија за младе на заједничком креирању активности за младе.

Трећа активност је подршка организацијама цивилног друштва које спроводе волонтерске програме на реализацији и комуникацији са школама и младима.

Реализатор мере је Канцеларија за младе, док су партнери у спровођењу мере представници организација цивилног друштва, удружења младих и за младе са територије јединица локалне самоуправе.

Орган задужен за спровођење мере је јединица локалне самоуправе. Партнери у спровођењу мере су представници локалних привредних субјеката који су спремни да учествују у ангажовању волонтера, удружења младих и за младе, образовне институције (библиотека,

школе) и здравствене институције (дом здравља), као и Црвени крст. Такође ученички парламенти и Савет за младе.

Показатељ резултата: Број младих ангажованих волонтера. Број организација, институција и привредних субјекта код којих су волонтери ангажовани. Формиран Волонтерски сервис. Број младих који су учествовали у планираним радионицама. Број младих из ОЦД и ученичких парламената укључених у рад Савета за младе. Број активних Организација цивилног друштва и ученичких парламената. Број младих који су активни кроз Савет за младе, организација цивилног друштва и ученичке парламенте. Број информативно-едукативних активности о учешћу у доношењу одлука, волонтеризму и активизму младих. Број активних ученичких парламената.

Средства за спровођење мере биће обезбеђена од стране јединице локалне самоуправе у склопу конкурса за спровођење Програма унапређења положаја младих Града Пожаревца, као и осталих конкурса у локалној заједници, од донаторских средстава и других законом дозвољених извора финансирања.

Спровођење мере имаће позитиван утицај на младе, имајући у виду подизање свести о значају активизма и волонтерског рада међу младима на територији јединица локалне самоуправе.

Како би мера била реализована, потребно је остварити сарадњу са привредним субјектима, организацијама и институцијама које су спремне да ангажују волонтере;

Објективни ризик за спровођење мере, јесте незаинтересованост младих за волонтерски рад, као и неспремност привредних субјекта и институција са територије јединица локалне самоуправе, да ангажују волонтере у складу са опште прихваћеним правилима волонтирања.

Мера 1.2.2. Подршка учешћу младих у заштити животне средине и одрживом развоју

У склопу ове мере треба подржати едукативно-информативне активности за младе на унапређењу животне средине и одрживог развоја и разумевању могућих ризика по здравље узрокованих загађеном животном средином и њихово учешће у заштити животне средине. Овим ће бити омогућено стицање практичних знања и вештина младих у циљу побољшања стања животне средине и обезбеђивати подршку за примену знања ради заштите животне средине.

Такође треба подржати креирање и реализацију акција младих на очувању и заштити животне средине.

Институција задужена за спровођење мере је јединица локалне самоуправе, у партнерству са организацијама младих и за младе, Организација цивилног друштва и организацијама које се баве заштитом животне средине.

Показатељи резултата: Број одржаних обука/активности. Број младих који су похађали обуке/активности. Број спроведених акција од стране младих.

Средства за спровођење мере биће обезбеђена од стране јединице локалне самоуправе у склопу конкурса за спровођење Програма унапређења положаја младих Града Пожаревца, као и осталих конкурса у локалној заједници, од донаторских средстава и других законом дозвољених извора финансирања.

Спровођење мере имаће позитиван утицај на учешће младих у заштити животне средине и подизању еколошке свести међу младима и у локалној заједници.

Како би мера била реализована, потребно је обезбедити синхронизовани рад носиоца мере и партнера.

Објективни ризик за спровођење мере, јесте евентуални неуспех конкурса, уколико се на позив не јаве удружења са одговарајућом експертизом.

Посебан циљ: 1.3. Млади имају равноправне могућности и прилике за стицање знања, вештина и компетенција у складу са својим потребама и потребама савременог друштва и тржишта рада

Мера 1.3.1. Подршка развоју преносивих знања, личних и социјалних вештина и дигиталних компетенција потребних у савременом друштву

Мера је као приоритетна препозната од стране младих у Граду Пожаревцу кроз спроведено истраживање. Она треба да допринесе бољој запошљивости младих, активном учешћу у друштву и самосталном доношењу квалитетних, информисаних одлука. Вештине којима се млади оспособљавају треба да допринесу раном социјалном и економском осамостаљивању.

Ради спровођења мере потребно је урадити препознавање вештина и знања која су потребна младима у складу са захтевима савременог друштва и тржишта рада. Потребно је спроводити истраживања потреба младих за програмима неформалног образовања како би се истражиле реалне потребе младих за додатним едукацијама. Затим информисати младе о постојећим програмима неформалног образовања и омладинског рада. Након тога успостављање партнерства са релевантним интересним групама. Кроз ову меру треба обезбедити и унапређивање постојећих и креирање нових програма и обука које оснажују младе жене, као и младе родитеље, младе из руралних средина и младе из NEET групе ради постизања конкурентности на тржишту рада. Такође треба радити на креирању интегрисаних услуга са социјалним партнерима на остваривању потреба младих.

Дигиталне вештине у савременим условима омогућавају запослење, продуктивност, креативност и успех, нарочито младих који редовно развијају основне вештине, а затим имају могућност да напредују и стекну више нивое дигиталне стручности, што им омогућава учествовање у индустријским секторима у настајању и оснивање сопствених предузећа, односно конкурентност на тржишту рада. Већ сада основне дигиталне вештине захтева већина послова. Употреба ИКТ значајно је порасла у последњих пет година на више од 90% радних места, а у будућности ће готово сва радна места захтевати дигиталне вештине. У том смислу треба осмислити програме за подизање дигиталних компетенци младих.

Неопходан је континуирани рад младих и са младима на изграђивању критичког става о предностима и изазовима са којима се суочавају приликом коришћења информационо-комуникационе технологије, пре свега, безбедности, угрожавања приватности и технолошке зависности, а истовремено је важно развијати и подржавати отвореност младих ка даљем усавршавању и развоју нових технологија, будући да је дигитализација кључна за бржи раст и развој друштва и добробити за младе у будућности. Сарадња омладинских удружења, омладинских центара и клубова са васпитно образовним установама и посебно са ученичким парламентима важна је за развој дигиталне писмености младих и континуираног коришћења погодности које дигитализација доноси за активно учешће младих у друштву. Треба радити на укључивању јавних простора (библиотеке, клубови) као центара дигиталног учења. За то је посебно погодно одељење за младе Народне библиотеке „Илија М. Петровић“ из Пожаревца које има дигиталну опрему и могућности за пружање подршке младима у развоју дигиталних вештина.

Носилац активности је локална самоуправа у партнерству са организацијама младих и за младе, институцијама које се баве едукацијама младих, установама културе и школама, као и привредним субјектима који могу допринети реализацији мере.

Показатељ резултата: Број младих који су прошли обуке. Број креираних програма развоја вештина и знања за младе. Број истраживања о потребама неформалног образовања. Број програма развоја дигиталних вештина.

Средства за спровођење мере биће обезбеђена од стране јединице локалне самоуправе у склопу конкурса за спровођење Програма унапређења положаја младих Града Пожаревца, као и осталих конкурса у локалној заједници, од донаторских средстава и других законом дозвољених извора финансирања.

Спровођење мере имаће позитиван утицај на младе из наведених категорија. Очекује се повећање њихове мотивисаности у погледу већих шанси за запошљавањем и самозапошљавањем, што ће у перспективи допринети њиховом квалитетнијем животу на територији јединица локалне самоуправе;

Како би мера била реализована, потребно је обезбедити синхронизован рад носиоца мере и партнера, с обзиром да је свако од њих подједнако битан у целом процесу.

Објективни ризик за спровођење мере, јесте да пројекти из којих ће се прибављати донаторска средства, имају сложене процедуре за ангажовање спољних сарадника и да због тога дође до кашњења за спровођење мере.

Мера 1.3.2. Подршка развоју предузетништва, социјалног предузетништва и запошљивости младих и управљању каријером

Влада Републике Србије спроводи системске мере у циљу унапређивања запошљавања младих у сарадњи са привредним и невладиним сектором. Наставља се подршка Владе Републике Србије и МТО-а у стимулисању различитих облика запошљавања и предузетништва младих, пре свега кроз подизање компетенција младих за лакшу запошљивост. Последњих неколико година млади су кроз пројекте развијали и реализовали програме едукације за подизање компетенција за лакшу запошљивост као и за покретање сопственог бизниса и управљање својом каријером, а резултати пројеката су из године у годину све видљивији.

Ова мера се односи на програме предузетничког образовања али и подршке младим предузетницима кроз неформално образовање, међусекторску сарадњу и сарадњу са организацијама цивилног друштва, информисање младих о постојећим механизмима за развој предузетништва који су у надлежности других министарстава, организација и институција, као и у надлежности јединица локалне самоуправе и Националне службе за запошљавање. Да би се ово спровело, треба креирати и спровести обуке младих о предузетништву, запошљавању и самозапошљавању. Такође едукацију младих предузетника за развој компетенција и пословања. У склопу ове мере планирана је подршка активностима које повезују иновативност, социјално предузетништво и друштвено одговорно пословање и отварање социјалних предузећа.

Треба пружити подршку отварању локалних бизнис инкубатора (ЛБИ) за пружање бизнис старт-ап и менторске подршке. Такође подржати организацију курсева из предузетништва, финансијске писмености и покретања бизниса, менторске програме са успешним локалним предузетницима, „Start-up хабове“ у оквиру омладинског центра, јачање повезивања младих са привредним коморама и инвеститорима.

Напредовање у подршци младима у предузетништву и запошљавању пратиће се преко нивоа њиховог информисања о условима и могућности за покретање сопственог посла, преко показатеља њиховог оснаживања/развијања капацитета за самозапошљавање и броја оних који су организовали сопствени посао.

Каријерно вођење и саветовање, питање професионалног идентитета, као и избора правог професионалног пута у условима динамичних промена друштва, кључна је област личног, образовног и професионалног развоја младих. За развој вештина управљања каријером младих изузетно је важна веза између формалног и неформалног образовања и препознавања значаја неформалног образовања младих од стране запослених у формалном систему образовања. Неопходно је и јачање капацитета практичара каријерног вођења и приступа младих услугама КВиС-а, као и ревидирање постојећих онлајн и дигиталних услуга КВиС-а. Многе невладине организације на локалном нивоу показале су се ефикасним у пружању каријерног вођења особама из НЕЕТ категорије, онима који су напустили образовање, Ромима или мигрантској популацији. Треба радити на отварању Локалног центра за каријерно вођење и професионалну оријентацију, организацији сајмова образовања, сајмова запошљавања и „отворених врата“ компанија, увођењу програма за активно тражење посла и развој софтверских (писање CV-а, интервју технике).

Ову меру реализује јединица локалне самоуправе у партнерству са удружењима младих и за младе, институцијама које раде са појединим групама младих, Националном службом за запошљавање, Центром за социјални рад, осталим организацијама цивилног друштва које за кориснике имају младе из осетљивих група. Основни корак је успостављање сарадње са наведеним актерима, препознавање и евидентирање циљних група младих и креирање програма подстицања предузетништва код младих у складу са њиховим могућностима и потребама.

Показатељи резултата: Број реализованих информативно-едукативних активности о предузетништву, запошљавању и самозапошљавању. Број младих који су прошли активности о предузетништву, запошљавању и самозапошљавању. Број реализованих обука управљања каријером. Број подржаних/ отворених ЛБИ/старт-упова од стране младих и за младе. Број креираних програма за подизање компетенција младих потребних на тржишту рада.

Средства за спровођење мере биће обезбеђена од стране јединице локалне самоуправе у склопу конкурса за спровођење Програма унапређења положаја младих Града Пожаревца, као и

осталих конкурса у локалној заједници, од донаторских средстава и других законом дозвољених извора финансирања.

Очекује се да ће реализација предложене мере допринети едуковању и запошљавању младих из наведених категорија, што ће имати позитиван утицај на привреду јединица локалне самоуправе-а;

Спровођење мере имаће позитиван утицај на младе из наведених категорија. Очекује се повећање њихове мотивисаности у погледу већих шанси за запошљавањем и samozapošljavanjem, што ће у перспективи допринети њиховом квалитетнијем животу на територији јединица локалне самоуправе;

Како би мера била реализована, потребно је обезбедити синхронизован рад носиоца мере и партнера, с обзиром да је свако од њих подједнако битан у целом процесу;

Објективни ризик за спровођење мере, јесте да пројекти из којих ће се прибављати донаторска средства, имају сложене процедуре за ангажовање спољних сарадника и да због тога дође до кашњења за спровођење мере.

Посебан циљ 1.4. Постоји безбедно и сигурно окружење за развој младих, унапређење њиховог здравља и превенцију социјалне искључености

Мера 1.4.1. Подршка програмима који доприносе развоју здравих стилова живота сексуалном, репродуктивном и менталном здрављу младих

Развој здравих стилова живота је један од основних начина превентивног деловања на плану психофизичког здравља у раду са младима. Зато ће се кроз ову меру предузимати активности које доприносе стварању услова за развој здравих стилова, информисању о важности избегавања ризика по здравље и спроводити превентивни програми за очување сексуалног, репродуктивног и менталног здравља младих. Пружаће се подршка развоју и спровођењу иновативних и младима прилагођених и доступних програма превенције ризичног понашања, уз пуно поштовање приватности као и програма усмерених ка развијању свести о штетности конзумирања психоактивних супстанци, важности бављења спортом и рекреацијом за здравље, важности очувања репродуктивног здравља и програма дестигматизације менталних болести и превенције менталног здравља.

Такође треба обезбедити простор за саветовање младих, обезбедити стручњаке из здравствених установа, подржати и развијати сервисе за психолошку подршку младима – СОС телефоне, саветовалишта и волонтерске програме, подржати и унапредити доступност здравствених услуга младима из осетљивих група.

У циљу развијања интегрисаних услуга за младе на локалном нивоу, кроз ову меру радиће се на унапређивању сарадње локалне самоуправе са здравственим и васпитно-образовним установама и омладинским организацијама, даће се подршка развијању, реализацији и промоцији ваннаставних активности ученика и различитих видова заједница при школама, попут школских клубова и саветовалишта за младе, у којима се могу одвијати различите активности које могу допринети развоју здравих стилова живота, сексуалном, репродуктивном и менталном здрављу младих. Кроз заједнички рад омладинских удружења и школских клубова и развојних саветовалишта, циљано ће се користити сви ресурси доступни у заједници, у циљу развијања здравих стилова живота, едукације о здравој исхрани и проблемима гојазности, програмима менталне хигијене, трибине о злоупотреби ПАС, радионице о репродуктивном здрављу, кампање о дигиталној хигијени, програми за родитеље, саветовалишта за децу, младе и родитеље, креирање мобилних тимова за саветовање младих. Затим радионице за асертивност и самопоуздање као оружја за отпорност према лошим друштвеним утицајима. Креирање здравих избора за провођење слободног времена и спортско-рекреативних програма који подржавају креирање здравих навика.

Важно је да саветовалишта за заштиту сексуалног и репродуктивног здравља и унапређење менталног здравља и психосоцијалну подршку младима буду доступна свима, прилагођена њиховим потребама, са поузданим подацима и мерама заштите и безбедности младих и њихових података. Овакав вид помоћи нарочито је стигматизован у мањим срединама, локалним самоуправама где млади поред тога што не знају коме да се обрате сусрећу се и са

осудом окружења у процесу потраге за психолошком помоћи. Управо из ових разлога потребно је додатно радити на разбијању предрасуда, мотивисању младих да потраже стручну помоћ и омогућавање доступности информација.

Све ове активности ће утицати и на развој компетенција младих за критичку процену квалитета и извора информација са интернета и за подизање самопоуздања и развоју Програм одупирања негативним утицајима из виртуелног простора кроз различите онлајн поруке, видео игрице итд, које угрожавају здравље али и безбедност младих.

Измештање места спровођења активности саветовалишта (предавања, радионице) из здравствених установа у школе, са телефон, инфо пултове, прилагођавање система здравствене заштите потребама и специфичностима свих младих може имати предности у приступачности младима ових услуга и дестигматизацији тражења подршке.

Институција одговорна за реализацију мере је јединица локалне самоуправе, а партнери су: Саветовалиште за младе Дома здравља, удружења младих и за младе, ЗЗЈЗ Пожаревац, Центар за социјални рад, Црвени крст Пожаревац, основне и средње школе.

Показатељ резултата: Број реализованих превентивно-едукативних програма. Број младих који су прошли обуку/едукацију. Број развијених сервиса за подршку младима ван Саветовалишта за младе.

Средства за спровођење мере биће обезбеђена од стране јединице локалне самоуправе у склопу конкурса за спровођење Програма унапређења положаја младих Града Пожаревац, као и осталих конкурса у локалној заједници, од донаторских средстава и других законом дозвољених извора финансирања.

Спровођење мере имаће позитиван утицај на младе, имајући у виду њихову склоност ка понашањима која се могу сврстати у категорију ризичних, као и неопходности подизања свести о опасностима која она носе.

Како би мера била реализована, потребно је обезбедити синхронизовани рад носиоца мере и партнера.

Објективни ризик за спровођење мере, јесте евентуални неуспех конкурса, уколико се на позив не јаве удружења са одговарајућом експертизом или несарадња са институцијама.

Мера 1.4.2. Подршка образовању младих о безбедносним изазовима, ризицима и претњама, као и безбедном понашању.

Ова мера је усмерена ка повећању безбедносне културе младих, односно унапређивању њихових знања, вештина и способности и усвојених ставова поштовања правила из безбедности, који се испољавају кроз одговарајуће modele понашања.

Кроз ову меру треба подићи безбедносну културу младих на виши ново, као и подићи превентивне активности међу младима ради спречавања било каквог ризичног понашања или насиља међу младима. Да би се то постигло, треба подржати и развијати програме удружења која промовишу безбедносну културу међу младима и превенцију ризичног понашања кроз едукацију о безбедносним ризицима, претњама и изазовима. Подржати пројекте информисања и едукације младих о безбедносним ризицима у саобраћају, у дигиталном простору, о реаговањима у ванредним ситуацијама, о поступку пружања прве помоћи. Такође подржати пројекте вршњачке едукације и интеркултуралног учења, који промовишу толеранцију, разумевање и недискриминацију. Такође треба подржати континуиране програме превенције у виду интегрисаних међусекторских услуга у школама са младима који ће се спроводити током целе годин на превенцији ризичног понашања и насиља међу младима.

У сарадњи са удружењима и установама спроводиће се програми превенције свих облика насиља, укључујући и родно заснованог насиља, како у физичком, тако и у виртуелном простору. Под насиљем подразумевамо психичко, физичко, сексуално насиље и сексуално узнемиравање, прогањање, ране бракове и трговину људима. Конвенција СЕ о спречавању и борби против насиља над женама и насиља у породици експлицира облике родно заснованог насиља према женама, те ће исти такође бити обухваћени програмима превенције.

Такође ће се радити на програмима превенције свих облика дискриминације, јачања толеранције и интеркултуралног разумевања, борбе против злочина из мржње, говора мржње и сличних негативних друштвених појава, едукацији о дигиталној писмености, кампањама за безбедно коришћење интернета, едукација родитеља о ненасилном васпитавању, кампањама за

развој емпатије и толеранције, програмима менторства за рањиве групе, личним плановима за NEET младе, подршци младима без родитељског старања, као значајна карика препознаје се интерсекторска сарадња полиције, школа, социјалне службе и омладинских удружења и формирање мултидисциплинарних тимова (школе, социјална служба, здравство, НВО). Такође је веома значајно рано препознавање младих у ризику и креирање механизма за превенцију ризичног понашања код тих младих. Институције одговорне за реализацију су јединица локалне самоуправе, удружења младих и за младе, организације цивилног друштва, ПУ у Пожаревцу, основне и средње школе, Центар за социјални рад.

Показатељ резултата: Број подржаних пројеката превенције и подршке унапређењу безбедности младих. Број младих који су учествовали у програмима превенције.

Средства за спровођење мере биће обезбеђена од стране јединице локалне самоуправе у склопу конкурса за спровођење Програма унапређења положаја младих Града Пожаревца, као и осталих конкурса у локалној заједници, од донаторских средстава и других законом дозвољених извора финансирања.

Спровођење мере имаће позитиван утицај на младе, нарочито у смислу смањења вршњачког, партнерског, међугенерацјског насиља, као и смањењу ризичног понашања младих.

Како би мера била реализована, потребно је обезбедити синхронизовани рад носиоца мере и партнера.

Објективни ризик за спровођење мере, јесте евентуални неуспех конкурса, уколико се на позив не јаве удружења са одговарајућом експертизом. Такође уколико не буд емогућа сарадња са ПУ у Пожаревцу и другим институцијама.

Мера 1.4.3. Подршка програмима који доприносе унапређењу социјалне укључености младих

Будући да је у циљу смањења дискриминације, повећања социјалне кохезије и пружања једнаких шанси свим младима, неопходно континуирано радити на социјалној инклузији младих из осетљивих група, смањивању и превазилажењу предрасуда, неопходно поред свих мера допринети посебно превенцији социјалне искључености младима. Подаци указују на потребу улагања додатних напора свих субјеката омладинске политике да би се смањио ризик од сиромаштва или социјалне искључености.

У оквиру предложене мере треба подржати развијање саветовалишта и програма психосоцијалног третмана и ресоцијализације младих који се понашају насилно или чине казнена дела, младих у сукобу са законом и у ризику од сукоба са законом, у превенцији родно заснованог, сексуалног и партнерског насиља, програме подршке у формалном образовању, стручном оспособљавању и запошљавању младих са проблемима у понашању и младих који су прекинули школовање. Реализацијом мере оствариће се циљ да су младима пружене додатне услуге на основу исказаних потреба у локалној заједници.

Као други сегмент треба подржати и развијати програме унапређивања социјалних компетенција, развијањем, јачањем и учвршћивањем низа социјалних вештина, као и препознавања фактора ризика код младих. Овом мером ће се остварити превенција социјалне искључености код младих.

Показатељи резултата: број развијених услуга, број младих корисника услуга, број реализованих пројеката/активности на превенцији социјалне искључености, број младих учесника програма.

Институције одговорне за реализацију су јединица локалне самоуправе, у партнерству са удружењима младих и за младе, Центром за социјални рад, Саветовалиштем за младе Дома здравља.

Средства за спровођење мере биће обезбеђена од стране јединице локалне самоуправе у склопу конкурса за спровођење Програма унапређења положаја младих Града Пожаревца, као и осталих конкурса у локалној заједници, од донаторских средстава и других законом дозвољених извора финансирања.

Спровођење мере имаће позитиван утицај на младе, нарочито у смислу смањења вршњачког, партнерског, међугенерацјског насиља, у циљу поштовања различитости толеранције.

Како би мера била реализована, потребно је обезбедити синхронизовани рад носиоца мере и партнера.

Објективни ризик за спровођење мере, јесте евентуални неуспех конкурса, уколико се на позив не јаве удружења са одговарајућом експертизом. Такође уколико не буде успостављена сарадња са Центром за социјални рад или Савтовалиштем за младе.

Посебан циљ 1.5. Млади креирају и конзумирају културне садржаје и информативне сервисе и учествују у пласирању информација у локалној заједници

Мера 1.5.1. Обезбеђена је континуирана подршка развоју креативности младих и учешће младих у стварању и коришћењу културних садржаја

Естетичка компетенција, као једна од међупредметних компетенција, важна је за обогаћивање младих у погледу широког разумевања културног наслеђа људске заједнице, вредновања уметничких дела и културе уопште и развијање свести о значају културе за развој људског друштва.

Неформално образовање и информално учење младих о култури, естетским вредностима, о критичком вредновању уметничких дела, наћи ће место у програмима младих и за младе. Истовремено, ствараће се услови за подршку младима за креирање културних садржаја и уметничких дела. Подстицаће се аматерско културно и уметничко стваралаштво, примена нових технологија у култури, дигитализација и развој дигиталне истраживачке инфраструктуре, културно и уметничко стваралаштво друштвено осетљивих група.

Једна од активности неопходних за унапређење услова за учешће младих у креирању и коришћењу културних садржаја, представља и медијска промоција. Активности које је потребно реализовати у оквиру наведене мере, подразумевају мапирање свих релевантних медија (електронски, штампани, интернет медији) на територији јединица локалне самоуправе. Након тога, потребно је остварити сарадњу са представницима тих медија (уредници, новинари, репортери), на креирању и промоцији културног садржаја за младе. Канцеларија за младе ће у непосредној сарадњи са формалним и неформалним удружењима младих (креативни и културни клубови, новинарска секција), Народном библиотеком „Илија М. Петровић“ Пожаревац, установама културе у локалној заједници и школама, одређивати приоритете у складу са интересовањима младих.

Друга активност је укључивање младих у креирање садржаја намењених њима. Активност ће се спровести у сарадњи са медијима и установама културе. Потребно је успоставити сарадњу са наведеним актерима, креирати програме сардње између младих, медија и установа културе и као резултат добити садржаје у чијем креирању су учествовали млади.

Такође треба радити на организацији посета музејима, позориштима, изложбама и културним манифестацијама, креирању сајта и дигиталне платформе за културне и омладинске активности, отварање креативних простора.

Институција одговорна за реализацију мере је Канцеларија за младе, а партнери су: локални медији, удружења младих, установе културе (Центар за културу, Архив, Музеј, Галерија „Милене Павловић Барили“, Галерија савремене уметности, Народна библиотека „Илија М. Петровић“ Пожаревац).

Показатељ резултата: Број културних садржаја/догађаја за младе, промовисаних путем телевизије, радија, новина, друштвених мрежа, портала. Број културних садржаја креираних од стране младих. Број младих који конзумирају културне садржаје. Број организованих посета установама културе од стране младих.

Средства за спровођење мере биће обезбеђена од стране јединице локалне самоуправе у склопу конкурса за спровођење Програма унапређења положаја младих Града Пожареваца, као и осталих конкурса у локалној заједници, од донаторских средстава и других законом дозвољених извора финансирања.

Спровођење мере имаће позитиван утицај на младе, имајући у виду неопходност њихове едукације и подстицај да креирају и конзумирају културне садржаје.

Како би мера била реализована, потребно је да запослени у Канцеларија за младе прођу обуке за комуникацију са медијима и јавне наступе, да се успостави сарадња са медијима и установама културе.

Објективни ризик за спровођење мере, јесте непостојање интересовања локалних медија за промоцију културних садржаја за младе, као и незаинтересованост установа културе за сарадњу са младима.

Мера 1.5.2. Подршка младима у тражењу потребних информација у складу са њиховим потребама и активном учешћу у њиховом креирању

Ова мера је од великог значаја за младе у Граду Пожаревцу како је показало истраживање рађено у склопу израде ЛАП-а за младе за период 2021-2025. Неопходно је да млади на потпун, разумљив и поуздан начин приступају информацијама у складу са њиховим потребама. Такође да медији и установе културе пружају информације и креирају садржаје за младе и о младима у складу са потребама младих и у сарадњи са младима и другим установама и организацијама које се баве питањима од значаја за младе. Како би се ова мера спровела, потребно је спровести едукацију међу младима о медијској писмености, дигиталној писмености и тражењу информација. Такође радити на подстицању сарадње између младих и институција и медија које креирају садржаје за младе. Да би се то остварило, планира се обука младих у сарадњи са медијима и школама. Такође сарадња младих и медија на заједничком креирању садржаја и информација за младе. Значајан корак у пружању адекватних информација младима је креирање портала за младе и апликацију за смарт уређаје који би били централно место за информисање свих младих о битним темама са информацијама важним за локалну заједницу. Такође радити на креирању Инфо-сервиса за младе, развоју јединственог онлајн портала за младе (обуке, праксе, конкурси), снажнијој комуникацији институција на друштвеним мрежама, редовним кампањама информисања у школама, сарадњи са медијима на промоцији програма за младе, едукацији о ИКТ, медијској писмености и безбедности на интернету, информисању и подршци за програме Ерасмус+ и Европски волонтерски сервис, креирању омладинских медијских радионица и укључивању младих у креирање садржаја.

Носилац ових активности је Канцеларија за младе/јединица локалне самоуправе, а партнери на реализацији су школе, организације и институције, као и медији у локалној заједници.

Показатељ резултата: Број едукација младих о медијској писмености, дигиталној писмености и тражењу информација. Број младих који су прошли едукацију о медијској писмености, дигиталној писмености и тражењу информација. Број креираних инфо садржаја за младе и од стране младих. Креиран Инфо-портал за младе.

Средства за спровођење мере биће обезбеђена од стране јединице локалне самоуправе у склопу конкурса за спровођење Програма унапређења положаја младих Града Пожаревца, као и осталих конкурса у локалној заједници, од донаторских средстава и других законом дозвољених извора финансирања.

Очекује се да ће спроведена мера директно побољшати информисаност младих у локалној заједници, активније учешће младих у токовима заједнице, активнијем учешћу младих у креирању и тражењу информација од значаја за њих.

Како би мера била спроведена, потребно је остварити сарадњу са школама и медијима превасходно, обезбедити реализаторе обука за младе, остварити сарадњу младих и медија.

Ризик за спровођење мере је незаинтересованост медија и институција за сарадњу, незаинтересованост младих за учешће, немогућност обезбеђивања средстава.

8. МЕХАНИЗАМ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ МЕРА И НАЧИН ИЗВЕШТАВАЊА О РЕЗУЛТАТИМА СПРОВОЂЕЊА ПРОГРАМА

Програм је део омладинске политике, и у њену реализацију учествују сви СОП. Због тога је важно развити јасан механизам координације процеса реализације, дефинисати све СОП, прецизирати улоге свих субјеката и осигурати континуиран и квалитетан рад на изградњи капацитета свих СОП. Град Пожаревац ће успоставити мултисекторску сарадњу у циљу континуираног структурираног дијалога између младих, удружења која спроводе омладинске активности, локалних јавних установа и других СОП.

За реализацију Програма задужена је Јединица локалне самоуправе, односно **Градско веће Града Пожаревца**. Актери омладинске политике задужени за младе на нивоу јединица локалне самоуправе су **градски већник задужен за младе**, као и **удружења која спроводе омладинске активности**.

Предложени циљеви и мере Програма реализују се кроз спровођење **Акционог плана за реализацију Програма унапређења положаја младих Града Пожаревца**. Акциони план се доноси на период од 3 године. Након истека три године, врши се ревизија Акционог плана. За спровођење ревизије и успешности реализације истеклог, као и израду и доношење новог Акционог плана за наредни период задужено је Градско веће.

Остваривање потреба и интереса младих у областима омладинског сектора на територији Града Пожаревца, утврђених Законом о младима, врши се кроз имплементацију, мониторинг и евалуацију програма и пројеката којима се остварују циљеви и мере дефинисане Програмом. Спровођењем Програма, управљаће **Градско веће**. Административну, техничку и стручну подршку раду пружаће Канцеларија за младе.

Координационо тело ће *најмање три пута годишње одржавати седнице*, на којима ће бити представљен кратак извештај о спроведеним мерама и активностима из Програма, као и о проблемима који су препознати у спровођењу појединих мера и активности. Поред наведеног, Координационо тело ће водити расправу о примећеним проблемима у спровођењу Програма и заједнички доносити одлуке о начину на који би дати проблеми могли да се превазиђу.

Градско веће ће једном годишње Скупштини града подносити на усвајање годишњи извештај о спровођењу Акционог плана и то у року од 120 дана по истеку сваке календарске године. Годишњи извештај о спровођењу Програма доставља се на разматрање Савету за младе Скупштине Града Пожаревца, Градском већу и Скупштини Града Пожаревца.

Канцеларија за младе ће, сваке треће године од датума усвајања Програма, Скупштини града подносити на усвајање годишњи извештај о спровођењу Програма.

Годишњи извештај о реализацији Програма објављује се на сајту Градске управе Града Пожаревца.

Основ за праћење достизања планираних резултата и посебних циљева јесте скуп индикатора који су утврђени на нивоу резултата сваког посебног циља.

Праћење и вредновање имплементације Програма треба спровести кроз праћење и вредновање реализације програма и пројеката удружеља младих и удружења за младе којима се остварују циљеви и мере дефинисане Програмом и кроз праћење и оцену успешности спровођења Програма у сарадњи са осталим субјектима омладинске политике на локалном нивоу.

Средства за финансирање имплементације Програма **обезбеђују се у буџету Града Пожаревца** за сваку годину реализације, а у складу са препорукама Миинистарства омладине и туризма за примену Националне стратегије за младе на локалном нивоу. Такође од стране донатора, као и на друге законом дозвољене начине.

Право на доделу средстава из Буџета Града Пожаревца за реализацију програма и пројеката којима се остварују циљеви и мере дефинисане Програмом могу остварити **удружења младих и удружења за младе (у складу са Законом о младима)** која:

су уписана у регистар код надлежног органа у складу са законом,

послују на недобитној основи,

имају седиште и своју активност реализују на територији Града Пожаревца,

нису у поступку ликвидације, стечаја и под привременом забраном обављања делатности,

немају блокаду пословног рачуна, пореске дугове или дугове према организацијама социјалног осигурања,
нису у последње две године правоснажном одлуком кажњена за прекршај или привредни преступ у вези са својом делатношћу и
која су директно одговорна за припрему и извођење програма или пројекта.

9. ИНФОРМАЦИЈЕ О РЕЗУЛТАТИМА КОНСУЛТАТИВНОГ ПРОЦЕСА И ЈАВНОЈ РАСПРАВИ

Решењем Градског већа бр. 011-30-33/2025. године од 14.10.2025. године формирана је Радна група која је за задатак имала израду Програма унапређења положаја младих Града Пожареваца за период 2026-2028. године, у следећем саставу:

1. Милан Јовић, члан Градског већа Града Пожареваца, председник и координатор радне групе,
2. Маја Марић, омладинска радница, удружење за младе „Урбан Стреам“ Пожаревац, заменица председника,
3. Владан Бошковић, психолог, Удружење грађана „Шанса“, члан,
4. Валентина Миланов, дипломирани инжењер организационих наука, Економско-трговинска школа Пожаревац, чланица,
5. Весна Гардашевић, специјалиста медицинске психологије, Дом здравља Пожаревац, чланица,
6. Драгана Глишић Живановић, дипломирани библиотекар, одељење за младе Народне библиотеке „Илија М. Петровић“ Пожаревац, чланица,
7. Срђан Стефановић, дипл. Економиста, одељење за друштвене делатности Градске управе Града Пожареваца, секретар радне групе.

Формирањем ове Радне групе започет је консултативни процес израде Програма унапређења положаја младих Града Пожареваца за период 2022-2025. године.

Израда Програма спроведена је у три фазе.

Прва фаза је обухватала анализу постојећих националних и локалних докумената од значаја за развој младих. Друга фаза је обухватала анализу потреба младих, при чему је спроведено анкетирање младих у локалној заједници, као и фокус група са младима, при чему су прикупљена размишљања, ставови и проблеми са којима се млади данас сусрећу. Истраживања су рађена на мапирању ставова и потреба младих у локалној заједници, као и могућности и прилика за младе установа која раде са младима. Закључци оба извештаја су уврштени у Програму.

Трећа фаза је обухватала анализу и консултације са свим интересним групама које учествују у креирању и спровођењу омладинску политике на локалном нивоу. Процес је обухватио консултације са представницима организација младих и за младе, установа и институција који је одржан кроз састанак са представницима установа, институција и организација у Градској управи. Том приликом подељен је материјал за доставу предлога за израду новог Програма. Рађена је свот анализа заједнице. Документи са предлозима су уврштени у текст Програма.

Након фазе истраживања одређени су основни изазови и проблеми младих у нашој заједници. На основу њих предложене су мере за остваривање стратешког и појединачних циљева унапређења положаја младих Града Пожареваца. На основу мера предложене су активности, које су дате у акционом плану овог документа.

У склопу консултативног процеса спроведена је и **Јавна расправа**. Такође је предочена могућност заинтересованој јавности за слањем предлога и препорука за израду Програма путем мејла, и то на мејл Градског већника за спорт, омладину и туризам, Милана Јовића: milan.jovic@pozarevac.rs. Јавна расправа спроведена је у периоду од 10.12.2021. до 19.12.2021. године.

Извештај о спроведеној јавној расправи, објављен је на званичној страници Града Пожареваца.

10. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПРОГРАМА

Финансирање потреба и интереса младих у јединици локалне самоуправе врши се у складу са интересима и потребама јединице локалне самоуправе и њеним економским могућностима **према Закону о младима**, и то за:

- 1) **подстицање младих** да активно учествују у друштвеним токовима *кроз афирмацију и подршку омладинским активностима, омладинском раду и неформалном образовању* на територији јединице локалне самоуправе;
- 2) **подстицање удружења младих, удружења за младе и савеза** да учествују у спровођењу омладинске политике, *укључујући изградњу капацитета удружења младих*, на територији локалне самоуправе;
- 3) **оснивање и рад канцеларије за младе**, клубова за младе, омладинских центара и др.;
- 4) **активности установа** преко којих се остварује јавни интерес у областима омладинског сектора, а које су основане од стране локалне самоуправе;
- 5) **обезбеђивање услова** за учешће младих у изради и спровођењу локалног акционог плана за младе;
- 6) **стварање услова** за активно и квалитетно провођење слободног времена младих, бављење спортом, неговање здравих и безбедних стилова живота, спровођење волонтерских активности, организацију обука, семинара и манифестација од значаја за запошљавање и усавршавање младих, као и за потребе младих у области културе;
- 7) **подршку активностима и пројектима** којима се подстиче одрживи развој и заштита животног окружења.

За остваривање потреба и интереса младих из става 1. овог члана средства се обезбеђују у **буџету јединице локалне самоуправе**.

Надлежни орган јединице локалне самоуправе – **Градско веће Града Пожаревца** ближе уређује услове и начин доделе средстава из буџета јединице локалне самоуправе, односно одобрења пројеката за задовољавање потреба младих на територији јединице локалне самоуправе и начин јавног објављивања података о предложеним програмима и пројектима за финансирање, одобреним програмима и пројектима и реализацији одобрених програма и пројеката.

Финансирање програма и пројеката којима се остварују циљеви и мере дефинисане Програмом врши се путем **Јавног конкурса** који расписује Градско веће, уз сагласност Градоначелника Града Пожаревца. Јавни конкурс за реализацију Програма расписује се најмање једном годишње и објављује на званичној интернет страници Града Пожаревца.

Конкурс за реализацију програма и пројеката којима се остварују циљеви и мере дефинисане Програмом спроводи **Комисија** за стручни преглед поднетих предлога пројеката од значаја за младе у области омладинског сектора (у даљем тексту: Комисија), коју образује и именује Градоначелник, након спроведеног јавног конкурса.

Комисија има задатак да: дефинише циљеве и услове Конкурса на основу мера дефинисаних Програмом изврши процену програма и пројеката пристиглих на Конкурс; сачини предлог за финансирање програма и пројеката којима се остварују циљеви дефинисани Програмом; поднесе извештај Градоначелнику и Градском већу о спроведеном поступку Конкурса.

У састав Комисије именују се представници удружења младих и удружења за младе, институција, установа, градских органа и служби, као и представника Канцеларије за младе. Најмање трећина чланова Комисије мора бити млађа од 30 година. У Комисију могу бити именоване само особе које имају искуство у омладинском раду и реализацији програма и пројеката у области омладинске политике.

Канцеларија за младе може, посебним актом, дегаљније уредити начин додељивања средстава за реализацију програма и пројеката који се финансирају у склопу имплементације Програма, али тако да се не мењају услови предвиђеним овим документом.

Програми и пројекти за реализацију Програма се додатно могу финансирати **директно из буџета Града Пожаревца, путем допаторских средстава националних или међународних партнера, или на друге законом дозвољене начине.**

Износ планираних средстава за реализацију Програма унапређења положаја младих Града Пожаревца за период 2026-2028. године, по годинама у склопу реализације путем **Јавног Конкурса** је:

2026. година	4.000.000,00 дин
2027.година	4.500.000,00 дин.
2028. година	5.000.000,00 дин.

11. ОБЈАВЉИВАЊЕ

Програм унапређења положаја младих Града Пожаревца за период од 2026. до 2028. године ће након усвајања на Скупштини Града бити објављена на сајту Градске управе Града Пожаревца. (члан 38. Закона о планском систему Републике Србије).

Прилог 1 –**Значење скраћеница**

АП НСМ	Акциони план за реализацију Националне Програма за младе
ЕУ	Европска унија
ЗОМ	Закон о младима
ИПА	Инструмент предприступне помоћи Европске уније
ЈЛС	Јединице локалне самоуправе
КВиС	Каријерно вођење и саветовање
КЗМ	Канцеларије за младе
КОМС	Кровна организација младих Србије
ЛАП	Локални акциони план
ЛГБТ	Лезбејке, геј, бисексуалне и трансродне особе
ЛГБТИ	Лезбејке, геј, бисексуалне, трансродне, интерсексуалне особе
МОС	Министарство омладине и спорта
МУП	Министарство унутрашњих послова
НАПОР	Национална Асоцијација Практичара/ки Омладинског Рада
НОК	Национални оквир квалификација
НСМ	Национална Програм за младе
ОЦД	Организације цивилног друштва
РЗС	Републички завод за статистику
РРА	Регулаторно радиодифузна агенција
РС	Република Србија
СОП	Субјекти омладинске политике
ХИВ	Вирус хумане имунодефицијенције

Међународне скраћенице

ECDL	Европска рачунарска диплома
EKYCP	Европски центар знања о омладинској политици
ERYICA	Европска агенција за информисање и саветовање младих
NEET	Млади који нису запослени, у образовању или обуци
PISA	Међународни програм процене ученичких постигнућа
TALIS	Међународно истраживање о предавању и учењу
YFJ	Европски форум за младе
EUROPAS	Документ којим се бележе знања и вештине стечене у другој европској држави

12. АКЦИОНИ ПЛАН

Документ ЈП:	Програм унапређења положаја младих Града Пожареваца за период 2026-2028.	
Акциони план:	Акциони план за спровођење Програма унапређења положаја младих Града Пожареваца за период 2026-2028. године	
Институција одговорна за праћење и контролу реализације	Градско веће Града Пожареваца	

Општи циљ 1. Млади учествују у животу локалне заједнице и досежу своје пуне потенцијале

Институција одговорна за праћење и контролу реализације: Градско веће Града Пожареваца									
Показатељ(и) на нивоу општег циља (показатељ ефекта)	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност	Базна година	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години	Циљана вредност у 2028. години		
Број младих који учествују у одлучивању и иницијативама у локалној заједници	број	Извештај о раду ГУ, ОЦД и установа	-	2026	100	150	200		
Број младих који учествују у креирању и реализацији културних, спортских, превентивних или волонтерских активности заједнице	број	Извештај о раду ГУ, ОЦД и установа	-	2026	2000	2500	3000		
Број младих који учествују у активностима оснаживања личних, социјалних и практичних знања и вештина	број	Извештај о раду ГУ, ОЦД и установа		2026	600	800	1000		

Посебни циљ 1.1. Омладинска политика и омладински рад се континуирано креирају, спроводе и прате у локалној заједници у функцији младих

Институција одговорна за координацију и извештавање: Градско веће Града Пожареваца									
Показатељ(и) на нивоу посебног циља	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност	Базна година	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години	Циљана вредност у 2028. години		
Број субјеката омладинске политике укључен у креирање и реализацију омладинске политике	%	Извештај о раду ГУ, ОЦД и установа	-	2026	20% од укупног броја	40% од укупног броја	60% од укупног броја		
Функционална канцеларија за младе	број	Извештај о раду ГУ	0	2026	0	1	1		
Број креираних интегрисаних услуга за младе од стране организација цивилног друштва и	Број	Извештај о раду ГУ, ОЦД	-	2026	2	3	4		

институција			и установа				
Број активних омладинских организација и омладинских радника у локалној заједници	Број	Извештај о раду ГУ, ОПЦ и установа	-	2026	10	15	25
Број младих који су активни кроз Савет за младе, Организације цивилног друштва и ученичке парламенте	број	Извештај о раду ГУ, ОПЦ и установа, савета за младе	-	2026	40	60	80
Број објеката у јавној својини које млади и удружења младих и за младе користе и у којима се континуирано спроводе активности за младе.	Број	Извештај о раду ГУ, ОПЦ и установа	-	2026	10	15	20
Мера 1.1.1. Развијени механизми за реализацију омладинске политике							
Орган одговоран за спровођење (координисање спровођења) мере: Градско веће Града пожевица							
Период спровођења: 2026-2028.			Тип мере: институционално управљачко организациона				
Показатељ(и) на нивоу мере (показатељ резултата)	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност	Базна година	Циљана вредност у 2026.години	Циљана вредност у 2027.години	Циљана вредност у 2028. години
Формирана и функционална Канцеларија за младе	Број	Извештај ГВ	0	2026	0	1	1
Број иницијатива Савета за младе	број	Извештај Савета за младе	0	2026	1	2	3
Број активности спроведених у јавним просторима од стране младих	број	Извештај о раду ГУ, ОПЦ и установа	-	2026	5	7	10
Број формираних омладинских простора – Омладински клуб, центар	број	Извештај о раду ГУ, ОПЦ и установа	0	2026	1	1	1
Извор финансирања мере	Веза са програмским буџетом	Укупна процењена финансијска средства у 000 дина.					
		у 2026. години		у 2027. години		у 2028. години	
Буџет ЈЛС	Програм 14	400		400		400	
Буџет партнера	остали програми	по конкурсима		по конкурсима		по конкурсима	
Назив активности:	Орган који	Органи	Период	Извор	Веза са	Укупна процењена финансијска	

	спроводи активност	партнери у спровођењу активности	спровођења	финансирања	програмски м буџетом	средства по изворима у 000 дин.	
						у 2026. години	у 2027. години
Усвајање одлуке о формирању КЗМ	Скупштина Града	-	2027.	-	-	-	-
Систематизација радног места	Градска управа	/	2027.	-	-	-	-
Координатора КЗМ	Градска управа	-	2028.	Буџет ЈЛС	Програм 14 остали програми	према потребама	према потребама
Функционисање КЗМ	Градска управа	-	2026.	-	-	-	-
формирање Савета за младе	Скупштина Града	-	2026-2028.	Буџет ЈЛС	Програм 14 остали програми	по конкурсима	по конкурсима
Спровођење активности младих у јавним установама	омладинска удружења, ученички парламенти	-	2026-2028.	Буџет ЈЛС	Програм 14 остали програми	по конкурсима	по конкурсима
Формирње и рад омладинског клуба/центра за младе	ЈЛС, омладинска удружења	Донатори	2026-2028.	Буџет ЈЛА, донатори	400	400	400
Мера 1.1.2. Успостављен систем осигурања квалитета програма омладинског рада и неформалног образовања младих							
Орган одговоран за спровођење (координисање спровођења) мере: Градско веће Града Пожаревца							
Период спровођења: 2026-2028.				Тип мере: институционално управљачко организациона, информативно-едукативна			
Показатељ(и) на нивоу мере (показатељ резултата)	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност	Базна година	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години	Циљана вредност у 2028. години
Број спроведених кампањи на промоцији омладинског рада	Број	Извештај о раду ГУ, ОЦД и установа	0	2026	1	1	2
Број заједнички креираних интегрисаних услуга за младе од стране организација цивилног друштва и институција	Број	Извештај о раду ГУ, ОЦД и установа	-	2026	3	4	5
Број протокола о сарадњи између Организација цивилног друштва и институција	Број	Извештај о раду ГУ, ОЦД и установа	-	2026	3	4	5
Број креираних интерних безбедносних механизма унутар организација.	број	Извештаји организација	--	2026	8	10	12

Број сертификованих омладинских радника и стручних сарадника који учествују у реализацији програма за младе.	Број	Извештај о раду ГУ, ОЦД и установа	-	2026	12	16	20
Креирана база омладинских удружења и организација које спроводе омладински рад и програме неформалног образовања за младе.	Број	Извештај о раду ГУ, ОЦД и установа	0	2026	1	1	1
Број спроведених истраживања о потребама младих.	Број	Извештај о раду ГУ, ОЦД и установа	-	2026	1	2	3
Извор финансирања мере	Веза са програмским буџетом	Укупна процењена финансијска средства у 000 лин. ⁶					
Буџет ЈЛС	Програм 14	У 2026. години	У 2027. години	У 2028. години			
Буџет партнера	Домашње и иностране донације остали пораци	по конкурсима	по конкурсима	по конкурсима			
Назив активности:	Орган који спроводи активност	Органи партнери у спровођењу активности	Период спровођења	Извор финансирања	Веза са програмским м буџетом	Укупна процењена финансијска средства по изворима у 000 лин.	
Креирање презентације омладинског рада	ОЦД које спроводе ор	КЗМ, институције	2026	Буџет ЈЛС	Програм 14 остали пораци	У 2026. години	У 2027. години
Креирање интегрисаних услуга ОЦД и институција као одговор на потребе младих	ОЦД	Институције	2026-2028.	Буџет ЈЛС	Програм 14 остали пораци	по конкурсима	по конкурсима
Креирање протокола о сарадњи на реализацији програма за младе свих актера оп на локалном нивоу	КЗМ, ОЦД	Институције	Током године	-	-	-	-
Креирање интерних безбедносних механизма унутар организација	ОЦД	установе	2026-2028.	-	-	-	-
Креирање базе омладинских удружења и организација које спроводе омладински рад и програме	ОЦД, ГУ	ГВ, КЗМ, установе	2026-2027.	Буџет ЈЛС	Програм 14 остали пораци	200	-

⁶ Са звездицом су означена средства која нису у потпуности обезбеђена

неформалног образовања за младе.									
Истраживање потреба младих	ОЦД	устнове	2026-2028.	Булег ЈЛС	Програм 14 остали програми	-			200

Посебни циљ 1.2. Млади имају могућности за волонтирање, активизам, учешће у доношењу одлука и заштити животне средине									
Институција одговорна за координацију и извештавање: Градско веће Града Пожареваца									
Показатељ(и) на нивоу посебног циља	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност	Базна година	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години	Циљана вредност у 2028. години		
Број волонтера у локалној заједници	број	Извештај о раду ГУ, ОЦД и установа	-	2026	80	90	100		
Број младих који учествују у одлучивању у локалној заједници по години	Број	Извештај о раду ГУ, ОЦД и установа	-	2026	10	15	20		
Број реализованих омладинских иницијатива по години	број	Извештај о раду ГУ, ОЦД и установа	-	2026	10	15	20		
Број информативних услуга/активности за младе, у чијем креирању учествују млади	број	Извештај о раду ГУ, ОЦД и установа	-	2026	10	15	20		
Мера 1.2.1. Унапређење услова за волонтирање и активизам младих									
Орган одговоран за спровођење (координисање спровођења) мере: Градско веће Града Пожареваца									
Период спровођења: 2026-2028.					Тип мере: институционално управљачко организациона, информативно-едукативна, постицајна				
Показатељ(и) на нивоу мере (показатељ резултата)	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност	Базна година	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години	Циљана вредност у 2028. години		
Број младих ангажованих волонтера у години	Број	Извештај о раду ГУ, ОЦД и установа	-	2026	50	60	70		
Број спроведених волонтерских програма/акција	Број	Извештај о раду ГУ,	-	2026	5	6	8		

		ОЦД и установа							
Формиран Волонтерски сервис	Број	Извештај о раду ГУ, ОЦД и установа	0	2026	1	1	1	1	
Број организација, институција и привредних субјекта код којих су волонтери ангажовани.	Број	Извештај о раду ГУ, ОЦД и установа	-	2026	10	12	15	15	
Број младих из ОЦД и ученичких парламената укључених у рад Савета за младе	Број	Извештај о раду ГУ, ОЦД и установа	0	2026	2	2	2	2	
Број активних Организација цивилног друштва и ученичких парламената	Број	Извештај о раду ГУ, ОЦД и установа	-	2026	15	20	25	25	
Број младих који су активни кроз Савет за младе, Организација цивилног друштва и ученичке парламенте	Број	Извештај о раду ГУ, ОЦД и установа	-	2026	60	80	100	100	
Број едукативно-информативних програма за оснаживање младих на активизам и волонтеризам	Број	Извештај о раду ГУ, ОЦД и установа	-	2026	1	2	3	3	
Извор финансирања мере	Веза са програмским буџетом		Укупна процењена финансијска средства у 000 лин. ⁷						
Буџет ЈЛС	Програм 14		У 2026. години	400	У 2027. години	400	У 2028. години	400	
Буџет партнера	Домаће и иностране донације остали програми	по конкурсима			по конкурсима		по конкурсима		
Назив активности:	Орган који спроводи активност	Органи партнери у спровођењу активности	Период спровођења	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом	Укупна процењена финансијска средства по изворима у 000 лин.			
			У 2026.	У 2027.	У 2028.	У 2026.	У 2027.	У 2028.	

⁷ Са звездицом су означена средства која нису у потпуности обезбеђена

Спровођење информативно-едукативних активности о активизму и волонтеризму	ОЦД	Установе	1-2. кв. сваке год. спров. АП	Будет ЈЛС	Програм 14 остали програми	години	години	години
Остваривање сарадње са организацијама, институцијама и привредним субјектима код којих се волонтери могу ангажовати.	ГУ, ОЦД	институције, организације, привредни субјекти	1-2. кв. сваке год.	-	-	-	-	-
Креирање Волонтерског сервиса као базу свих волонтера и могућности за волонтирање	ОЦД, медији	институције, предузећа	2026.-2027.	Будет ЈЛС	Програм 14 остали програми	200	200	200
Мапирање активних ОЦД и ученичких парламената	ОЦД	ОЦД, школе	1-2. кв. 2026.	-	-	-	-	-
Мапирање активних волонтера	ОЦД, КЗМ	ОЦД, школе	1-2. кв. 2026.	-	-	-	-	-
Спровођење волонтерских акција/иницијатива	ОЦД	установе, привредни субјекти	2026-2027.	Будет ЈЛС	Програм 14 остали програми	200	200	200
Мера 1.2.2. Подришка учешћу младих у заштити животне средине и одрживом развоју								
Орган одговоран за спровођење (координисање спровођења) мере: Градско веће Града Пожаревца								
Период спровођења: 2026-2028.		Тип мере: информативно-едукативна, подстицајна						
Показатељ(и) на нивоу мере (показатељ резултата)	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност	Базна година	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години	Циљана вредност у 2028. години	
Број одржаних обука/активности	Број	Извештај о раду ГУ, ОЦД и установа	-	2026	2	3	4	
Број младих који су похађали обуке/активности	Број	Извештај о раду ГУ, ОЦД и установа	-	2026	40	60	80	
Број спроведених акција од стране младих	Број	Извештај о раду ГУ, ОЦД и установа	-	2026	2	3	4	

Извор финансирања мере	Веза са програмским буџетом	Укупна процењена финансијска средства у 000 дин. ⁸						
		у 2027. години		у 2028. години				
буџет ЈЛС	Програм 14	200	200	200				
Буџет партнера	Домаће и иностране донације остали програми	по конкурсима	по конкурсима	по конкурсима				
Назив активности:	Орган који спроводи активност	Органи партнери у спровођењу активности	Период спровођења	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом	Укупна процењена финансијска средства по изворима у 000 дин.		
						у 2026. години	у 20278. години	у 2028. години
Спровођење информативно- едукативне активности о значају заштите животне средине	ОЦД	Медији, установе	1 – 2. кв. сваке год. спров. АП	Буџет ЈЛС	Програм 14 остали програми	200	200	200
Спровођење акција/иницијатива на заштити животне средине	ОЦД	КЗМ, установе	3-4. кв. сваке год. спров. АП	Буџет ЈЛС	Програм 14 остали програми	100	100	100

Посебни циљ 1.3. Млади имају равноправне могућности и прилике за стицање знања, вештина и компетенција у складу са својим потребама и потребама савременог друштва и тржишта рада

Институција одговорна за координацију и извештавање: Градско веће Града Пожареваца

Показатељ(и) на нивоу посебног циља	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност	Базна година	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години	Циљана вредност у 2028. години
Проценат младих који су похађали обуке за унапређења компетенција	%	Извештај о раду ГУ, ОЦД и установа	30%	2026	40%	50%	60%
Број предузетничких иницијатива које су креирали младија	Број	Извештај о раду ГУ, ОЦД и установа	-	2026	5	7	10
Број младих који користе каријерне услуге и саветодавништа	Број	Извештај о раду ГУ, ОЦД и установа	-	2026	80	100	120

Мера 1.3.1. Подршка развоју преносивих знања, личних и социјалних вештина и дигиталних компетенција потребних у савременом друштву са акцентом на младе жене, као и младе родитеље, младе из руралних средина и младе из НЕЕТ групе

Орган одговоран за спровођење (координасане спровођења) мере: Градско веће Града Пожареваца

⁸ Са звездицом су означена средства која нису у потпуности обезбеђена

Период спровођења: 2026-2028.				Тип мере: подстицајна				
Показатељ(и) на нивоу мере (показатељ резултата)	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност	Базна година	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години	Циљана вредност у 2028. години	
Број спроведених истраживања о потребним компетенцијама младих	Број	Извештај о раду ГУ, ОЦД и установа	-	2026	1	2	2	
Број младих који су похађали активности за унапређења компетенција са акцентом на младе из осетљивих група	Број	Извештај о раду ГУ, ОЦД и установа	-	2026	60	80	100	
Број активности за младе на стицању знања, вештина и компетенција	Број	Извештај о раду ГУ, ОЦД и установа	-	2026	3	4	5	
Број програма развоја дигиталних вештина	Број	Извештај о раду ГУ, ОЦД и установа	-	2026	2	3	4	
Извор финансирања мере	Веза са програмским буџетом		Укупна процењена финансијска средства у 000 лин. ⁹					
Будет ЈЛС	Програм 14		500	У 2026. години		У 2027. години	У 2028. години	
Будет партнера	Домаће и иностране донације остали програми		по конкурсима		по конкурсима		по конкурсима	
Назив активности:	Орган који спроводи активност	Органи партнери у спровођењу активности	Период спровођења	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом	Укупна процењена финансијска средства по изворима у 000 лин.		
Спровођење истраживања о потребним компетенцијама младих	ОЦД	ОЦД, институције, НСЗ	1 – 2. кв. сваке год. спров. АП	Будет ЈЛС	Програм 14 остали програми	У 2026. години	У 2027. години	
Спровођење активности на информисању младих о постојећим	ОЦД	НСЗ, установе	2. кв. сваке год. спров.	-	-	200	200	

⁹ Са звездицом су означена средства која нису у потпуности обезбеђена-

програмима и могућностима НФО и омладинског рада			АП					
Реализација обука младих на усвајању преносивих вештина са акцентом на осетљиве групе	ОЦД	НСЗ, установе, ГУ	3-4. кв. сваке год. спров. АП	Буџет ЈЛС	Програм 14 остали програми	500	500	500
Реализација програма развоја дигиталних вештина	ОЦД	Установе	3-4. кв. сваке год. спров. АП	Буџет ЈЛС	Програм 14 остали програми	200	200	200
Мера 1.3.2. Пиршка развоју предузетништва, социјалног предузетништва и запошљивости младих и управљању каријером								
Орган одговоран за спровођење (координисане спровођења) мере: Градско веће Града Пожареваца								
Период спровођења: 2022-2024			Тип мере: информативно-едукативна, подстицајна					
Показатељ(и) на нивоу мере (показатељ резултата)	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност	Базна година	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години	Циљана вредност у 2028. години	
Број реализованих информативно-едукативних активности о предузетништву, запошљавању и самозапошљавању	Број	Извештај о раду ГУ, ОЦД и установа	-	2026	2	3	4	
Број младих који су проишли активности о предузетништву, запошљавању и самозапошљавању	Број	Извештај о раду ГУ, ОЦД и установа	-	2026	40	70	120	
Број реализованих обука управљања каријером	број	Извештај о раду ГУ, ОЦД и установа	-	2026	1	2	3	
Број подржаних/ отворених ЈБИ/старт-упова од стране младих и за младе	Број	Извештај о раду ГУ, ОЦД и установа	0	2026	0	1	1	
Број креираних програма за подизање компетенција младих потребних на тржишту рада.	Број	Извештај о раду ГУ, ОЦД и установа	-	2026	2	3	4	
Извор финансирања мере	Веза са програмским буџетом		Укупна пропењена финансијска средства у 000 лин. ¹⁰					

¹⁰ Са звездицом су означена средства која нису у потпуности обезбеђена

		У 2026. години		У 2027. години		У 2028. години	
Будет ЈЛС		Програм 14		500		500	
Будет партнера		Домаће и иностране донације остали програми		по конкурсима		по конкурсима	
Назив активности:	Орган који спроводи активност	Органи партнери у спровођењу активности	Период спровођења	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом	Укупна процењена финансијска средства по изворима у 000 дин.	
Спровођење информативно-едукативних активности о предузетништву, запошљавању и samozapošljavanju	ОЦД	Установе, приватни сектор, НСЗ	2026-2028	Будет ЈЛС	Програм 14, остали програми	У 2026. години	У 2027. години
						300	300
Спровођење програма за подизање компетенција младих потребних на тржишту рада	ОЦД	Установе, приватни сектор, НСЗ	2026-2028.	Будет ЈЛС	Програм 14, остали програми	200	200
Спровођење обука управљања каријером	ОЦД	Установе, приватни сектор, НСЗ	2026-2028	Будет ЈЛС	Програм 14, остали програми	300	300
Пружити подршку отварању локалног бизнис инкубатора (ЛБИ)	ГУ	Домаћи и страни донатори	2028.	Домаћи и страни донатори	према пројекту	према пројекту	према пројекту

Посебни циљ 1.4. Постоји безбедно и сигурно окружење за развој младих, унапређење њиховог здравља и превенцију социјалне искључености							
Институција одговорна за координацију и извештавање: Градско веће Града Пожаревца							
Показатељ(и) на нивоу посебног циља	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност	Базна година	Циљана вредност у 2027. години	Циљана вредност у 2028. години	
Број случајева малолетничке деликвенције у току године на територији јединица локалне самоуправе у години	Број	Извештај ПУ у ПО	-	2026	-2%	-3%	-4%
Број младих укључених у програме социјалне подршке и инклузије	Број	Извештај о раду ГУ, ОЦД и установа	-	2026	40	50	60
Број реализованих превентивних активности против насиља, на превенцији алкохолизма, наркоманије, дигиталних и других ризика развоја	Број	Извештај о раду ГУ, ОЦД и установа	-	2026	10	15	20

Број младих који су креирали активности на повећању безбедносне, здравствене, социјалне културе у години	Број	Извештај о раду ГУ, ОЦД и установа	-	2026	100	150	200
Мера 1.4.1. Поддршка програмима који доприносе развоју здравих стилова живота сексуалном, репродуктивном и менталном здрављу младих							
Орган одговоран за спровођење (координисање спровођења) мере: Градско веће Града Пожареваца							
Период спровођења: 2026-2028.							
Показатељ(и) на нивоу мере (показатељ резултата)	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност	Базна година	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години	Циљана вредност у 2028. години
Број реализованих превентивно-едукативних програма	Број	Извештај о раду ГУ, ОЦД и установа	-	2026	5	6	7
Број младих који су прошли организоване активности	Број	Извештај о раду ГУ, ОЦД и установа	-	2026	500	600	700
Број развијених сервиса за подршку младима ван Саветовалишта за младе	Број	Извештај о раду ГУ, ОЦД и установа	-	2026	2	3	4
Извор финансирања мере	Веза са програмским буџетом						
Буџет ЈЛС	Програм 14	Домашње и иностране донације остали програми	Укупна процењена финансијска средства у 000 дина, ¹¹				
			У 2026. години	У 2027. години	У 2028. години		
Буџет партнера	Домашње и иностране донације остали програми	по конкурсима	700	700	700		
Назив активности:	Органи који спроводе активност	Органи партнери у спровођењу активности	Период спровођења	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом	Укупна процењена финансијска средства по изворима у 000 дина,	
						У 2026. години	У 2027. години
Спровођење превентивно-едукативних програма на промоцији здравих стилова живота, превенцији	ДЗ	ОЦД, школе, медији, Саветовалиште,	2026-2028.	Буџет ЈЛС	Програм 14 остали програми	700	700

¹¹ Са звездицом су означена средства која нису у потпуности обезбеђена

риличног понашања и бризи о менталном здрављу	ОЦД	3313	Установе, Саветовалиште за младе, 3313	Континуира по током године	Будет ЈЛС	Програм 14, остали програми	500	500	500
Мера 1.4.2. Подршка образовању младих о безбедносним изазовима, ризицима и претњама, као и безбедном понашању.									
Орган одговоран за спровођење (координисање спровођења) мере: Градско веће Града Пожаревца									
Период спровођења: 2026-2028.									
Тип мере: информативно-едукативна, подстицајна									
Показатељ(и) на нивоу мере (показатељ резултата)	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност	Базна година	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години	Циљана вредност у 2028. години		
Број реализованих програма који промовишу безбедносну културу међу младима и превенцију ризичног понашања	Број	Извештај о раду ГУ, ОЦД и установа	-	2026	3	4	5		
Број младих који су учествовали у пројектним активностима	Број	Извештај о раду ГУ, ОЦД и установа	-	2021	150	250	350		
Извор финансирања мере		Веза са програмским буџетом		Укупна процењена финансијска средства у 000 дин.					
				у 2026. години		у 2027. години		у 2028. години	
Будет ЈЛС		Програм 14	500		500		500		
Будет партнера		Домаће и иностране донације остали програми	по конкурсима		по конкурсима		по конкурсима		
Назив активности:	Орган који спроводи активност	Органи партнери у спровођењу активности	Период спровођења	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом		Укупна процењена финансијска средства по изворима у 000 дин.		
Спровођење информативно-едукативних програма на промоцији безбедносне културе младих и превенцији ризичног понашања	3313, ОЦД	Установе, медији	2026-2028.	Будет ЈЛС, донатори	Програм 14, остали програми		у 2026. години	у 2027. години	у 2028. години
Спровођење пројекта вршачке едукације и интеркултуралног учења, који промовишу толеранцију, разумевање и недискриминацију	ОЦД	Установе, медији	2026-2028.	Будет ЈЛС, донатори	Програм 14 остали програми		500	500	500

Мера 1.4.3. Подршка програмима који доприносе унапређењу социјалне укључености младих									
Орган одговоран за спровођење (координисање спровођења) мере: Градско веће Града Пожареваца									
Период спровођења: 2026-2028.				Тип мере: информативно-едукативна, подстицајна					
Показатељ(и) на нивоу мере (показатељ резултата)	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност	Базна година	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години	Циљана вредност у 2028. години		
Број реализованих обука/активности на превенцији социјалне искључености	Број	Извештај о раду ГУ, ОЦД и установа	-	2026	3	4	5		
Број младих који су прошли обуку/едукацију о социјалним компетенцијама	Број	Извештај о раду ГУ, ОЦД и установа	-	2026	50	60	70		
Број младих корисника услуга	Број	Извештај о раду ГУ, ОЦД и установа	-	2026	30	40	50		
Број развијених услуга за младе	Број	Извештај о раду ГУ, ОЦД и установа	-	2026	2	3	4		
Извор финансирања мере	Веза са програмским буџетом		Укупна процењена финансијска средства у 000 лин. ¹²						
Буџет ЈЛС	Програм 14	500	У 2026. години	У 2027. години	У 2028. години				
Буџет партнера	Домаће и иностране донације остали програми	по конкурсима	по конкурсима						
Назив активности:	Орган који спроводи активност	Органи партнери у спровођењу активности	Период спровођења	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом	Укупна процењена финансијска средства по изворима у 000 лин.			
Поддржати и развијати програме унапређивања социјалних компетенција	ОЦД, КЗМ	Установе, Центар за социјални рад	2026-2028	Буџет ЈЛС	Програм 14, остали програми	У 2026. години	У 2027. години	У 2028. години	
						500	500	500	

¹² Са звездицом су означена средства која нису у потпуности обезбеђена

Поддржати развој недостајућих услуга и недостајуће подршке младима	ОЦД, КЗМ	Установе, Центар за социјални рад	2026-2028	Буџет ЈЛС	Програм 14 остали програми	500	500	500
--	----------	-----------------------------------	-----------	-----------	----------------------------	-----	-----	-----

Посебни циљ 1.5. Млади креирају и конзумирају културне садржаје и информативне сервисе и учествују у пласирању информација у локалној заједници

Институција одговорна за координацију и извештавање: Градско веће Града Пожаревца								
Показатељ(и) на нивоу посебног циља	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност	Базна година	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години	Циљана вредност у 2028. години	
Број младих који учествују у културним и креативним активностима	%	Извештај о раду ГУ, ОЦД, медија и установа	30%	2026	40%	45%	50%	
Број младих који користе програме мобилности и дигиталне ресурсе за тражење информација	Број	Извештај о раду ГУ, ОЦД, медија и установа	-	2026	100	120	150	
Број сервиса за информисање	Број	Извештај о раду ГУ, ОЦД, медија и установа	-	2026	3	4	5	
Број креативних иницијатива младих у години	број	Извештај о раду ГУ, ОЦД и установа	-	2026	10	12	15	

Мера 1.5.1 Обезбеђена је континуирана подршка развоју креативности младих и учешће младих у стварању и коришћењу културних садржаја

Орган одговоран за спровођење (координисање спровођења) мере: Градско веће Града Пожаревца

Период спровођења: 2026-2028.								
Тип мере: информативно-едукативна, подстицајна								
Показатељ(и) на нивоу мере (показатељ резултата)	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност	Базна година	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години	Циљана вредност у 2028. години	
Број младих који конзумирају културне садржаје	Број	Извештај о раду ГУ, ОЦД и установа	-	2026	1000	2000	3000	
Број културних садржаја намењених	Број	Извештај о	-	2026	10	12	15	

Младима		раду ГУ, ОЦД и установа							
број креативних иницијатива младих	број	Извештај о раду ГУ, ОЦД и установа	-	2026	2	3	5		
број организованих посета установама културе од стране младих	број	Извештај о раду ГУ, ОЦД и установа	-	2026	1	3	4		
Извор финансирања мере	Веза са програмским буџетом		Укупна процењена финансијска средства у 000 дин. ¹³						
Буџет ЈЛС	Програм 14		У 2026. години	У 2027. години	У 2028. години				
Буџет партнера	Домаће и иностране донације остали порам		300	300	300				
Назив активности:	Органи који спроводи активност	Органи партнери у спровођењу активности	Период спровођења	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом	Укупна процењена финансијска средства по изворима у 000 дин.			
Креативне иницијативе младих	КЗМ	Школе, медији, установе културе, ОЦД	Континуира но током године	Буџет ЈЛС	Програм 14 остали порам	У 2026. години	У 2027. години	У 2028. години	
Мера 1.5.2. Поддршка младима у тражењу потребних информација у складу са њиховим потребама и активном учешћу у њиховом креирању									
Орган оговоран за спровођење (координисање спровођења) мере: Градско веће Града Пожареваца									
Период спровођења: 2026-2028.									
Показатељ(и) на нивоу мере (показатељ резултата)	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност	Базна година	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години	Циљана вредност у 2028. години		
Број едукација младих о медијској писмености, дигиталној писмености и тражењу информација	Број	Извештај о раду ГУ, ОЦД и установа	-	2026	2	3	4		

¹³ Са звездицом су означена средства која нису у потпуности обезбеђена

Број младих који су прошли едукацију о медијској писмености, дигиталној писмености и тражењу информација	Број	Извештај о раду ГУ, ОЦД и установа	-	2026	30	60	90
Број креираних инфо садржаја за младе и од стране младих	Број	Извештај о раду ГУ, ОЦД и установа	-	2026	5	7	9
Креиран Инфо-портал за младе	Број	Извештај о раду ГУ, ОЦД и установа	0	2026	1	1	1
Извор финансирања мере	Веза са програмским буџетом	Укупна процењена финансијска средства у 000 дин. ¹⁴					
Буџет ЈЛС	Програм 14		300	У 2026. години	У 2027. години	У 2028. години	
Буџет партнера	Домаће и иностране донације остали портрали		по конкурсима	300	по конкурсима	300	по конкурсима
Назив активности:	Орган који спроводи активност	Органи партнери у спровођењу активности	Период спровођења	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом	Укупна процењена финансијска средства по изворима у 000 дин.	
Спровођење едукације младих о медијској писмености, дигиталној писмености и тражењу информација	ОЦД	Установе, медији	2026-2028	Буџет ЈЛС	Програм 14, остали програми	У 2026. години	У 2027. години
Креирање инфо садржаја за младе	ОЦД	Установе, медији	2026-2028	-	-	300	300
Креирање Инфо-портала за младе	ОЦД	Установе, медији	2027.	Буџет ЈЛС	Програм 14, остали програми	200	200

ТАБЕЛА НОРМАТИВНИХ АКТИВНОСТИ КОЈЕ ПРОИСТИЧУ ИЗ АКЦИОНОГ ПЛАНА¹⁵

Редни број	Назив мере и нормативне	Предлагач акта	Врста акта	Правни основ	Рок за усвајање
------------	-------------------------	----------------	------------	--------------	-----------------

¹⁴ Са звездицом су означена средства која нису у потпуности обезбеђена

¹⁵ Попуњава се само уколико је потребно да ЈЛС донесе правни акт у оквиру спровођења неке мере

	активности				
Мера 1.1.1.	Развијени механизми за реализацију омладинске политике – формирање Канцеларије за младе	Градско веће Града Пожареваца	Одлука Скупштине града Пожареваца		2026. година
Мера 1.1.1.	Формирање Савета за младе	Скупштина Града Пожареваца	Одлука Скупштине Града Пожареваца		2026. година

Председник радне групе *M. Jelić*

Заменица председника радне групе *M. Jelić*